

Expedient núm.: 907/2022

Acord del Ple d'aprovació

Procediment: Disposicions Normatives (Aprovació, Modificació o Derogació)

Data d'iniciació: 21/07/2022

PROPOSTA D'ACORD D'APROVACIÓ DEL PROTOCOL D'ACTUACIÓ CONTRA VIOLÈNCIES MASCLISTES DE SANT SALVADOR DE GUARDIOLA

En data 4 de març de 2021 es va sol·licitar a la Diputació de Barcelona el recurs "Eines per a l'abordatge integral de les violències masclistes" dins de la convocatòria d'ajuts del "Catàleg 2021-2023: Xarxa de Governos Locals 2021", amb la codificació 21/Y/310011.

En data 20 de juliol de 2022 va tenir entrada en aquest ajuntament (2022-E-RC-1959) escrit de la Diputació de Barcelona donant per finalitzat el recurs sol·licitat, i fent-nos entrega del document definitiu del PROTOCOL D'ACTUACIÓ CONTRA VIOLÈNCIES MASCLISTES a Sant Salvador de Guardiola.

Procedeix ara, la seva aprovació pel ple de l'ajuntament.

La legislació aplicable és la següent:

- Els articles 4, 22 i 70 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de les Bases del Règim Local.
- L'article 128 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques.
- L'article 7.c) de la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

Vist quant antecedeix, es considera que l'expedient ha seguit la tramitació establerta en la Legislació aplicable i es proposa al Ple l'adopció dels següents

ACORDS

PRIMER. Aprovar el PROTOCOL D'ACTUACIÓ CONTRA VIOLÈNCIES MASCLISTES a Sant Salvador de Guardiola, que figura com annex.

SEGON. Publicar el present acord al Portal de la Transparència d'aquest Ajuntament [<http://santsalvadordeguardiola.eadministracio.cat>] amb la finalitat de que aquest estigui a la disposició dels interessats.

TERCER. Designar a en/na Laura Leon Perez Tècnica de de Secretaria per al seguiment i gestió de les tasques relacionades amb el Protocol esmenat.

Ho signa l'Alcaldesa

Georgina Mercadal Viñals

Protocol Local per a l'abordatge integral de les violències masclistes

Ajuntament de
Sant Salvador de Guardiola

2022

Coordinació del treball:
Oficina de Polítiques d'Igualtat

Autora:
Maria Ferré Espín, consultora

Amb la col·laboració de:
Ajuntament de Sant Salvador de Guardiola

Diputació de Barcelona, juny 2022

Índex

PRESENTACIÓ	6
INTRODUCCIÓ	7
1. OBJECTIUS DEL PROTOCOL	8
1.1. Objectius generals	
1. 2. Objectius específics	
2.COMISSIÓ TÈCNICA	10
3.MARC LEGAL	11

Àmbit Estatal

- 3.1 Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere
- 3.2 Llei Orgànica 1/2015, de 30 de març, per la qual es modifica la Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal
- 3.3 Marc normatiu amb relació a les dones immigrades víctimes de violència de gènere
- 3.4 Llei Orgànica 4/2015, de 27 d'abril, de l'Estatut de la víctima del delictes
- 3.5 Reial Decret 1109/2015, d'11 de desembre, pel qual es desenvolupa la Llei 4/2015, de 27 d'abril, de l'Estatut de la víctima del delictes, i es regulen les Oficines d'Assistència a les Víctimes del Delictes
- 3.6 Llei Orgànica 8/2015, de 22 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència
- 3.7 Reial decret llei 9/2018, de 3 d'agost, de mesures urgents per al desenvolupament del Pacte d'Estat contra la violència de gènere.

Àmbit Autonòmic i Local

- 3.8 Llei 5/2008 del dret de les dones per a l'erradicació de la violència masclista
- 3.9 Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes
- 3.10 Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista
- 3.11 Llei Orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant de la violència.

4. MARC CONCEPTUAL: Comprensió del Fenomen. Model d'Intervenció.....26

- 4.1. Conceptualització segons la Llei 17//2020, del 22 de desembre, del dret de les dones a erradicar la violència masclista

- 4.1.1 Conceptes bàsics
- 4.1.2 Formes de violència
- 4.1.3 Àmbits de la violència masclista
- 4.2. Comprensió del fenomen
- 4.3. Model d'intervenció
 - 4.3.1 Abordatge Integral (prevenció, detecció, atenció, recuperació)
 - 4.3.2 Xarxa d'atenció i recuperació integral
 - 4.3.3 Principis orientadors de les intervencions
 - 4.3.4 Treball en xarxa
 - 4.3.5 Protecció de dades
 - 4.3.6 Valoració del risc
 - 4.3.7 Acreditació de la situació de violència masclista

5. LA XARXA LOCAL

- 5.1 La Comissió Tècnica65

6. CIRCUIT LOCAL D'ATENCIÓ67

Protocols d'actuació en els àmbits professionals

7. COSSOS DE SEGURETAT73

- 7.1 Mossos d'Esquadra
- 7.2 Guàrdia Municipal

8. SANITAT78

9. IGUALTAT82

10. SERVEIS SOCIALS83

11. JOVENTUT86

12. CENTRE DE DIA LA MASIA.....87

13. ESPORTS.....88

14. CULTURA.....88

15. EDUCACIÓ89

16. ÀMBIT JUDICIAL93

- 16.1 Jutjat de violència contra les dones (VIDO)

- 16.2 SOJ
- 16.3 Ministeri Fiscal
- 16.4 Metges forenses
- 16.5 Equips tècnics:
 - 16.5.1 EATP (penal)
 - 16.5.2 EATF (família)
- 16.6 Oficina d'atenció a la víctima del delictes
- 16.7 Punt de trobada

17. RECURSOS FORA DEL MUNICIPI106

- 17.1 SIAD. Consell Comarcal del Bages
- 17.2 Servei d'Intervenció Especialitzada. SIE Manresa-Catalunya Central

18. SERVEI D'INTERVENCIÓ EN CRISI GREUS.....110

19. PROTOCOL D'ACTUACIÓ EN L'ATENCIÓ A DONES EN SITUACIÓ DE VIOLÈNCIA MASCLISTA A LES OFICINES DE TREBALL DEL SOC112

20. INTERVENCIÓ AMB HOMES QUE EXERCIXEN VIOLÈNCIA114

ANNEXES115

- 1.- Llista de serveis i recursos
- 2.- Dades estadístiques
- 3.- Acreditació de la situació de violència
- 4.- Valoració del risc RVD-BCN
- 5.- Indicadors de violència
- 6.- Pla de seguretat
- 7.- Mesures d'autoprotecció
- 8.- Glossari de violència masclista

PRESENTACIÓ INSTITUCIONAL

Aquest protocol neix de la necessitat d'adaptar les estructures i la normativa el municipi amb la realitat social actual. Aquesta evolució de les polítiques d'igualtat a Sant Salvador de Guardiola es va fer palesa l'any 2019 amb la creació de la Regidoria d'Igualtat de gènere i Atenció a la diversitat, la qual durant aquests tres anys de mandat ha treballat per a actualitzar i implementar no només Plans, com el d'Igualtat, o Protocols diversos, sinó polítiques directes que afectin directament a les dones del nostre municipi.

La violència contra les dones és un fet estructural de les societats patriarcals, derivat de la desigualtat entre homes i dones i de la necessitat d'establir una societat que es focalitzi en

el punt de vista de l'home i dels estereotips de gènere.

Constitueix un aspecte estructural de l'organització del sistema social, ja que es dona en totes les classes socials i en les diverses etapes de la vida. Així doncs, creiem necessari posar el focus en aquesta situació i treballar-hi per concretar i procedimentar les actuacions a dur a terme en situacions de violència masclista.

Per tant, el protocol per a l'abordatge de la violència masclista a Sant Salvador de Guardiola que es presenta a continuació ha consistit a revisar i repensar la tasca dels diferents serveis amb relació a la violència masclista. S'ha ampliat la definició de violència, incorporant totes les formes i tots els àmbits en què es pot produir. Amb el consens sobre la influència dels significats macrosocials, s'ha pogut deixar de posar tot el pes de la situació en els paràmetres individuals o de la particularitat de la relació entre els individus, i establir posicionaments i respostes amb una mirada més àmplia i multifactorial. Entre la xarxa de serveis s'ha constituït una operativització del funcionament que assenta les bases sobre com actuar, tots i totes, davant les diverses manifestacions de la violència masclista. Però no es pretén que sigui una base estàtica, sinó una eina dinàmica que pugui anar creixent i enriquint-se des de l'experiència i el treball cooperatiu.

La tasca de neutralització i de desconstrucció de la funció de la violència només es pot produir si tots i totes caminem cap a la promoció d'actituds pacífiques, cooperatives, de tolerància i respecte, i en donem exemple també en la praxis del nostre dia a dia i en la relació amb la resta dels professionals i institucions. Des d'aquí animem a continuar predicant, i, sobretot, a seguir demostrant amb l'exemple com fer una societat més igualitària, justa, conciliadora i cooperativa.

Georgina Mercadal Viñals
Alcaldessa

INTRODUCCIÓ

La violència masclista, en totes les seves formes, és la manifestació més extrema de les desigualtats que pateixen les dones en tots els àmbits de la vida i el fracàs com a societat d'una ideologia patriarcal i androcèntrica encara molt present a la nostra societat, que no reconeix formalment la plena igualtat de drets i deures entre dones i homes.

És la xacra social que pateixen les dones, els seus fills i filles i, conseqüentment, el conjunt de la ciutadania. És per això que totes ens hem d'implicar en la seva erradicació i en la recerca de solucions.

Després d'un treball intens i coordinat entre diferents agents municipals i comarcals que intervenen en l'atenció d'aquesta xacra, us presentem el Protocol i el Circuit municipal per l'abordatge de la violència masclista de Sant Salvador de Guardiola,

un pla dinàmic que estableix els criteris que han de guiar la pràctica professional recull un seguit d'orientacions i actuacions en els diferents nivells d'intervenció, com són la prevenció, la detecció, l'actuació i la recuperació.

El Protocol no es centra únicament en la violència que es dona en l'àmbit de la parella, sinó que defineix i reconeix altres formes i àmbits de la violència masclista, dotant d'informació sobre els recursos i serveis que poden actuar davant d'aquestes diverses i nombroses violències vers la dona, pel sol fet de ser dona.

Amb el Protocol volem dotar a les nostres eines i, per tant a Sant Salvador de Guardiola, d'una eina útil, que doni una resposta integral, coordinada i ajustada a les necessitats de les dones que pateixen qualsevol varietat de violència masclista. Com a resultat, de garantir tots els seus drets fonamentals.

Per acabar i no menys important, vull agrair a totes les diferents àrees que us heu adherit i col·laborat i sobretot, pel vostre compromís en elaborar aquest document essencial per una societat més justa i igualitària.

I un especial agraïment a la Maria Ferré per la teva coordinació i assessorament. També, a la Diputació de Barcelona per dotar de recursos als petits municipis, no lliures de la Violència Masclista, i que així es puguin dotar d'eines per procurar els drets fonamentals de tota la seva ciutadania.

Sònia Vall

Regidora d'Igualtat i atenció a la diversitat i protecció civil

1. OBJECTIUS DEL PROTOCOL

Un protocol d'actuació en casos de violència recull els acords dins i entre institucions i agents socials, per tal de garantir l'atenció coordinada i eficaç a les dones, adolescents i infants que estan en situació de violència, tot definint les competències respectives. Tanmateix el protocol ha d'establir les mesures adreçades a la prevenció, la detecció de casos o la recuperació de les dones, adolescents i infants, així com la reparació dels aspectes danyats per la situació viscuda.

El protocol implica l'establiment d'un model d'intervenció que afecta els diferents agents i serveis implicats en la problemàtica i que constitueix el que anomenem circuit d'actuació: sistema articulat i homogeni en el qual, cada agent implicat sap què cal fer i qui té les competències per fer-ho. A més, suposa posar en funcionament un mètode de treball que permet a cada agent implicat dissenyar o redefinir els procediments i els sistemes organitzatius existents o de nova creació, en funció de tot el sistema.

L'elaboració, la revisió i l'aplicació d'un protocol de coordinació, o el seguiment d'un circuit,

han de ser el resultat d'un treball en xarxa i d'un procés participatiu i consensuat entre les estructures dels serveis i els i les professionals que han d'intervenir-hi.

D'acord amb el que indica la Llei catalana 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, el protocol té com a finalitat posar en marxa una "*intervenció coordinada contra la violència masclista incloent-hi un conjunt de mesures i mecanismes de suport, coordinació i cooperació destinats a les institucions públiques i altres agents implicats, que defineixin les formalitats i la successió d'actes que s'han de seguir per a executar-los correctament*", per tal de garantir la prevenció, l'atenció eficaç i personalitzada i la recuperació de les dones que es troben en risc o en una situació de violència masclista.

Segons el protocol marc de la Generalitat de Catalunya, el tractament de la violència contra les dones ha de partir dels criteris següents:

- Perspectiva estructural i integral
- Transversalitat, coordinació i cooperació institucional
- Participació i corresponsabilitat de totes les agències implicades
- Accessibilitat i proximitat en les intervencions, tenint en compte la diversitat de col·lectius femenins que hi ha a la ciutat
- Qualitat de la resposta i coneixement de la realitat, per tal de planificar polítiques públiques que tinguin un veritable impacte amb relació a la problemàtica

El treball en xarxa resulta fonamental per dotar d'efectivitat al protocol i complir amb els objectius de millorar la qualitat de la resposta dels serveis públics davant les situacions de violència, evitar les duplicitats inoperants i la conseqüent victimització secundària de les dones.

1.1 Objectius generals

- Garantir l'atenció coordinada entre les diferents administracions i agents socials implicats, i delimitar els àmbits d'actuació que poden intervenir en les diferents situacions de violència masclista.
- Establir els mecanismes de coordinació i cooperació que permetin una transmissió d'informació continuada i fluida entre els organismes implicats.
- Aplicar metodologies d'intervenció que evitin la revictimització de les dones.
- Garantir els recursos necessaris per a l'execució i la continuïtat del protocol.
- Dissenyar circuits d'atenció adequats a les diferents situacions de violència i les necessitats concretes derivades d'aquestes situacions.
- Establir un model únic i consensuat de recollida de dades per tal de garantir el coneixement de la realitat.
- Contribuir decisivament a l'erradicació de la violència masclista a partir d'un model d'abordatge consensuat, i en avaluació i millora constant.
- Donar una resposta social i institucional integrada i satisfactòria a les dones, adolescents i infants afectades de violència masclista.

- Establir una xarxa coordinada que vetlli pel desplegament i la millora d'un model d'intervenció integral, tot minimitzant la victimització secundària i considerant les dones subjectes actius.

1.2 Objectius específics

- Generar un llenguatge compartit i fomentar una comprensió i una aproximació comunes al fenomen de la violència masclista per part dels diversos agents interdisciplinaris.
- Implicar activament totes les institucions, els organismes i els agents socials del territori rellevants per a l'abordatge actiu de la violència masclista.
- Crear un model ampli d'abordatge de les violències masclistes que prevegi la seva prevenció, detecció, atenció i recuperació.
- Implementar un model que faciliti l'emergència de diversos itineraris d'intervenció adaptats a les necessitats de cada dona, potenciant la seva autonomia.
- Identificar els recursos existents que intervenen en els casos de violència masclista i definir els circuits de coordinació i els criteris de derivació, i fer-los públics per al conjunt de la xarxa, tot establint els mecanismes de coordinació i cooperació que permetin desplegar actuacions conjuntes i eficaces per part dels diversos organismes i agents socials implicats.
- Implicar activament totes les institucions, organismes i agents socials del territori rellevants per a l'abordatge actiu de la violència masclista.
- Facilitar al conjunt de professionals i entitats una formació específica i diversificada sobre el fenomen de la violència masclista i promoure l'intercanvi d'experiències i bones pràctiques.

2. COMISSIÓ TÈCNICA

Aquest protocol ha estat elaborat a partir del treball realitzat des de la Comissió Tècnica, formada per:

Georgina Mercadal Viñals	Alcaldessa
Sònia Vall Almor	Regidora d'Igualtat i atenció a la diversitat i protecció civil
Anaïs López Roig	Regidora d'atenció a les persones i habitatge, ensenyament, mobilitat i sanitat
Montserrat Reina Martínez	Treballadora Social
M ^a Alba Oms Bosch	Directora del Centre La Masia
Dídac Garcia Martínez	Dinamitzador juvenil
Joan Tejedor	Dinamitzador cultural
Alba Marti Pla	Tècnica Esports
Susana Gomila Sans	Tècnica de Promoció econòmica
TIP 116	Guàrdia municipal

TIP 3612 i 1921	GAV.Mossos d'Esquadra de Manresa
Miguel Molina Villaverde	Metge de Família. CAP municipal
Ariadna Muntaner	Treballadora social. Althaia
Flori Mérida Barrera	Cap Serveis Socials. Consell Comarcal el Bages
Sandra Alvarado Gómez	Psicòloga. SIAD. Consell Comarcal el Bages
Ivet Oriols Vadell	Tècnica de l'Oficina de Polítiques d'Igualtat DiBa
Maria Ferré Espín	Consultora especialitzada en l'àmbit de les violències masclistes

3. MARC LEGAL

Per explicitar el marc legal amb relació a la violència contra les dones i descriure el protocol d'actuació ens basem en la següent normativa legal:

- Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere
- Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista
- Llei 17/2020 del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista

3.1 Àmbit Estatal

3.1 Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere

Aquesta Llei suposa una fita sense precedents en el nostre ordenament jurídic. Implica el reconeixement legal de la violència de gènere com un problema social de gran rellevància i fa palès el compromís dels poders públics a intervenir de forma coordinada per la salvaguarda dels drets de les dones que en són víctimes. La llei estableix que totes les dones víctimes de violència de gènere han de rebre informació, assessorament i atenció integral adequada a la seva situació personal, i incloent-hi també l'atenció als/a les menors que es troben sota la pàtria potestat o la guarda i custòdia de la dona agredida.

La llei estableix que el subjecte passiu és la dona, però estableix la necessitat que es mantingui o s'hagi mantingut matrimoni o relació d'anàloga afectivitat, encara que sense convivència. L'Ordre de Protecció implica el reconeixement de la condició de víctima de

violència de gènere a tots els efectes i permet a la dona gaudir de drets econòmics, laborals i de prestacions de la Seguretat Social previstos en la mateixa Llei:

1. Dret a la informació i a l'assessorament jurídic.

Té dret a rebre plena informació i assessorament adequat a la seva situació personal, a través dels serveis, organismes o oficines que disposin les Administracions Públiques. Aquesta informació comprèn les mesures recollides a la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, relatives a la seva protecció i seguretat, i els drets i ajuts previstos en la mateixa, així com el referent al lloc de prestació dels serveis d'atenció, emergència, suport i recuperació integral.

El telèfon de la Línia d'Atenció contra la Violència Masclista a Catalunya és el 900 900 120, actiu 24 hores i 365 dies a l'any.

2. Dret a l'assistència jurídica.

En virtut de l'article 20 de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre i de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'Assistència Jurídica Gratuïta, les dones víctimes de violència de gènere tenen de dret a l'assistència jurídica gratuïta, amb independència de l'existència de recursos per litigar, en aquells processos judicials i procediments administratius que tinguin causa directa o indirecta en la violència patida. Aquest dret assistirà també els drethavents en cas de mort de la víctima, sempre que no fossin partícips en els fets.

A l'efecte de la concessió del benefici de justícia gratuïta, la condició de víctima s'adquirirà quan es formuli denúncia o querella, o s'iniciï el procediment penal, i es mantindrà mentre romangui en vigor el procediment penal o quan, després del seu acabament, es dicti sentència condemnatòria. El benefici de justícia gratuïta es perd en cas de sentència absolutòria ferma o arxiu ferm del procediment penal, sense l'obligació d'abonar el cost de les prestacions gaudides gratuïtament fins aquell moment.

3. Dret a l'assistència social integral.

En virtut de l'article 19 de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, les víctimes tenen dret l'assistència social integral que inclou serveis socials d'atenció, d'emergència, de suport i acollida i de recuperació integral, que han de respondre als principis d'atenció permanent, actuació urgent, especialització de prestacions i multidisciplinarietat professional. La finalitat d'aquests serveis és donar cobertura a les necessitats derivades de la situació de violència, restaurar la situació en què es trobava la víctima abans de patir-la o, almenys, pal·liar els seus efectes.

A través dels mateixos es fa possible que les dones:

- Tinguin assessorament sobre les actuacions que poden emprendre i els seus drets.
- Coneguin els serveis als quals poden dirigir-se per obtenir assistència material, mèdica, psicològica i social.
- Accedeixin als recursos d'allotjament (emergència, acollida temporal, centres tutelats, etc.)

en els quals està garantida la seva seguretat i cobertes les seves necessitats bàsiques.

- Recuperin la seva salut física i/o psicològica.
- Aconsegueixin la seva formació, inserció o reinserció laboral, i rebin suport psicosocial al llarg de tot l'itinerari de recuperació integral amb la finalitat d'evitar la doble victimització.

4. Drets laborals i de la Seguretat Social.

En virtut de l'article 21 de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, del Text Refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors, aprovat per Reial Decret Legislatiu 2/2015, de 23 d'octubre, del Text Refós de la Llei General de la Seguretat Social, aprovat per Reial Decret Legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre, les dones víctimes de violència de gènere treballadores per compte aliena o per compte propi tenen els següents drets en funció de la modalitat de treball que es realitzi, per compte d'altri o per compte propi:

- Dret a la reducció de la jornada de treball amb disminució proporcional del salari o a la reordenació del temps de treball, a través de l'adaptació de l'horari, de l'aplicació de l'horari flexible o d'altres formes d'ordenació del temps de treball que s'utilitzin en l'empresa, perquè la dona faci efectiva la seva protecció o el seu dret a l'assistència social integral.
- Dret a la mobilitat geogràfica quan es vegi obligada a abandonar el seu lloc de treball a la localitat on venia prestant els seus serveis, per fer efectiva la seva protecció o el seu dret a l'assistència social integral.
- Dret a la suspensió del contracte de treball per decisió de la treballadora que es vegi obligada a abandonar el seu lloc de treball com a conseqüència de ser víctima de violència de gènere, amb reserva del lloc de treball.
- Dret a l'extinció del contracte de treball per decisió de la treballadora que es vegi obligada a abandonar definitivament el seu lloc de treball com a conseqüència de ser víctima de violència de gènere.
- Dret a realitzar el seu treball total o parcialment a distància o a deixar de fer-ho si aquest fos el sistema establert.
- Les absències o faltes de puntualitat al treball motivades per la situació física o psicològica derivada de violència de gènere, acreditada pels serveis socials d'atenció o serveis de Salut, segons procedeixi, es consideraran justificades.
- Nul·litat de la decisió extintiva del contracte en el supòsit de les treballadores víctimes de violència de gènere per l'exercici dels drets de reducció o reordenació del seu temps de treball, de mobilitat geogràfica, de canvi de centre de treball o de suspensió de la relació laboral en els termes i condicions reconeguts a l'Estatut dels Treballadors.
- Nul·litat de l'acomiadament disciplinari en el supòsit de les treballadores víctimes de violència de gènere per l'exercici dels drets de reducció o reordenació del seu temps de treball, de mobilitat geogràfica, de canvi de centre de treball o de suspensió de la relació laboral en els termes i condicions reconeguts a l'Estatut dels Treballadors.
- Dret a la pensió de jubilació anticipada per causa no imputable a la treballadora quan les dones extingeixin el seu contracte de treball com a conseqüència de ser víctimes de

violència de gènere, i reuneixin els requisits exigits.

– Dret a la pensió de viduïtat en els supòsits de separació, divorci o nul·litat matrimonial de les dones víctimes de violència de gènere que, encara que no siguin creditors de la pensió compensatòria, acreditin els requisits exigits.

– Per a tenir dret a la prestació d'atur, a més de reunir els requisits exigits, es considera que la treballadora per compte aliena es troba en situació legal d'atur quan extingeixi o suspengui el seu contracte de treball de manera voluntària com a conseqüència de ser víctima de violència de gènere.

– Per a tenir dret a la protecció per cessament d'activitat, a més de reunir els requisits exigits, es considera que la treballadora autònoma es troba en situació legal de cessament d'activitat, quan cessi en l'exercici de la seva activitat, de manera temporal o definitiva, a causa de la violència de gènere.

5. Dret a la percepció d'ajuts socials.

D'acord amb l'article 27 de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, les dones víctimes de violència de gènere que reuneixin els següents requisits tenen dret a un ajut econòmic:

– No tenir rendes que, en còmput mensual, superin el 75 per cent del salari mínim interprofessional vigent exclosa la part proporcional de dues pagues extraordinàries.

– Tenir especials dificultats per obtenir una ocupació, atesa la seva edat, falta de preparació general o especialitzada o les seves circumstàncies socials, el que s'acredita mitjançant l'informe emès pel Servei Públic d'Ocupació corresponent.

D'acord amb el Reial Decret 1369/2006, de 24 de novembre, pel qual es regula el programa de Renda Activa d'Inserció per a aturats amb especials necessitats econòmiques i dificultat per trobar feina, les dones víctimes de violència de gènere que compleixi els següents requisits pot tenir dret a aquest ajut econòmic:

– Estar inscrita com a demandant d'ocupació, però no se li exigeix portar 12 mesos inscrita ininterrompudament com a demandant d'ocupació.

– No conviure amb el seu agressor.

– Ésser menor de 65 anys, però no se li exigeix tenir 45 o més anys d'edat.

– No tenir rendes pròpies, de qualsevol naturalesa, superiors en còmput mensual al 75 per cent del salari mínim interprofessional vigent, exclosa la part proporcional de dues pagues extraordinàries.

– Pot ser beneficiària d'un nou programa de renda activa d'inserció, encara que hagués estat beneficiària d'un altre programa dins dels 365 dies anteriors a la data de la sol·licitud.

D'acord amb l'article 47 de la Llei 5/2008, del 24 d'abril del dret a els dons a erradicar les violències masclistes, les dones que com conseqüència de les formes de violència masclista especificades en aquesta llei, pateixin lesions seqüeles lesions corporals o danys en la seva salut física o psíquica de caràcter greu, tenen de dret a percebre una indemnització de pagament únic, si reuneixen els següents requisits:

- Residir o treballar a Catalunya
- Aportar una sentència definitiva que acrediti que ha estat víctima de qualsevol de les formes de violència masclista especificades en la Llei 5/2008 i que li ha generat seqüeles, lesions corporals o danys en la salut física o psíquica.
- Si la sentència no concreta l'abast de la seqüeles haurà d'aportar abast de les seqüeles: Informe forense, Informe mèdic o d'alta mèdica de la xarxa pública de salut o informe de Servei Especialitzat en violències masclistes.

6. Accés a l'habitatge i residències públiques per a majors.

Les dones víctimes de violència de gènere tenen dret a protecció preferent en l'accés a l'habitatge:

- Possibilitat d'acollir-se a la suspensió dels llançaments sobre habitatges habituals, acordats en un procés judicial o extrajudicial d'execució hipotecària.
- Possibilitat d'accedir al Fons Social d'Habitatges de Lloguer de l'Institut de Majors i Serveis Socials.
- Tenen la consideració de «sector preferent» als efectes dels ajuts previstos en el Pla Estatal d'Habitatge.
- Programa d'ajuts a les víctimes de violència de gènere, per facilitar-los una solució habitacional immediata. La Comunitat Autònoma posarà a disposició de la persona beneficiària un habitatge de titularitat pública, o que hagi estat cedida per al seu ús a una administració pública, encara que mantingui la titularitat privada, adequada a les seves circumstàncies en termes de mida, serveis i localització, per ser ocupada en règim de lloguer, de cessió d'ús, o en qualsevol règim d'ocupació temporal admès en dret. Quan no es disposi d'aquest tipus d'habitatge, l'ajuda podrà aplicar-se sobre un habitatge adequat, de titularitat privada o sobre qualsevol allotjament o dotació residencial susceptible de ser ocupada per les persones beneficiàries, en els mateixos règims.

7. Dret a denunciar i a sol·licitar una ordre de protecció.

En virtut dels articles 259 i següents de la Llei d'Enjudiciament Criminal, les dones tenen dret a denunciar les situacions de violència de gènere sofertes per posar en coneixement de les autoritats corresponents la comissió de fets que poden ser constitutius d'un delictes.

D'acord amb l'article 544 ter de la Llei d'Enjudiciament Criminal, les dones víctimes de violència de gènere poden sol·licitar que s'adopti una ordre de protecció. L'ordre de protecció és una resolució judicial que dicta l'òrgan judicial competent en els casos en què, existint indicis fundats de la comissió d'un delictes, aprecia l'existència d'una situació objectiva de risc per a la víctima que requereix l'adopció de mesures de protecció durant la tramitació del procés penal. L'ordre de protecció contempla en una única resolució mesures cautelars de naturalesa penal i civil a favor de la dona víctima de violència de gènere i, si s'escau, dels seus fills i filles.

3.2 Llei Orgànica 1/2015, de 30 de març, per la qual es modifica la Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal

Aquesta Llei Orgànica introdueix algunes modificacions per reforçar la protecció específica a les víctimes de violència masclista i de tracta d'éssers humans. Incorpora el gènere com a motiu de discriminació en l'agreujant de comissió del delicte. Tipifica com a delictes lleus determinades faltes en casos de violència de gènere, com: la falta d'injúria o vexació injusta de caràcter lleu, la falta d'amenaça de caràcter lleu i la falta de coacció de caràcter lleu. També introdueix nous tipus penals relacionats amb la violència de gènere, com el **delicte de fustigació** (es castiga la conducta de qui assetja a una persona de forma insistent i reiterada), el **delicte de "ciberassetjament"** (consistent en difondre, revelar o cedir a tercers imatges o gravacions audiovisuals d'una persona, sense la seva autorització, obtingudes en un domicili o lloc privat) i el **delicte de manipulació del funcionament normal dels dispositius tècnics** utilitzats per controlar el compliment de penes, mesures cautelars o de seguretat, com a modalitat del delicte de trencament de condemna.

Inclusió de gènere com motiu de discriminació en l'agreujant de l'article 22.4 CP.

Delicte de maltractament: Article 153.1

Delicte de maltractament habitual Article 173: Es modifica l'apartat 2 i s'introdueix un nou apartat 4 a l'article 173

Delicte d'amenaçes Art. 171.1

Delicte de coaccions Art 172.3

Matrimoni forçat Art 172 bis _

Stalking (assetjament) Art 172 Ter

Sexting Art 197.7 i 183 Ter

Trencament de Condemna Art 469 apart 3

3.3 Marc normatiu amb relació a les dones immigrades víctimes de violència de gènere

Reial Decret 557/2011, de 20 d'abril, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei Orgànica 4/2000, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social, després de la seva reforma per Llei Orgànica 2/2009.

D'acord amb aquesta legislació, les dones estrangeres víctimes de violència de gènere i els seus fills i/o filles menors d'edat que es trobin a Espanya en situació irregular podran obtenir **autorització de residència i treball per circumstàncies excepcionals.**

Amb l'ordre de Protecció, dictada per l'autoritat judicial competent en el marc del procés penal o bé informe del Ministeri Fiscal que indiqui l'existència d'indicis de violència de gènere, es concedirà d'ofici una autorització provisional de residència i treball. Per a la concessió definitiva de l'autorització de residència temporal per circumstàncies excepcionals es requerirà la sentència condemnatòria o resolució judicial de la qual es dedueixi que la dona ha estat víctima de violència de gènere i amb la qual conclouï el procediment penal. El permís de residència per circumstàncies excepcionals tindrà una durada de 5 anys. En el cas que el procediment penal conclouï amb sentència no condemnatòria, es produirà l'automàtica pèrdua d'eficàcia de l'autorització provisional i, si s'escau, s'iniciarà o continuarà el procediment sancionador suspès.

3.4. Llei Orgànica 4/2015, de 27 d'abril, de l'Estatut de la víctima del delict.

Amb aquesta llei, el que es pretén és crear una llei que estableixi l'estatut jurídic de la víctima del delict, així com donar una resposta per part dels poders públics més àmplia a les víctimes amb una finalitat reparadora i de minimitzar la victimització secundària. Amb aquest fins, s'estableix un catàleg dels drets processals i extraprocessals de totes les víctimes, tenint especial atenció a les víctimes especialment vulnerables.

3.5. Reial Decret 1109/2015, d'11 de desembre, pel qual es desenvolupa la Llei 4/2015, de 27 d'abril, de l'Estatut de la víctima del delict, i es regulen les Oficines d'Assistència a les Víctimes del Delict

Cal destacar els drets extraprocessals que preveu la Llei Orgànica 4/2015, de 27 d'abril, de l'estatut de la víctima de delict, ja que regula mecanismes per a facilitar a la víctima l'exercici dels seus drets, agilitzant tràmits i informant en tot moment a la víctima. Es preveu també la notificació a la víctima de les resolucions de sobreseïment i arxiu del procés, amb possibilitat d'impugnar-les dins d'un termini de temps suficient des que li hagi estat comunicada la resolució. Finalment, entre altres mesures, també impulsa la tasca de les Oficines d'Assistència a les Víctimes de delict.

3.6. Llei Orgànica 8/2015, de 22 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència

És una llei que modifica el sistema de protecció a la infància i adolescència i que augmenta la consideració vers la infància. Té en tot moment un paper central l'interès superior del i de la menor, un concepte que engloba una sèrie de criteris que cal mencionar i tenir presents:

- La satisfacció de les necessitats bàsiques;
- La consideració dels seus desitjos, sentiments i opinions;
- La conveniència que la seva vida i desenvolupament tingui lloc en un entorn familiar adequat i lliure de violència.

Aquests criteris van correlacionats directament amb l'edat i la maduresa del i de la menor; la necessitat de garantir la igualtat i no discriminació tenint en compte l'especial vulnerabilitat; i l'estabilitat de les decisions que s'adoptin.

A més la Llei Orgànica 8/2015, de 22 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència remarca la importància de les garanties processals cap als i a les menors, en particular als drets a ser informada i escoltada en tot moment, i la intervenció de professionals ben formats i qualificats.

Concretament el dret del i de la menor a ser escoltada fa referència al fet que en tot moment la persona menor hagi de ser escoltada en l'àmbit familiar, judicial, sense discriminació d'edat, de diversitat funcional o qualsevol altra circumstància. Referent a això, es considerarà que el i la menor tindrà la maduresa suficient a partir dels 12 anys.

Pel que fa als menors i la violència masclista, cal mencionar que aquesta llei modifica certs articles de la Llei Orgànica 1/2004. El més important a destacar és la modificació de l'article 1.2, el qual incorpora als fills i filles menors d'edat o menors sota la tutela de dones que han patit violència de gènere com a víctimes de la violència de gènere. I conseqüentment obliga als jutges i jutgesses a pronunciar-se sobre les mesures de protecció que afecten els menors. També es clarifica el sistema de la suspensió de la pàtria potestat, la custòdia i el règim d'estança de l'home inculpat pel delictes de violència de gènere.

S'estableix l'obligació de totes les persones que tinguin coneixement d'una situació relacionada amb delictes contra la llibertat i indemnitat sexual, tràfic d'éssers humans i explotació de menors de posar-ho en coneixement del Ministeri Fiscal.

3.7. Reial decret llei 9/2018, de 3 d'agost, de mesures urgents per al desenvolupament del Pacte d'Estat contra la violència de gènere.

Una de les mesures més urgents de portar a terme en el marc del Pacte d'Estat contra la violència de gènere és la que planteja la necessitat d'adoptar les modificacions legals oportunes perquè l'Administració local pugui portar a terme actuacions en la promoció de la igualtat entre homes i dones, així com contra la violència de gènere, ja que es tracta de l'Administració més pròxima a la ciutadania i, per tant, a les víctimes.

La protecció dels menors, filles i fills de les dones víctimes de violència de gènere, constitueix un dels eixos del Pacte d'Estat que exigeix una resposta més urgent.

La Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, queda modificada en els termes següents:

U. Es modifica l'apartat 4 i s'afegeixen tres nous apartats 5, 6 i 7 a l'article 20, que queda redactat de la manera següent:

4. Igualment, els col·legis d'advocats han d'adoptar les mesures necessàries per a la designació urgent d'un lletrat o lletrada d'ofici en els procediments que se segueixin per violència de gènere i per assegurar la seva immediata presència i assistència a les víctimes.

5. Els col·legis de procuradors han d'adoptar les mesures necessàries per a la designació urgent d'un procurador o procuradora en els procediments que se segueixin per violència de gènere quan la víctima es vulgui personar com a acusació particular.

6. L'advocat o l'advocada designat per a la víctima també ha de tenir habilitació legal per a la representació processal d'aquella fins a la designació del procurador o la procuradora, mentre la víctima no s'hagi personat com a acusació d'acord amb el que disposa l'apartat següent. Fins llavors l'advocat o l'advocada ha de complir el deure d'assenyalament de domicili als efectes de notificacions i trasllats de documents.

7. Les víctimes de violència de gènere es poden personar com a acusació particular en qualsevol moment del procediment si bé això no permet retrotreure ni reiterar les actuacions ja practicades abans de la seva personació, ni pot suposar una minva del dret de defensa de l'acusat.»

Dos. Es modifica l'article 23, que queda redactat de la manera següent:

«Article 23. **Acreditació de les situacions de violència de gènere.**

Les situacions de violència de gènere que donen lloc al reconeixement dels drets que regula aquest capítol s'acrediten mitjançant una sentència condemnatòria per un delictes de violència de gènere, una ordre de protecció o qualsevol altra resolució judicial que acordi una mesura cautelar a favor de la víctima, o bé per l'informe del Ministeri Fiscal que indiqui l'existència d'indis que la demandant és víctima de violència de gènere. També es poden acreditar les situacions de violència de gènere mitjançant un informe dels serveis socials, dels serveis especialitzats, o dels serveis d'acollida destinats a víctimes de violència de gènere de l'Administració pública competent; o per qualsevol altre títol, sempre que això estigui previst a les disposicions normatives de caràcter sectorial que regulin l'accés a cadascun dels drets i recursos.

Modificació de l'article 156 del Codi civil.

S'afegeix un nou paràgraf segon a l'article 156 del Codi civil amb la redacció següent: "Dictada una sentència condemnatòria i mentre no s'extingeixi la responsabilitat penal o iniciat un procediment penal contra un dels progenitors per atemptar contra la vida, la integritat física, la llibertat, la integritat moral o la llibertat i indemnitat sexual dels fills o filles comuns menors d'edat, o per atemptar contra l'altre progenitor, és suficient el consentiment d'aquest per a l'atenció i assistència psicològica dels fills i filles menors d'edat, i el primer ha de ser informat prèviament. Si l'assistència s'ha de prestar als fills i filles majors de setze anys es requereix en tot cas el consentiment exprés d'aquests.»

Àmbit Autonòmic i Local

3.8 Llei 5/2008 del dret de les dones per a l'erradicació de la violència masclista

La Llei vol contribuir a fer visibles totes les formes en què s'exerceix la violència masclista i tots els àmbits en què es pot produir, tot abordant-la de manera integral. Dona molta

importància a la prevenció i estableix noves mesures adreçades a la sensibilització i la detecció precoç, per impulsar els canvis necessaris en la societat.

Es tracta d'una llei de drets que, alhora, defineix i ordena la Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral així com les competències dels diferents organismes públics, algunes d'especial interès pel món local i per a la cooperació i coordinació indispensables per a l'abordatge integral que es proposa.

Drets de les Dones

Totes les dones que es troben en situacions de violència masclista, i també llurs fills i filles dependents, que visquin o treballin a Catalunya i amb independència del veïnatge civil, la nacionalitat o la situació administrativa i personal, tenen garantits els drets que aquesta llei els reconeix, sens perjudici del que estableix la legislació en matèria d'estrangeria i de l'exigència de determinats requisits per a les diferents prestacions i serveis. Les referències a les dones incloses en aquesta llei s'entén que inclouen també les nenes i les adolescents, llevat que s'indiqui altrament. Aquests drets es concreten en:

- Dret a la protecció integral, real i efectiva tant per mitjans tecnològics com per serveis policials o per qualsevol altre mitjà.**
- Dret a l'atenció i a l'assistència jurídiques.**
- Dret a l'atenció i l'assistència sanitàries**
- Drets econòmics:**
 - ✓ Accés a l'habitatge
 - ✓ Renda garantida ciutadana
 - ✓ Renda per violència de gènere (SEPE)
 - ✓ Ajut econòmic de mesures de protecció integral contra la violència de gènere: que se sol·licita a la Generalitat.
 - ✓ Prestacions d'urgència social
 - ✓ Prestacions econòmiques extraordinàries
 - ✓ Indemnitzacions
 - ✓ Ajuts escolars
 - ✓ Fons de garantia de pensions i prestacions
 - ✓ Dret a l'ocupació i la formació ocupacional
- Dret a la recuperació social integral**

Competències dels Municipis

Pel que fa als municipis, la llei estableix les següents competències:

- a) **Programar, prestar i gestionar els serveis d'informació i atenció a les dones i efectuar la derivació als diferents serveis en els termes especificats per aquesta llei.**
- b) **Prestar o gestionar altres serveis de la Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral,**

d'acord amb el que s'estableixi per mitjà d'un conveni amb l'Administració de la Generalitat.

c) Col·laborar en la **gestió de les prestacions econòmiques i les subvencions** que aquesta llei estableix.

d) Complir totes les altres funcions establertes per aquesta llei que, per raó de les competències respectives, els correspongui assumir amb relació a les dones que pateixen o han patit violència masclista.

e) Complir les altres competències atribuïdes per disposició legal.

Els municipis amb una població inferior a 20.000 habitants poden delegar llurs competències a una mancomunitat de municipis o a altres ens locals.

3.9 Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes

La llei pretén assolir una igualtat efectiva real, reconeixen que avui en dia encara hi ha una sèrie de desigualtat de drets, de polítiques, econòmiques i culturals entre homes i dones per raó de sexe. A més, com a l'article 1.2 apartat f) de la mateixa llei preveu, una de les finalitats de la norma és "abordar, prevenir i eradicar, d'acord amb el que disposa la normativa vigent en la matèria, tot tipus de violència masclista contra dones i infants", establint aquest objectiu com a principi rector de les actuacions dels poders públics.

La llei d'igualtat també recull la voluntat d'impulsar i fomentar la prevenció i accions de prevenció vers la violència masclista.

Una altra de les mesures que recull aquesta llei és la incorporació obligatòria d'activitats i actuacions dirigides a prevenir la violència masclista en l'àmbit educatiu.

3.10. Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a eradicar la violència masclista

Aquesta llei s'inspira, principalment, en el Conveni d'Istanbul, que s'aplica a totes les formes de violència contra les dones i comprèn tots els actes de violència basats en el gènere que impliquin o puguin implicar danys o patiments de naturalesa física, sexual, psicològica o econòmica, incloses les amenaces de fer aquests actes, la coacció i la privació arbitrària de llibertat, en la vida pública o privada. A més, el Conveni obliga a adoptar les mesures necessàries per a prevenir la violència contra les dones i donar-hi resposta. En particular, insta a fer que les mesures que es prenguin s'adrecin, si escau, a tots els actors implicats, com les agències governamentals, els parlaments i les autoritats nacionals, regionals i locals, i promou la dedicació dels recursos financers i humans adequats per a aplicar correctament polítiques integrades i mesures i programes adreçats a prevenir i combatre totes les formes de violència incloses en l'àmbit d'aplicació del Conveni.

La llei té la vocació d'ampliar, reforçar i actualitzar la Llei 5/2008, i també de protegir els drets de les dones transgènere, cisgènere i de les persones no binàries, amb la finalitat de respectar la diversitat de gènere. Del resultat del treball parlamentari i de les modificacions i

novetats introduïdes en són un exemple el tractament de qüestions com la violència contra les dones en la vida política, que pot tenir l'efecte de descoratjar la participació política de les dones i restringir llur capacitat d'influència en la vida pública. Una altra novetat és la regulació de la violència institucional com a àmbit, amb la definició de la diligència deguda i l'especificació que la dita violència es pot causar tant per acció com per omissió.

També s'introdueix la regulació de les violències digitals, ateses les nombroses agressions masclistes que es produeixen amb l'ús de les xarxes socials o de tota mena de dispositius electrònics o digitals, com les suplantacions d'identitat, la publicació de fotografies o vídeos sense consentiment, o els insults i les amenaces.

Entre les modificacions més significatives resulta rellevant la inclusió d'una definició de consentiment sexual, en la qual es fixa com a requisit essencial la necessitat de voluntat expressa. I, a l'últim, s'introdueixen modificacions en el sentit d'ampliar els tipus de violència en l'àmbit social i comunitari, les formes de violència masclista i la necessitat de la formació de professionals

Les referències a les dones incloses en aquesta llei s'entén que inclouen les nenes i les adolescents, i, per tant, també les dones, nenes i adolescents transgènere.

Les mesures que aquesta llei estableix tenen com a **finalitats**:

a) Complir amb la diligència deguda les obligacions de sensibilització, prevenció, investigació, atenció, protecció, recuperació, reparació i sanció de la violència masclista, i també garantir la no repetició i la remoció de les estructures i pràctiques socials que l'originen i perpetuen, d'acord amb les competències atorgades a les administracions de Catalunya.

b) Reconèixer els drets de les dones que pateixen violència masclista a l'atenció, l'assistència, la protecció, la recuperació, la reparació integral i la garantia de no revictimització.

c) Garantir la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, l'autonomia de les dones, i la llibertat i l'efectivitat dels drets de les dones.

d) Establir mecanismes per a fer recerca sobre violència masclista i difondre'n els resultats, i també establir mecanismes per a la sensibilització social i la informació destinada a les dones.

e) Dotar els poders públics de Catalunya de recursos suficients i d'instruments eficaços per a erradicar la violència masclista en els àmbits preventiu, educatiu, de salut, formatiu, de justícia i execució penal, de participació política, dels mitjans de comunicació, digital, laboral, social i esportiu, i en la vida política i l'esfera pública de les dones.

f) Establir el catàleg de drets de les dones que es troben en situació de violència masclista, exigibles davant les administracions públiques, i també per a llurs fills i filles, a més d'assegurar l'accés gratuït de les dones als serveis públics que s'estableixin.

g) Garantir drets econòmics per a les dones que es troben en situació de violència masclista,

amb la finalitat de facilitar-los el procés de recuperació i reparació integrals.

h) Avaluar cada dos anys la xarxa d'atenció i recuperació integral per a les dones que pateixen violència masclista, integrada per un conjunt de recursos i serveis públics per a l'atenció, l'assistència, la protecció, la recuperació i la reparació integrals.

i) Establir mecanismes per a una intervenció integral i coordinada contra la violència masclista, i crear-ne d'específics per a abordar la violència de segon ordre, per mitjà de la col·laboració de les administracions públiques de Catalunya i de la participació de les entitats de dones, de professionals i d'organitzacions ciutadanes que actuen contra la violència masclista.

j) Assegurar la formació especialitzada, obligatòria i periòdica de tots els col·lectius professionals que intervenen en l'atenció, l'assistència, la protecció, la recuperació i la reparació destinades a les dones que pateixen violència masclista, a llurs fills i filles i a llur entorn familiar i comunitari, i també espais de reciclatge i supervisió.

k) Garantir el principi d'adequació de les mesures, per tal que a l'hora d'aplicar-les es tinguin en compte les necessitats i les demandes específiques de totes les dones que pateixen la violència masclista. El disseny i aplicació de les mesures ha de posar al centre els drets de les dones i ha de fomentar llur autonomia decisòria i la promoció de l'empoderament personal.

3.11 Llei Orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant de la violència.

La llei té per objecte garantir els drets fonamentals dels nens, nenes i adolescents a la seva integritat física, psíquica, psicològica i moral davant de qualsevol forma de violència, assegurant el lliure desenvolupament de la seva personalitat i establint mesures de protecció integral, que incloguin la sensibilització, la prevenció, la detecció precoç, la protecció i la reparació de el dany en tots els àmbits en què es desenvolupa la seva vida.

A l'efecte d'aquesta llei, s'entén per violència tota acció, omissió o tracte negligent que priva les persones menors d'edat dels seus drets i benestar, que amenaça o interfereix el seu ordenat desenvolupament físic, psíquic o social, amb independència de seva forma i mig de comissió, inclosa la realitzada a través de les tecnologies de la informació i la comunicació, especialment la violència digital.

En qualsevol cas, s'entendrà per violència el maltractament físic, psicològic o emocional, els càstigs físics, humiliants o denigrants, la negligència o tracte negligent, les amenaces, injúries i calúmnies, l'explotació, incloent-hi la violència sexual, la corrupció, la pornografia infantil, la prostitució, l'assetjament escolar, l'assetjament sexual, el ciberassetjament, la violència de gènere, la mutilació genital, la tracta d'éssers humans amb qualsevol finalitat, el matrimoni forçat, el matrimoni infantil, l'accés no sol·licitat a pornografia, la extorsió sexual, la difusió pública de dades privades així com la presència de qualsevol comportament violent en el seu àmbit familiar.

S'entén per bon tracte als efectes d'aquesta llei aquell que, respectant els drets fonamentals dels nens, nenes i adolescents, promou activament els principis de respecte mutu, dignitat de l'ésser humà, convivència democràtica, solució pacífica de conflictes, dret a igual protecció de la llei, igualtat d'oportunitats i prohibició de discriminació dels nens, nenes i adolescents.

4. MARC CONCEPTUAL: Comprensió del Fenomen. Model d'Intervenció

4.1. CONCEPTUALITZACIÓ SEGONS LA LLEI 17/2020, del 22 de desembre, del dret de les dones a erradicar la violència masclista

4.1.1. Conceptes bàsics

A Catalunya, la Llei 17/2020, del dret de les dones a erradicar la violència masclista inclou les seves definicions:

Violència Masclista: violació dels drets humans a través de la violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, tingui com a resultat un dany o un patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat.

Sensibilització: el conjunt d'accions educatives, pedagògiques i comunicatives encaminades a generar canvis i modificacions en l'imaginari social que permetin avançar cap a l'erradicació de la violència masclista.

Prevenició: el conjunt d'accions encaminades a evitar o reduir la incidència de la problemàtica de la violència masclista per mitjà de la reducció dels factors de risc, i impedir-ne així la normalització, i les encaminades a sensibilitzar la ciutadania en el sentit que cap forma ni manifestació de violència no és justificable ni tolerable.

Detecció: la posada en funcionament de diferents instruments teòrics i tècnics que permetin identificar i fer visible la problemàtica de la violència masclista, tant si apareix de forma esporàdica com de forma estable, i que permetin també conèixer les situacions en les quals s'ha d'intervenir, per tal d'evitar-ne el desenvolupament i la cronicitat.

Atenció: el conjunt d'accions destinades a una persona perquè pugui superar les situacions i les conseqüències generades per la violència masclista en els àmbits personal, familiar, laboral i social, tot garantint-ne la seguretat i facilitant-li la informació necessària sobre els recursos i els procediments.

Recuperació: el procés de desvictimització en els àmbits afectats, realitzat per les mateixes dones i llurs fills i filles. Aquest procés comporta un cicle vital personal i social de la dona centrat en el restabliment de tots els àmbits danyats per la situació de violència masclista viscuda.

Reparació: el conjunt de mesures jurídiques, econòmiques, socials, laborals, sanitàries, educatives i similars, preses pels diversos organismes i agents responsables de la intervenció en l'àmbit de la violència masclista, que contribueixen al restabliment de tots els àmbits danyats per la situació viscuda, garantint l'acompanyament i l'assessorament necessaris.

Diligència deguda: l'obligació dels poders públics d'adoptar mesures legislatives i de qualsevol altre ordre per a actuar amb l'agilitat i eficiència necessàries i assegurar-se que les autoritats, el personal, els agents, les entitats públiques i els altres actors que actuen en nom d'aquests poders públics es comportaran d'acord amb aquesta obligació, amb vista a prevenir, investigar, perseguir, castigar i reparar adequadament els actes de violència masclista i protegir-ne les víctimes.

Victimització secundària o revictimització: el maltractament addicional exercit contra les dones que es troben en situacions de violència masclista i llurs fills i filles, com a conseqüència directa o indirecta dels dèficits quantitius i qualitius de les intervencions dutes a terme pels organismes responsables, i també per les actuacions desencertades o negligents provinents d'altres agents implicats.

Consentiment sexual: la voluntat expressa, emmarcada en la llibertat sexual i en la dignitat personal, que dona pas a l'exercici de pràctiques sexuals i l'avalua. La prestació del consentiment sexual s'ha de fer des de la llibertat, ha de romandre vigent durant tota la pràctica sexual i està acotada a una persona o diverses persones, a unes determinades pràctiques sexuals i a unes determinades mesures de precaució, tant davant d'un embaràs no desitjat com d'infeccions de transmissió sexual. No hi ha consentiment si l'agressor crea unes condicions o s'aprofita d'un context que, directament o indirectament, imposin una pràctica sexual sense comptar amb la voluntat de la dona.

Interseccionalitat o intersecció d'opressions: concurrència de la violència masclista amb altres eixos de discriminació, com l'origen, el color de la pell, el fenotip, l'ètnia, la religió, la situació administrativa, l'edat, la classe social, la precarietat econòmica, la diversitat funcional o psíquica, les addiccions, l'estat serològic, la privació de llibertat o la diversitat sexual i de gènere, que fa que impactin de manera agreujada i diferenciada. La interacció d'aquestes discriminacions ha d'ésser tinguda en compte a la hora d'abordar la violència masclista.

Precarietat econòmica: la situació d'una persona que percep uns ingressos iguals o inferiors a l'indicador de renda de suficiència de Catalunya.

4.1.2 Formes de violència masclista

La violència masclista es configura per una continuïtat de situacions en què interactuen cadascuna de les formes de violència masclista amb els diferents àmbits en què es produeixen.

La violència masclista es pot exercir de manera puntual o de manera reiterada d'alguna de les formes següents:

- a) **Violència física:** comprèn qualsevol acte de força contra el cos d'una dona, amb el resultat o el risc de produir-li una lesió física o un dany.
- b) **Violència psicològica:** comprèn tota conducta o omissió que produeix en una dona una desvaloració o un patiment, per mitjà d'amenaques, humiliació, vexacions, menysteniment, menyspreu, exigència d'obediència o submissió, coerció verbal, insults, aïllament o qualsevol altra limitació del seu àmbit de llibertat. La violència masclista també es pot dur a terme amb l'amenaça o la causació de violència física o psicològica contra l'entorn afectiu de la dona, especialment els fills i filles o altres familiars que hi convisquin o hi tinguin una relació directa, quan es dirigeixi a afligir la dona. També inclou la violència ambiental, que es duu a terme per mitjà de l'exercici de la violència sobre béns i propietats de la dona, amb valor econòmic o sentimental, o sobre els animals amb els quals té un vincle d'afecte, amb la finalitat d'afligir-la o de crear un entorn intimidatori.
- c) **Violència sexual:** comprèn qualsevol acte que atempti contra la llibertat sexual i la dignitat personal de la dona creant unes condicions o aprofitant-se d'un context que, directament o indirectament, imposin una pràctica sexual sense tenir el consentiment ni la voluntat de la dona, amb independència del vincle que hi hagi entre la dona i l'agressor o agressors. Inclou l'accés corporal, la mutilació genital o el risc de patir-ne, els matrimonis forçats, el tràfic de dones amb finalitat d'explotació sexual, l'assetjament sexual i per raó de sexe, l'amenaça sexual, l'exhibició, l'observació i la imposició de qualsevol pràctica sexual, entre altres conductes.
- d) **Violència obstètrica i vulneració de drets sexuals i reproductius:** consisteix a impedir o dificultar l'accés a una informació veraç, necessària per a la presa de decisions autònomes i informades. Pot afectar els diferents àmbits de la salut física i mental, incloent-hi la salut sexual i reproductiva, i pot impedir o dificultar a les dones prendre decisions sobre llurs pràctiques i preferències sexuals, i sobre llur reproducció i les condicions en què es duu a terme, d'acord amb els supòsits inclosos en la legislació sectorial aplicable. Inclou l'esterilització forçada, l'embaràs forçat, l'impediment d'avortament en els supòsits legalment establerts i la dificultat per a accedir als mètodes contraceptius, als mètodes de prevenció d'infeccions de transmissió sexual i del VIH, i als mètodes de reproducció assistida, i també les pràctiques ginecològiques i obstètriques que no respectin les decisions, el cos, la salut i els processos emocionals de la dona.
- e) **Violència econòmica:** consisteix en la privació intencionada i no justificada de recursos per al benestar físic o psicològic d'una dona i, si escau, de llurs fills o filles, en l'impagament reiterat i injustificat de pensions alimentàries estipulades en cas de separació o divorci, en el fet d'obstaculitzar la disposició dels recursos propis o compartits en l'àmbit familiar o de parella i en l'apropiació il·legítima de béns de la dona..

- f) **Violència vicària:** consisteix en qualsevol tipus de violència exercida contra els fills i filles amb la finalitat de provocar dany psicològic a la mare.
- g) **Violència digital:** actes de violència masclista i misogínia en línia comesos, instigats, amplificats o agreujats, en part o totalment, amb l'ús de tecnologies de la informació i de la comunicació.
- h) **Violència de segon ordre:** consisteix en la violència física o psicològica, les represàlies, les humiliacions i la persecució exercides contra les persones que donen suport a les víctimes de violència masclista. Inclou els actes que impedeixen la prevenció, la detecció, l'atenció i la recuperació de les dones en situació de violència masclista.

S'entén que les diverses formes de violència masclista són també violència contra la dona quan s'exerceixin amb l'amenaça o la causació de violència física o psicològica contra el seu entorn afectiu, especialment contra els fills i filles o altres familiars, amb la voluntat d'afligir la dona.

4.1.3 Àmbits de la violència masclista

La violència masclista es pot manifestar en alguns dels àmbits següents:

a) Violència en l'àmbit de la parella: consisteix en la violència física, psicològica, digital, sexual o econòmica exercida contra una dona i perpetrada per l'home que n'és o n'ha estat el cònjuge o per la persona que hi té o hi ha tingut relacions similars d'afectivitat.

b) Violència en l'àmbit familiar: consisteix en la violència física, digital, sexual, psicològica o econòmica exercida contra les dones i els menors d'edat en el si de la família i perpetrada per membres de la mateixa família o per membres del nucli de convivència, en el marc de les relacions afectives i dels lligams de l'entorn familiar. Inclou els matrimonis forçats. No inclou la violència exercida en l'àmbit de la parella.

c) Violència en l'àmbit laboral: consisteix en la violència física, sexual, econòmica, digital o psicològica que es pot produir en l'àmbit públic o privat durant la jornada de treball, o fora del centre i de l'horari establert si té relació amb la feina. Pot adoptar els tipus següents:

a) Assetjament per raó de sexe: consisteix en qualsevol comportament no desitjat, verbal o físic, relacionat amb el sexe o gènere de la dona, realitzat amb el propòsit o efecte d'atemptar contra la dignitat, la indemnitat o les condicions de treball de les dones pel fet d'ésser-ho, creant un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest que dificulti llur promoció, ocupació de funcions, accés a càrrecs directius, remuneració i reconeixement professional, en equitat amb els homes.

b) Assetjament sexual: consisteix en qualsevol comportament verbal, no verbal o físic no desitjat d'índole sexual que tingui com a objectiu o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat i la llibertat d'una dona o de crear-li un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest.

c) **Discriminació per embaràs o maternitat:** consisteix en tot tracte desfavorable a les dones relacionat amb l'embaràs o la maternitat, existent o potencial, que comporti una discriminació directa i una vulneració dels drets fonamentals a la salut, a la integritat física i moral i al treball.

d) Violència en l'àmbit social o comunitari: comprèn les manifestacions següents:

a) **Agressions sexuals:** ús de la violència física i sexual contra les dones determinada per l'ús premeditat del sexe com a arma per a demostrar poder i abusar-ne.

b) **Assetjament sexual.**

c) **Tràfic de dones** amb finalitat d'explotació sexual i amb altres finalitats amb dimensió de gènere.

d) **Mutilació genital femenina o risc de patir-ne:** inclou qualsevol procediment que impliqui o pugui implicar una eliminació total o parcial dels genitals femenins o que hi produeixi lesions, encara que consti el consentiment exprés o tàcit de la dona.

e) **Violència derivada de conflictes armats:** inclou totes les formes de violència contra les dones que es produeixen en aquestes situacions, com l'assassinat, la violació, l'esclavatge sexual, l'embaràs forçat, l'avortament forçat, l'esterilització forçada, la infecció intencionada de malalties, la tortura o els abusos sexuals.

f) **Violència contra els drets sexuals i reproductius** de les dones, com els avortaments selectius i les esterilitzacions forçades.

g) **Femicidis:** els assassinats i homicidis de dones per raó de gènere, les induccions al suïcidi i els suïcidis com a conseqüència de la pressió i violència exercida cap a la dona.

h) **Agressions per raó de gènere.**

i) **Vexacions, tractes degradants, amenaces i coaccions en l'espai públic.**

j) **Restriccions o privacions de llibertat** a les dones, o d'accés a l'espai públic o als espais privats, o a activitats laborals, formatives, esportives, religioses o lúdiques, i també restriccions a l'expressió en llibertat pel que fa a llur orientació sexual o expressió i identitat de gènere, o a llur expressió estètica, política o religiosa.

k) **Represàlies pels discursos i expressions individuals i col·lectius de les dones** que reclamen el respecte de llurs drets, i també expressions i discursos públics que fomentin, promoguin o incitin directament o indirectament l'hostilitat, la discriminació o la violència envers les dones.

e) Violència en l'àmbit digital: violència masclista que es produeix a les xarxes de comunicació digitals, enteses com a nova àgora d'interacció, participació i governança per mitjà de les tecnologies de la informació i la comunicació. Entre altres pràctiques, inclou el ciberassetjament, la vigilància i el seguiment, la calúmia, els insults o les expressions discriminatòries o denigrants, les amenaces, l'accés no autoritzat als equips i comptes de xarxes socials, la vulneració de la privacitat, la manipulació de dades privades, la suplantació d'identitat, la divulgació no consentida d'informació personal o de continguts íntims, el dany als equips o canals d'expressió de les dones i dels col·lectius de dones, els discursos d'incitació a la discriminació envers les dones, el xantatge de caràcter sexual per canals digitals i la publicació d'informació personal amb la intenció que altres persones agredeixin, localitzin o assetgin una dona.

f) Violència en l'àmbit institucional: accions i omissions de les autoritats, el personal públic i els agents de qualsevol organisme o institució pública que tinguin per finalitat

retardar, obstaculitzar o impedir l'accés a les polítiques públiques i a l'exercici dels drets que reconeix aquesta llei per a assegurar una vida lliure de violència masclista, d'acord amb els supòsits inclosos en la legislació sectorial aplicable. La manca de diligència deguda, quantitativa i qualitativa, en l'abordatge de la violència masclista, si és coneguda o promoguda per les administracions o esdevé un patró de discriminació reiterat i estructural, constitueix una manifestació de violència institucional. Aquesta violència pot provenir d'un sol acte o pràctica greu, de la reiteració d'actes o pràctiques de menor abast que generen un efecte acumulat, de l'omissió d'actuar quan es conegui l'existència d'un perill real o imminent, i de les pràctiques o omissions revictimitzadores. La violència institucional inclou la producció legislativa i la interpretació i aplicació del dret que tingui per objecte o provoqui aquest mateix resultat. La utilització de la síndrome d'alienació parental també és violència institucional.

g) Violència en l'àmbit de la vida política i l'esfera pública de les dones: la violència masclista que es produeix en espais de la vida pública i política, com les institucions polítiques i les administracions públiques, els partits polítics, els mitjans de comunicació o les xarxes socials. Quan aquesta forma de violència masclista ocorre en les institucions polítiques o les administracions públiques i és tolerada i no sancionada, esdevé també una forma de violència institucional.

h) Violència en l'àmbit educatiu: qualsevol tipus de violència que es produeix en l'entorn educatiu entre els membres de la comunitat educativa. Es pot produir entre iguals, de major d'edat a menor d'edat o viceversa. Inclou l'assetjament, l'abús sexual i el maltractament físic, sexual, psíquic o emocional. Entre aquestes violències n'hi ha que es produeixen per raó de gènere o d'identitat sexual.

Qualsevol altres formes anàlogues que lesionin o puguin lesionar la dignitat, la integritat o la llibertat de les dones.

4.2. COMPRENSIÓ DEL FENOMEN

La violència masclista **es pot exercir d'una manera puntual o d'una manera reiterada.**

Les diferents formes de conceptualitzar la violència vers les dones no responen a simples qüestions terminològiques, sinó que són el resultat d'un esforç de comprensió del procés de la violència adreçat, sobretot, a dissenyar possibles estratègies des de les quals intervenir.

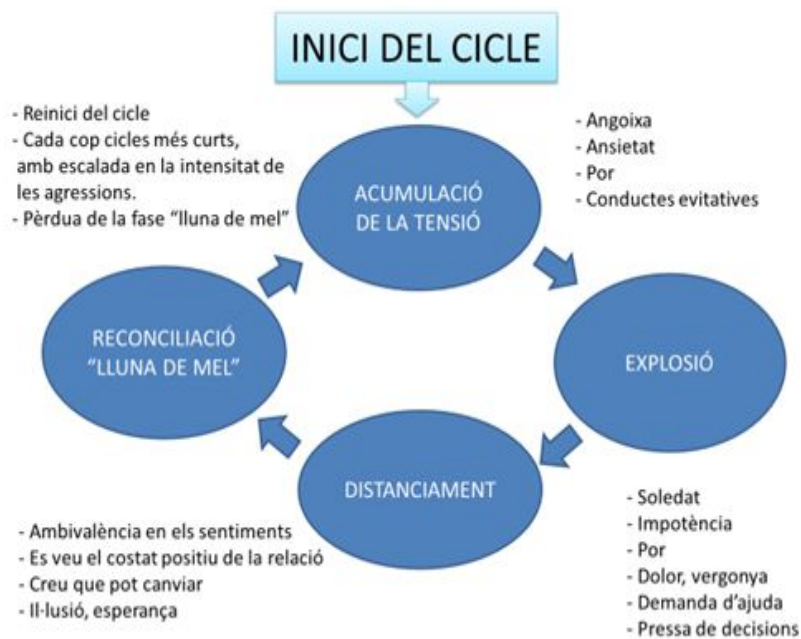
El model de comprensió més utilitzat i consensuat per analitzar la violència que té lloc en l'àmbit de la parella i la família és el del **"Cicle de la Violència"**, a partir del qual pren molta rellevància la idea de procés (Leonor Walker, 1989).

FASE D'ACUMULACIÓ DE TENSIÓ: Relació tensa i distant. Episodis cada cop més freqüents d'amenaçes, frecs, conflictes saturats d'ansietat i hostilitat.

FASE D'EXPLOSIÓ VIOLENTA: Descàrrega incontrolada de les tensions acumulades i les hostilitats latents, que poden expressar-se en agressions verbals, vexacions, cops, bufetades, pallisses...

FASE DE "LLUNA DE MEL": Desapareix la violència i la tensió. Estadi passatger on l'agressor utilitza la manipulació afectiva perquè la dona no l'abandoni, amb expressions de penediment, justificacions, disculpes, regals i promeses de canvi.

El cicle es repeteix cada vegada amb més freqüència, amb més gravetat i per motius més insignificants.

Dins d'aquest procés, la dona experimenta, entre altres, tres emocions bàsiques que mantenen el cicle de la violència en moviment i dificulten el trencament de la relació:

AMOR per la seva parella; la relació passa per bons moments i no tot és dolent.

ESPERANÇA que tot canviarà, especialment si a l'inici de la relació no hi va haver violència.

POR a patir conseqüències més greus cap a ella o la seva família.

Cal reconèixer les importants aportacions del model del *Cicle de la Violència*, el qual permet entendre alguns comportaments de les dones que poden resultar aparentment incomprensibles, com és la dificultat per desvincular-se de l'agressor o el retorn amb ell. A més, entendre i tenir present aquest cicle pot possibilitar intervencions professionals més planificades i eficaces.

Val a dir, però, que aquest model explicatiu no dóna compte suficientment, de la dimensió pública o estructural del problema; minimitza la incidència de les macroestructures socioculturals sobre les quals es construeixen les relacions interpersonals, en atorgar gairebé tot el protagonisme a la relació agressor-víctima, i on l'espai social és poc més que l'escenari on ressona i sobre el que repercuteix la violència interindividual.

Així mateix, aquesta mirada centrada en les característiques individuals i en la relació de parella, sovint ha anat acompanyada de la tendència a confondre factors de risc amb causes de la violència. L'alcoholisme, les addiccions o la pobresa són alguns d'aquests factors que actuen com a mites o creences i que assumeixen la funció de minimitzar el fenomen i d'invisibilitzar-lo com a problema social però, en cap cas, en són la causa.

Per tal de defugir d'aquestes formes simplificadores d'explicar el fenomen a partir de la recerca d'un factor causal, resulta més oportú adoptar una perspectiva multidimensional i circular, com la que proposa el **model ecològic**, segons el qual la realitat familiar, la realitat social i la cultura s'organitzen com un tot, com un sistema compost per diferents subsistemes que s'articulen entre si de manera dinàmica.

L'ecosistema de la víctima

L'estudi de l'ecosistema de la víctima s'aplica a la violència masclista perquè **facilita l'anàlisi i l'actuació** en els contextos culturals, socials i individuals. Evidencia la interrelació dinàmica que s'estableix entre ells, tenint en compte la naturalesa multicausal i multidimensional d'aquesta violència i, en conseqüència, permet implantar respostes i eines d'intervenció integrals.

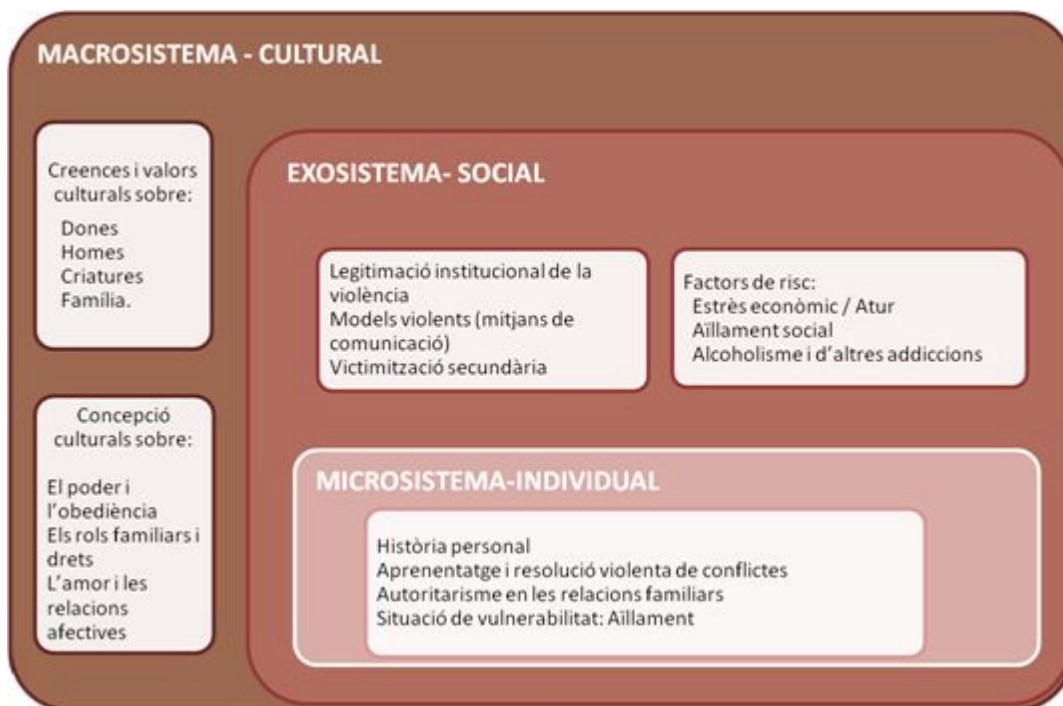
El model està inspirat en la perspectiva ecològica del desenvolupament de la conducta humana del psicòleg Uri Bronfenbrenner (Bronfenbrenner, Urie. *La ecología del desarrollo humano*. Paidós. Barcelona, 1987), que relaciona la persona amb el seu ambient i els seus entorns.

Des d'aquesta perspectiva, es poden pensar accions a diferents nivells:

Macrosistema-Cultural: desarticulant els diferents paradigmes i sistemes de creences que han legitimat i perpetuat la violència, l'ús del poder econòmic i polític, la utilització de la violència i de les armes com a instruments per a la imposició i la resolució de conflictes.

Exosistema-Social: actuant contra els dispositius que legitimen la utilització d'aquesta violència a través de la impunitat dels que l'exerceixen individualment, però també contra els sistemes que la perpetuen a través de productes culturals difosos pels mitjans de comunicació, així com contra la tolerància social generalitzada, davant de fets com, per exemple, que les dones que es troben en situacions de violència no disposin del suport que es mereixen.

Microsistema-Individual: en tant que es facilita l'atenció social i terapèutica necessària per a la recuperació de cada dona, no només s'incideix en el seu procés individual de recuperació de les seqüeles de la violència, sinó que es realitza una prevenció de nous abusos en qualsevol àrea de la seva vida (personal, laboral, econòmica, social). A més, és important tenir en compte que treballar individualment amb cada dona té efectes directes en els infants que tingui o pugui tenir a càrrec seu, en la mesura que qüestiona models de relació afectius i socials basats en la jerarquia i el domini, tot potenciant aspectes relacionats amb la tolerància i el respecte mutu.

4.3. MODEL D'INTERVENCIÓ

4.3.1 Abordatge Integral

La Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, i també la Llei estatal, incideixen en la necessitat d'intervenir de forma integral. Per això, cal desenvolupar mesures respecte a la prevenció i la sensibilització social, de detecció de la violència masclista, així com d'atenció, assistència, protecció i recuperació de les dones.

□ **Prevenció:** el conjunt d'accions encaminades a evitar o reduir la incidència de la problemàtica de la violència masclista, per mitjà de la reducció dels factors de risc, impedit-ne així la normalització, i les encaminades a sensibilitzar la ciutadania en el sentit que cap forma de violència no és justificable ni tolerable. Aquestes actuacions tenen com a objectiu modificar els mites, els models, els prejudicis i les conductes en relació amb les dones i la violència masclista, i han de recollir els elements següents:

- Presentar el fenomen com a multidimensional.
- Emmarcar el problema en la distribució desigual de poder entre dones i homes.
- Visibilitzar els models agressius vinculats a la masculinitat tradicional i les conductes passives o subordinades tradicionalment vinculades a la feminitat.
- Diferenciar l'origen i les causes de la violència masclista dels problemes afegits que puguin afectar els agressors (toxicomanies, alteracions mentals...) i de determinats nivells culturals, estatus socioeconòmic i procedència cultural.

- Presentar les dones que han patit violència com a persones que poden activar els recursos propis i superar aquestes situacions.

Temes bàsics a abordar en la prevenció

Cal abordar temes com els següents descrits al *Protocol de Joventut per a l'abordatge de la violència masclista*. Direcció General de Joventut. Departament de Benestar social i família (2011):

- **El gènere com a construcció social**, processos de socialització de gènere, identitats, estereotips i rols tradicionals associats al gènere i la desigualtat i diferència de poder.
- Diferents **models de masculinitat i feminitat**, amb perspectiva intercultural. Mostrar la diversitat de models de masculinitat i feminitat i les diferents formes en les diferents cultures, per donar compte de l'arrel social i cultural de la categoria gènere.
- Anàlisi dels **estereotips de gènere** en els mitjans de comunicació, el masclisme i la invisibilització dels models de feminitat no tradicionals.
- **Desigualtats i discriminacions** en el món del treball. La segregació horitzontal i vertical, la desigualtat salarial, la conciliació laboral i familiar, l'assetjament sexual i per raó de sexe a la feina, així com la prevenció de riscos psicosocials.
- **Usos del temps**. Treballar sobre la distribució del temps personal, comunitari, laboral i familiar en tot el cicle vital de les dones. Reconeixement i valoració del treball reproductiu; domèstic i de cura.
- **Treballar la coeducació** en totes les estratègies que es desenvolupin per tal de desconstruir estereotips i treballar per l'equitat de gènere.
- El concepte de l'amor a través de la història: **l'amor romàntic i els seus mites**.
- **Treballar el model LGTBI** des d'una perspectiva d'identitats i expressió de gènere i diversitat d'orientació sexual.
- **Relacions de parella igualitàries**: fomentar l'autoestima, la confiança, l'empatia i el respecte. Facilitar models positius i la diversitat d'unions afectives existents.
- **Relacions afectivosexuals i rols de gènere**. Treballar per la construcció de relacions lliures i satisfactòries per a nois i noies partint de les vivències i experiències diferents generades pels rols de gènere i la relació de poder existent. Tenir en compte la sexualitat en tot el cicle vital.
- **Gènere i conductes de risc**. Certes temàtiques, com, per exemple, l'ús del preservatiu o el consum de drogues, poden donar peu a treballar les actituds, els comportaments i el posicionament de noies i nois davant de les seves relacions afectivosexuals.
- **Violència masclista**: formes, àmbits (tenint en compte la violència en l'espai públic, i l'àmbit comunitari) i mites al voltant de la violència masclista.
- **Situar les violències sexuals**, sovint ocultes i plenes de mites i tabús, amb les que cal orientació especialitzada.
- Treballar des d'una **perspectiva comunitària**, les violències heteropatriarcales afecten a tots i totes.
- **Treballar els micromasclismes** com a formes de violència masclista encobertes.
- Donar a conèixer el **Cicle, procés i conseqüències** de la violència masclista.

- Eines per a la **prevenció i la detecció** com una responsabilitat social i individual. Oferir estratègies a les persones joves, adultes i grans per detectar situacions abusives (tipus i formes diferents).

□ **Detecció:** la posada en funcionament de diferents instruments teòrics i tècnics que permetin identificar i fer visible la problemàtica de la violència masclista, tant si apareix de forma precoç com de forma estable, i que permetin també conèixer les situacions en les quals s'ha d'intervenir, per tal d'evitar-ne el desenvolupament i la cronicitat. En aquest nivell, és bàsic visibilitzar totes les possibles vies d'accés al circuit i disposar d'elements per diferenciar els casos urgents i els no urgents.

En aquests nivells de prevenció i detecció, l'**àmbit educatiu** pren una rellevància especial, considerant la **coeducació** com un instrument clau per construir una societat sense subordinacions culturals i socials entre dones i homes. Aquesta acció coeducadora ha de tenir caràcter permanent i transversal en l'acció de govern del departament o àrea competent en matèria educativa. Cal incorporar els principis de la coeducació en els llibres de text i altres materials curriculars, i és cabdal que les persones professionals de l'educació tinguin formació específica en matèria de violència masclista.

Les situacions de violència masclista **poden expressar-se de maneres ben diferents**, ja que, com sabem, no responen a un perfil o prototip concret. Alhora, bona part de les situacions de violència masclista es produeixen en el si de les relacions de parella, però cal tenir presents la resta d'àmbits (laboral, familiar, comunitari, etc.) en què poden tenir lloc aquestes situacions.

A més, **sovint les situacions de violència no acostumen a ser identificades** per la persona que les pateix ni per qui les exerceix com a situacions d'abús, atès que poden quedar justificades o normalitzades dins d'una dinàmica abusiva, especialment quan es donen en el si de la parella. També pot ser que com a professionals es tinguin dificultats per identificar-les, atès que sovint aquestes conductes són tolerades o justificades per patrons culturals i socials. Per això, una qüestió important a considerar serà el **tipus de demanda**.

En la majoria de situacions, és probable que una persona que viu situacions d'abús o violència masclista d'entrada no ho reconegui o no ho verbalitzi, perquè li fa por o vergonya o perquè simplement no és conscient de la violència que està rebent. Per això cal distingir entre:

- **Demanda implícita.** Situacions en què, davant d'una situació determinada, se sospita que la persona es troba en una situació de violència, d'abús o de vulnerabilitat, però ella no la reconeix o bé no ho verbalitza de forma oberta.
- **Demanda explícita.** Situacions en què la persona reconeix que alguna cosa no va bé i és conscient que pateix algun tipus d'abús, o fins i tot us demana ajuda obertament. En aquest cas, la situació de violència és explícita i està confirmada.

També aquí cal tenir en compte el **posicionament de la dona**, especialment la seva demanda en relació amb el servei, així com la consciència de la situació que estigui vivint i els seus recursos personals i socials per a fer-ne front.

També els **mitjans de comunicació** han d'incorporar criteris orientadors per tal que el tractament i els continguts no incitin, justifiquin o banalitzin la violència masclista, ni reproduïxin missatges sexistes o misògins.

□ **Atenció:** el conjunt d'accions destinades a una persona perquè pugui superar les situacions i les conseqüències generades per l'abús en els àmbits personal, familiar i social, tot garantint-ne la seguretat i facilitant-li la informació necessària sobre els recursos i/o els procediments perquè pugui resoldre la situació.

Cal vetllar per què, tant les habilitats personals i professionals dels equips, com els instruments tècnics imprescindibles, facilitin una atenció de qualitat i evitin la victimització secundària. Els circuits han d'estar preparats per donar resposta no únicament a les situacions urgents per fets ja consumats, sinó a les situacions en què també cal intervenir de forma ràpida o precoç per evitar una situació de violència més greu.

Els equips professionals han de facilitar una atenció de qualitat que situï **les dones en el centre de l'atenció**, per tal de potenciar les seves habilitats personals i evitar la victimització secundària.

El Circuit d'atenció s'estructurarà a partir de:

- La demanda de la dona
- La delimitació de la urgència o no urgència
- La valoració de risc i valoració del cas

Delimitació de la urgència

Atenció urgent: s'entén com la situació que requereix una actuació immediata, donada la gravetat dels fets i la situació de la dona i les seves criatures (quan hi hagi un perill per a la integritat física de la dona o els seus fills o filles o quan el fet acabi de succeir).

Atenció no urgent: s'entén com la situació que no requereix una actuació immediata, ja que no es percep risc imminent per a la integritat física de la dona ni dels seus fills o filles, iniciant, però, les gestions i les derivacions pertinents segons quines siguin les necessitats identificades. El servei que atén ha d'engegar un procés d'informació, orientació, acompanyament i derivació als serveis adients.

El circuit d'atenció, en una situació d'urgència ha de poder garantir:

- **Serveis sanitaris** (que segueixen el protocol del Departament de Salut i puguin expedir en cas necessari els informes corresponents)
- **Serveis policials** (que puguin recollir de forma adequada la denúncia en cas que així es decideixi, o realitzar una atenció al lloc on siguin requerits realitzant una atenció de qualitat i posterior comunicació amb el major detall possible)

- **Serveis d'acolliment**, en cas que la dona no disposi dels mitjans personals o socials de seguretat, i necessiti un espai residencial d'urgència, que pugui garantir una atenció especialitzada i amb seguretat.

Altres atencions:

Món rural: Els serveis d'atenció, assistència i protecció han de facilitar l'accés de les dones provinents del món rural i de zones de difícil accés a centres que poden ésser lluny de llurs llocs d'origen i residència, aplicant criteris de màxima proximitat a llur residència i garantint-ne l'anonimat.

Vellesa: El Govern ha de promoure estratègies eficaces de sensibilització destinades al col·lectiu de dones grans, perquè coneguin els recursos i les estratègies per a afrontar les violències contra les dones i puguin adoptar posicions actives davant aquestes situacions, per a la qual cosa ha de facilitar informació específica de violència masclista en dones grans.

Dones transgènere i diversitat de gènere: Totes les mesures i el reconeixement de drets han de respectar la diversitat de gènere. Les dones transgènere que no tenen la menció de sexe registrada com a dona en la documentació oficial s'equiparen a les altres dones que han patit violència masclista en la mesura que es reconeixen com a dones.

□ **Recuperació i reparació:** s'entén per recuperació l'etapa del cicle personal i social que fa una dona que ha viscut situacions de violència, en la qual es produeix el restabliment dels àmbits danyats per la situació viscuda. Aquest procés no té una durada definida, sinó que està relacionat amb el dany patit, la cronicitat de l'abús, la capacitat de resiliència de la persona, i altres característiques personals i factors externs que poden facilitar o dificultar el procés de recuperació. La reparació fa referència al conjunt de mesures jurídiques, econòmiques, laborals, socials, sanitàries, educatives i altres, preses pels diversos organismes i agents implicats en la intervenció, que contribueixen al restabliment dels àmbits danyats per la situació viscuda.

L'atenció i la recuperació comporten l'accés de les dones a una sèrie de drets, i de serveis públics.

D'altra banda, l'experiència ens indica que la dona que ha patit una situació de violència masclista és també una **dona supervivent** amb habilitats i capacitats preservades que li permeten actuar com a subjecte i dirigir la seva pròpia vida. Però passar de viure la violència a exercir el control de la seva vida requereix un procés previ de reconeixement de la seva situació i de presa de decisions, més o menys lent i difícil, que necessàriament ha de recórrer per sí mateixa. L'equip professional pot acompanyar, proporcionar protecció i suport, però **no decidir per ella**.

Si la persona professional veu la dona que viu violència com a víctima, la seva intervenció contribuirà a la perpetuació d'aquest rol. En canvi, si a més de reconèixer i entendre les conseqüències de la violència viscuda per la dona, s'identifiquen i estimulen aquelles capacitats, habilitats, aptituds i actituds que la poden ajudar a guanyar progressivament

majors quotes d'autonomia i control de la seva vida, el/la professional amb la seva intervenció estarà contribuint a l'**apoderament de la dona**, és a dir, li estarà donant poder de decisió i control sobre allò que l'afecta.

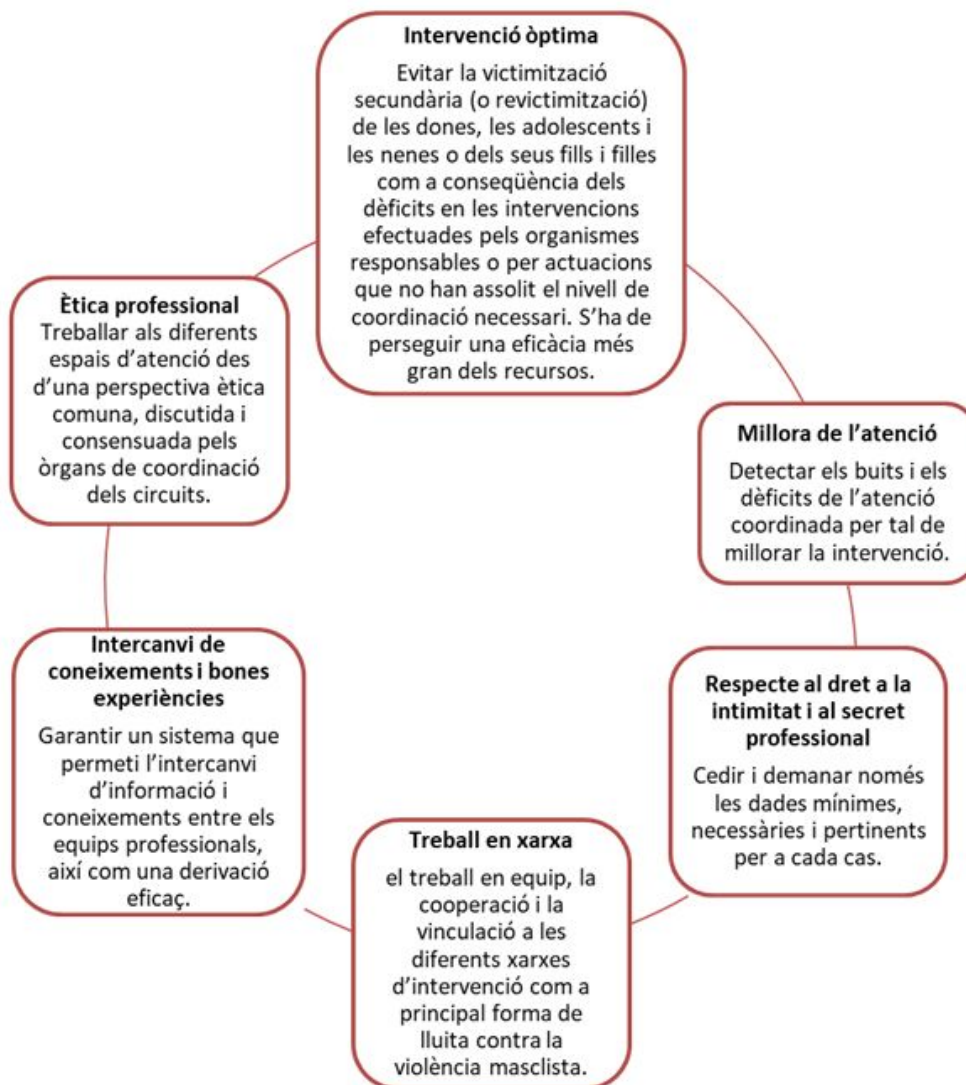
De vegades, aquest posicionament és difícil per la persona professional, ja que suposa respectar les decisions de la dona encara que des de la valoració professional es consideri que no són les adequades. Sovint, aquests tipus de decisions són viscudes com un fracàs que porta a la persona professional a qüestionar-se la seva intervenció. D'altra banda, aquest posicionament professional implica respectar el ritme i el temps que cada dona necessita en el seu procés de sortida i recuperació de la situació de violència. Un procés que acostuma a tenir alts i baixos, passos enrere i passos endavant i que, sovint, és més lent del que desitja la persona professional.-

Des d'aquest enfocament, la intervenció professional s'ha de caracteritzar per:

- Escoltar i contenir.
- Acompanyar en el procés de presa de decisions.
- Activar, sempre que calgui, els recursos existents per a la protecció i per a l'autonomia de la dona en cada moment del seu procés.
- Protegir, en compliment de la llei:
 - L'obligació d'intervenció i comunicació de totes les persones professionals.
 - Quan les decisions o el comportament de la dona vulneren els drets d'altres persones, per exemple, de fills i filles.
 - Actuant d'ofici quan hi ha prou indicis que la dona pot estar en perill i "sense forces" per buscar alternatives o aprofitar les que se li ofereixen.

La persona professional ha d'evitar sobreactuar, activant recursos i fent derivacions que no es corresponen al moment i la decisió de la dona. Aquesta reacció sol ser una resposta a la pròpia angoixa. En aquest sentit, és important tenir present que les situacions de violència masclista solen mobilitzar sentiments i vivències que dificulten la intervenció, i a més, la complexitat del problema evidencia que no pot ser abordat en solitari.

Per això, és cabdal que en la intervenció, a més de disposar d'espais de supervisió externa, es treballi en equip i es pugui contrastar amb altres professionals (del mateix servei o d'altres serveis) les actuacions que es realitzen, així com extreure criteris comuns d'intervenció, garantint una anàlisi interdisciplinària.

4.3.2 Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral

Per tal de desenvolupar aquest model d'intervenció integral i donar respostes àgils, properes, coordinades i adequades a les necessitats i els processos de les dones, la llei catalana (art.54) defineix la Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral, integrada per:

- a) Servei d'Atenció Telefònica Especialitzada.
- b) Serveis d'Informació i Atenció a les Dones.
- c) Serveis d'atenció i acolliment d'urgències.
- d) Serveis d'acolliment i recuperació.
- e) Serveis d'acolliment substitutori de la llar.
- f) Serveis d'intervenció especialitzada.
- g) Serveis tècnics de punt de trobada.
- h) Serveis d'atenció a la víctima del delictes.
- i) Serveis d'atenció policial.
- j) Altres serveis que es considerin necessaris.

Tot i que la major part d'aquests serveis no són de competència municipal, a excepció dels serveis d'informació i atenció a les dones i els serveis d'atenció policial local, és important conèixer la seva existència i finalitat per tal de poder informar i oferir a la dona els recursos que s'adeqüin a les seves necessitats.

En el municipi són altres els serveis que intervenen directament o indirectament en l'atenció i recuperació de les dones, o en els nivells de prevenció i detecció, i que formen, o haurien de formar, part del **circuit d'actuació**:

- Àrea d'Igualtat/dones: personal especialitzat en polítiques d'igualtat de gènere.
- Serveis Socials: unitats bàsiques d'atenció primària, serveis socials especialitzats, serveis per drogodependències, serveis a la infància...
- Àmbit Sanitari: Centres d'assistència primària, Centres de salut mental (adults, infantils), Hospitals, Salut Sexual i Reproductiva, Departament de Salut Pública...
- Cossos Policials: Policia local, Mossos d'Esquadra.
- Àmbit Judicial: Jutjats, Medicina Legal, Fiscalia, Col·legi de l'Advocacia,....
- Àmbit Educatiu: Departament d'Educació, Centres d'educació primària i secundària, Centres de recursos pedagògics, educació en el lleure...
- Altres àmbits o departaments: Promoció Econòmica, Esport, Habitatge, Cultura, Immigració, Mediació Cultural...

Així mateix, sabem que les dones no s'adrecen exclusivament al sector formal per demanar informació o ajut, sinó que, sovint, compten amb el suport d'associacions o d'altres membres de la comunitat que podrien estar legitimades a participar en el circuit o en un procés de protocol·lització.

4.3.3 Principis orientadors en les intervencions dels poders públics

Els principis que recull la nova llei 17/2020 són:

- a) L'obligatorietat d'assegurar l'efectivitat dels drets de les dones i d'assegurar que visquin una vida lliure de violències, tot considerant la dimensió dels drets humans, de la qualitat democràtica i de la vigència de l'estat de dret.
- b) El compromís de no-discriminació de les dones, evitant que els poders públics les discriminin, depurant responsabilitats quan qui pertanyi o treballi per a les administracions exerceixi actes de discriminació i protegint-les davant de les discriminacions que puguin causar tercers.
- c) La consideració del caràcter estructural i de la naturalesa multicausal i multidimensional de la violència masclista, especialment pel que fa a la implicació de

tots els agents responsables dels sistemes de sensibilització, detecció, atenció i reparació.

- d) La consideració de l'impacte individual en la dona que pateix la violència masclista directament, i també de l'impacte col·lectiu en les altres persones que en són coneixedores i que assisteixen a la resposta de les administracions.
- e) La consideració del caràcter integral de les mesures, que han de tenir en compte tots els danys que les dones i llurs fills i filles pateixen com a conseqüència de la violència masclista. Aquests danys, que inclouen la utilització de la síndrome d'alienació parental, impacten en l'esfera física, emocional, digital, econòmica, laboral, comunitària i social.
- f) La transversalitat de les mesures, de manera que cada poder públic implicat ha de definir accions específiques i coordinades, des del seu àmbit d'intervenció, d'acord amb models d'intervenció globals, en el marc dels programes quadriennals d'intervenció integral contra la violència masclista a Catalunya.
- g) La consideració de la diversitat de les dones i de la interseccionalitat. La violència masclista provoca un impacte agreujat i diferenciat quan concorre amb altres motius de discriminació, com l'origen, el fenotip, el grup ètnic, la religió, la situació migratòria, l'edat, la classe social, la discapacitat física o intel·lectual, l'estat serològic, la toxicomania o qualsevol altre addicció, la privació de llibertat, l'orientació sexual o la identitat i expressió de gènere.
- h) La consideració que totes les mesures han garantir que s'atorgui prioritat a les preocupacions, els drets, l'empoderament i la seguretat de les dones, i també a llur participació efectiva i en condicions d'igualtat en l'adopció de decisions.
- i) La proximitat i l'equilibri de les intervencions en tot el territori, assegurant una atenció específica a les zones rurals i a les dones amb discapacitat d'aquestes zones.
- j) El compromís que la construcció de les respostes a la violència masclista s'ha de fer posant els drets de les dones al centre i partint de les necessitats específiques i les experiències de les dones en situacions de violència, a partir de les metodologies i les pràctiques que la societat civil i acadèmica i les organitzacions feministes, especialment, han anat definint per mitjà de l'experiència.
- k) La consideració de les vulneracions que pateixen dones de determinats col·lectius en situacions específiques, d'acord amb el capítol 5 del títol III.
- l) El compromís actiu de garantir la protecció de les dades de caràcter personal de les dones en situació de violència, i també de les altres persones implicades o dels testimonis, d'acord amb la legislació aplicable. S'ha de garantir igualment la protecció de les dades de caràcter personal dels professionals de la xarxa que hi estiguin implicats.
- m) El compromís actiu d'evitar la victimització secundària i les violències institucionals contra les dones i llurs fills i filles i l'adopció de mesures que impedeixin la reproducció o la perpetuació dels estereotips sobre les dones i la violència masclista.
- n) La formació obligatòria i periòdica sobre perspectiva de gènere, d'infància i de diversitat dels professionals que atenen directament o indirectament les dones en situacions de violència, per a treballar prejudicis i estereotips, i també l'avaluació continuada d'aquesta a partir d'espais de supervisió i reciclatge professional. En el cas de les places públiques, se n'ha de garantir l'especialització.
- o) El foment dels instruments de col·laboració i cooperació entre les administracions públiques per a totes les polítiques públiques d'erradicació de la violència masclista i,

especialment, el disseny, el seguiment, l'avaluació i la rendició de comptes de les mesures i dels recursos que s'han d'aplicar.

- p) El foment dels instruments de participació i col·laboració amb les organitzacions socials, especialment les de dones, com els consells de dones, el moviment associatiu de les dones i els grups de dones pertanyents a moviments socials i sindicals, en el disseny, el seguiment i l'avaluació de les polítiques públiques per a erradicar la violència masclista.
- q) La participació professional i social, que implica comptar amb tots els professionals dels diferents àmbits que puguin atendre la complexitat de les formes de violència masclista i amb el criteri i la participació dels col·lectius afectats.
- r) La rendició de comptes anual de les administracions que dissenyen i duen a terme les polítiques públiques d'erradicació de la violència masclista, que permeti d'analitzar el seu grau d'aplicació, la seva efectivitat i la possibilitat d'introduir-hi millores.
- s) La creació periòdica d'espais d'intercanvi d'informació i experiències entre el sector professional dels diferents àmbits d'atenció a la violència masclista, el de les dones afectades i el dels col·lectius de dones que es dediquen a l'abordatge d'aquesta.
- t) La necessitat de vetllar per la celeritat de les intervencions, per tal de fer possible una atenció adequada i evitar l'increment del risc o de la victimització.
- u) La prohibició de la mediació si hi ha implicada una dona que ha patit o pateix qualsevol forma de violència masclista en l'àmbit de la parella o en l'àmbit familiar.
- v) La vinculació del Govern i del conjunt de les administracions catalanes amb els drets de les dones i el compliment del principi d'igualtat de totes les persones que viuen a Catalunya, d'acord amb l'article 37 de l'Estatut d'autonomia i els tractats internacionals de drets humans.
- w) El fet que les violències digitals poden amplificar la violència masclista i causen un impacte greu, permanent i reiterat en les dones.
- x) El foment dels instruments de sensibilització, prevenció i col·laboració en la formació dels professionals, i dels futurs professionals, de la comunicació, de la informació i de la publicitat, sobre els principis rectoris d'aquesta llei, les bones pràctiques i els codis deontològics per a contribuir a erradicar la violència masclista.

Responsabilitat de les administracions derivada de la **revictimització i de les violències institucionals**:

1. Els diferents graus de responsabilitat de les administracions derivada de la revictimització i de les violències institucionals depenen de la intensitat de l'actuació de l'Administració i de l'impacte negatiu i els riscos que provoqui en els drets fonamentals de les dones.
2. La responsabilitat per les actuacions de les administracions competents comprèn, a més de llur responsabilitat patrimonial, la responsabilitat disciplinària del personal actuant, sia funcional o laboral, d'acord amb el que estableixen la Llei de l'Estat 40/2015, de l'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, i la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya.
3. En els procediments administratius en què calgui pronunciar-se respecte a la responsabilitat de les administracions per violència institucional envers una dona o

un grup de dones, tenen la consideració de part interessada les entitats, associacions i organitzacions legalment constituïdes que tinguin entre llurs finalitats la defensa i la promoció dels drets de les dones, i també els sindicats i les associacions professionals. Aquest reconeixement resta subjecte al consentiment de les dones afectades, sens perjudici del que estableix l'article 12.3 de la Llei orgànica 3/2007, del 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, o la norma que la substitueixi, amb relació als litigis sobre assetjament sexual i assetjament per raó de sexe que es produeixin.

4. Les administracions públiques de Catalunya han d'oferir suport a les dones que decideixin iniciar un procediment de reclamació de responsabilitat.
5. Les administracions públiques de Catalunya han d'elaborar un model d'atenció que tingui com a finalitat establir el marc de llur actuació per a garantir que no es duu a terme la victimització secundària de les dones. El model d'atenció s'ha de desplegar per mitjà d'un protocol, que és el document que recull els aspectes tècnics i organitzatius necessaris per a implantar-lo. La reparació pels actes de violència institucional comprèn l'anul·lació de l'acte, sempre que sigui possible i no revictimitzi la dona, i la revisió de la pràctica que va donar lloc a la violència institucional.
6. Les administracions públiques de Catalunya han d'efectuar anualment avaluacions de victimització de les dones i de llurs fills i filles inclosos en els circuits d'abordatge de la violència masclista, incloent-hi els processos judicials. El resultat d'aquestes avaluacions s'ha d'exposar al Parlament de Catalunya i s'ha de publicar perquè sigui conegut per la societat civil. Així mateix, s'ha de comunicar al Consell General del Poder Judicial, la Fiscalia General de l'Estat i el Ministeri de Justícia si les avaluacions afecten llurs àmbits de competència.»

Formació de professionals

1. El Govern ha de garantir que es dugui a terme la formació contínua i especialitzada de capacitació de tots els professionals que treballen en la prevenció, la detecció, l'atenció, l'assistència, la recuperació i la reparació en situacions de violència masclista.
2. El Govern ha de promoure la formació específica d'especialització i capacitació del personal inspector de treball i del personal judicial i no judicial al servei de l'Administració de justícia, del personal dels cossos de seguretat, del personal de l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya adscrit a les unitats de valoració forense integral, del personal de tots els serveis de la Secretaria de Mesures Penals, Reinserció i Atenció a la Víctima, i de la Fiscalia a Catalunya que intervinguin en els processos judicials relacionats amb la violència masclista. S'ha de garantir des de les primeres actuacions en el procediment judicial l'especialització dels metges forenses, que han de formar part de les unitats de valoració forense integral.
3. Els col·legis professionals, les organitzacions sindicals i empresarials i les administracions públiques competents han d'assegurar que la formació i la capacitació específiques a què fa referència aquest article s'incorporin als programes de formació corresponents.
4. La formació ha d'incloure programes de suport i cura dels professionals implicats en el tractament de la violència masclista per tal de prevenir i evitar els riscos laborals associats a aquesta activitat professional. S'ha de garantir a tots els professionals

amb independència del tipus de vinculació que tinguin amb l'administració competent.

5. En els cursos de formació a què fa referència aquest article s'hi han incloure la perspectiva de gènere, les causes estructurals i socials de la violència masclista, les seves característiques, causes, efectes i conseqüències, i la intersecció d'altres identitats amb la violència masclista.

4.3.4 Treball en Xarxa

Entendre que el treball en xarxa no és una opció sinó un requisit, és fonamental per abordar la problemàtica de la violència masclista.

Perquè el treball en xarxa sigui veritablement efectiu, cal que la xarxa s'organitzi a partir del **lloc central que ocupa la persona subjecte de la intervenció**. Així, treballar en xarxa suposa alguna cosa més que el que habitualment entenem per coordinació i va més enllà del fet de disposar d'uns bons procediments de derivació, tot i que aquests també són necessaris.

El treball en xarxa exigeix un pacte previ entre els actors implicats sobre la necessitat d'escollir aquest model i el compromís per part dels mateixos d'adoptar una posició ètica davant les dificultats, que aposta per abordar-les en lloc d'obviar-les o negar-les. Tenint en compte la magnitud de la problemàtica amb què es treballa i les implicacions personals que aquesta comporta, a les que ja hem fet referència, la xarxa esdevé l'espai i el mitjà idoni on expressar aquestes dificultats i buscar alternatives compartides. El treball en xarxa implica per les persones professionals l'acceptació d'un **nou saber compartit**.

La xarxa és, doncs, un espai de coordinació i d'intercanvi interdisciplinari i interinstitucional, que es constitueix en el marc des del qual plantejar les accions d'atenció, prevenció, sensibilització, formació, investigació... i totes aquelles que es considerin oportunes per millorar les estratègies d'abordatge de la violència de gènere i donar compliment als objectius establerts en la normativa vigent. La xarxa esdevé el **punt de referència** per als professionals i per la població en general. En el municipi, aquest treball en xarxa pren normalment forma en les comissions de seguiment del circuit d'actuació.

Treballar en xarxa ofereix la possibilitat de formar part d'un sistema de relacions on qui participa pot:

- Compartir conceptes, informació, experiències, recursos.
- Delimitar competències i funcions, sistematitzar l'actuació dels diferents serveis implicats i del conjunt.
- Crear i estendre pel conjunt del territori canals estables de coordinació.

- Prendre decisions més fàcilment sobre possibles accions a emprendre i sobre noves línies d'intervenció a explorar.
- Elaborar i compartir eines i metodologies de coordinació, d'intervenció, de seguiment i d'avaluació.
- Reflexionar conjuntament i generar coneixement.
- Millorar la seva formació especialitzada.
- Trencar estereotips i mites respecte a altres professionals, serveis o institucions i fer una revisió crítica de la pròpia tasca professional.
- Donar i rebre suport.

La creació d'una xarxa interdisciplinària ha de permetre a les persones professionals establir un espai de relació i d'intercanvi, en un ambient de confiança i de col·laboració mútua. Però també, treballar en xarxa suposa prendre consciència i entrar en contacte amb les dificultats de coordinació, la carència de recursos, els límits de la pròpia intervenció, les diferents percepcions de la problemàtica, i totes les qüestions derivades de la complexitat de la problemàtica de la violència de gènere i del seu abordatge.

Requeriments de la xarxa de coordinació

L'activació i bon funcionament de qualsevol circuit d'actuació requereix la coordinació dels recursos disponibles, però, sobretot, depèn de les persones que formen part de la xarxa i que intervenen des dels diferents serveis, de la seva relació flexible amb el circuit, i del grau de legitimació per actuar.

- **Legitimitat institucional i compromís formal**

El treball en xarxa per a l'abordatge de la violència de gènere i el bon funcionament d'un circuit només és possible si hi ha un reconeixement de la interdependència entre professionals, serveis i institucions. És important que l'equip professional "s'autoritzi a si mateix" a assumir aquest compromís col·lectiu però, encara ho és més, que s'expliciti la voluntat de cooperació interdepartamental i interinstitucional i el compromís formal de difondre, conèixer i aplicar el protocol, contribuir al bon funcionament del circuit i assumir els acords presos en el marc de la xarxa de coordinació.

- **Voluntat política i assignació de recursos**

Cal disposar no només del consentiment institucional per part de les persones responsables de la xarxa (personal polític i directiu) sinó que també cal una assignació, a llarg termini, de recursos que assegurin la continuïtat del projecte. En cas contrari, la perspectiva del circuit com activitat "voluntària i subsidiària" fa que normalment les persones que en formen part siguin aquelles que tenen un alt grau de compromís davant la problemàtica de la violència masculista però, alhora, pot facilitar l'esgotament i l'abandonament després d'un cert temps.

- **Participació i consens**

Les propostes de coordinació i els protocols d'actuació han de ser el resultat del treball conjunt d'agents i serveis implicats en tots els nivells d'intervenció en violència masclista. Aquests agents i serveis han de participar i consensuar la definició, tant del marc conceptual i comprensiu del fenomen de la violència de gènere, com dels criteris unívocs i coherents respecte a la intervenció en la matèria.

- **Flexibilitat i adaptabilitat**

Els protocols i els circuits han de ser entesos com a mapes orientadors que faciliten itineraris flexibles i adaptables a les diferents situacions. Per això, és necessari reconèixer els límits d'aquests instruments i el seu necessari caràcter realista i canviant, tenint en compte, tant les diferents necessitats, com els recursos disponibles.

- **Compromís per actuar coordinadament i compartir informació**

Una bona coordinació exigeix la creació d'un marc de treball que identifiqui clarament quina és la contribució de cada agent i com aquesta contribució repercuteix en l'esquema general de la xarxa o d'un determinat procés de treball. L'existència de protocols comuns fa disminuir les comunicacions informals, i obre la porta cap a la institucionalització de procediments el compliment dels quals és exigible.

D'altra banda, per poder fer ús dels recursos és imprescindible que la informació relativa als mateixos sigui accessible a totes les agències implicades. Pel que fa al traspàs de la informació personal generada de la gestió de l'expedient d'una dona, aquest ha de ser regulat mitjançant codis de tractament de la informació com a part de l'adopció del protocol.

Factors que poden dificultar la participació en les xarxes de coordinació

L'**estructura complexa** d'alguns àmbits o serveis des dels quals es veu complicat el fet de coordinar actuacions i traspasar informació entre els seus propis companys i companyes.

Els **criteris d'actuació** de cada agent poden diferir substancialment. Allò que per algunes institucions és crucial per d'altres pot constituir un assumpte de segon ordre.

La **mobilitat del personal** en alguns àmbits.

Les dificultats que algunes institucions troben a l'hora d'identificar les **persones de referència** en la resta d'institucions amb què s'han de coordinar.

La **falta de temps** per compatibilitzar les tasques relatives a la xarxa amb les del propi lloc de treball.

La **falta de formació específica** o de coneixement expert en matèria d'igualtat i de violència, que pot comportar divergències en els plantejaments de les intervencions.

El **desconeixement**, en el marc global del sistema, del paper que juga el treball propi i la

seva incidència sobre el treball aliè, i sobre la millora de la resposta al problema de la violència masclista.

Mites sobre el treball: corporativisme, secret professional.

Susceptibilitats del personal davant d'allò que pot ser vist com una **ingerència** en la seva manera de treballar i tendència a **treballar en solitari**.

La **pressió per assolir objectius** i aconseguir **resultats**.

4.3.5. Protecció de dades

El capítol VIII, sobre protecció de dades personals en els circuits territorials (**Protocol Marc per a una intervenció coordinada contra la violència masclista. Institut Català de les Dones. Generalitat de Catalunya**), estableix unes instruccions que permeten i afavoreixen el treball en xarxa amb les garanties necessàries per a dones, adolescents i infants, en relació amb el tractament de les seves dades personals.

L'actuació dels serveis públics en l'àmbit de la violència masclista s'emmarca, principalment, dins del context normatiu següent:

La Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, disposa en l'article 11.1 que "totes les persones professionals, especialment les professionals de la salut, dels serveis socials i de l'educació, han d'intervenir obligatòriament quan tinguin coneixement d'una situació de risc o d'una evidència fonamentada de violència masclista, d'acord amb els protocols específics i en coordinació amb els serveis de la Xarxa d'atenció i recuperació integral".

L'article 78 de la mateixa llei regula que "les administracions públiques competents s'han de cedir mútuament les dades de caràcter personal necessàries, amb la finalitat de gestionar adequadament els serveis de la Xarxa d'atenció i recuperació integral i les prestacions econòmiques previstes per aquesta Llei, i també d'altres que s'estableixin per llei i que estiguin relacionades amb la violència masclista".

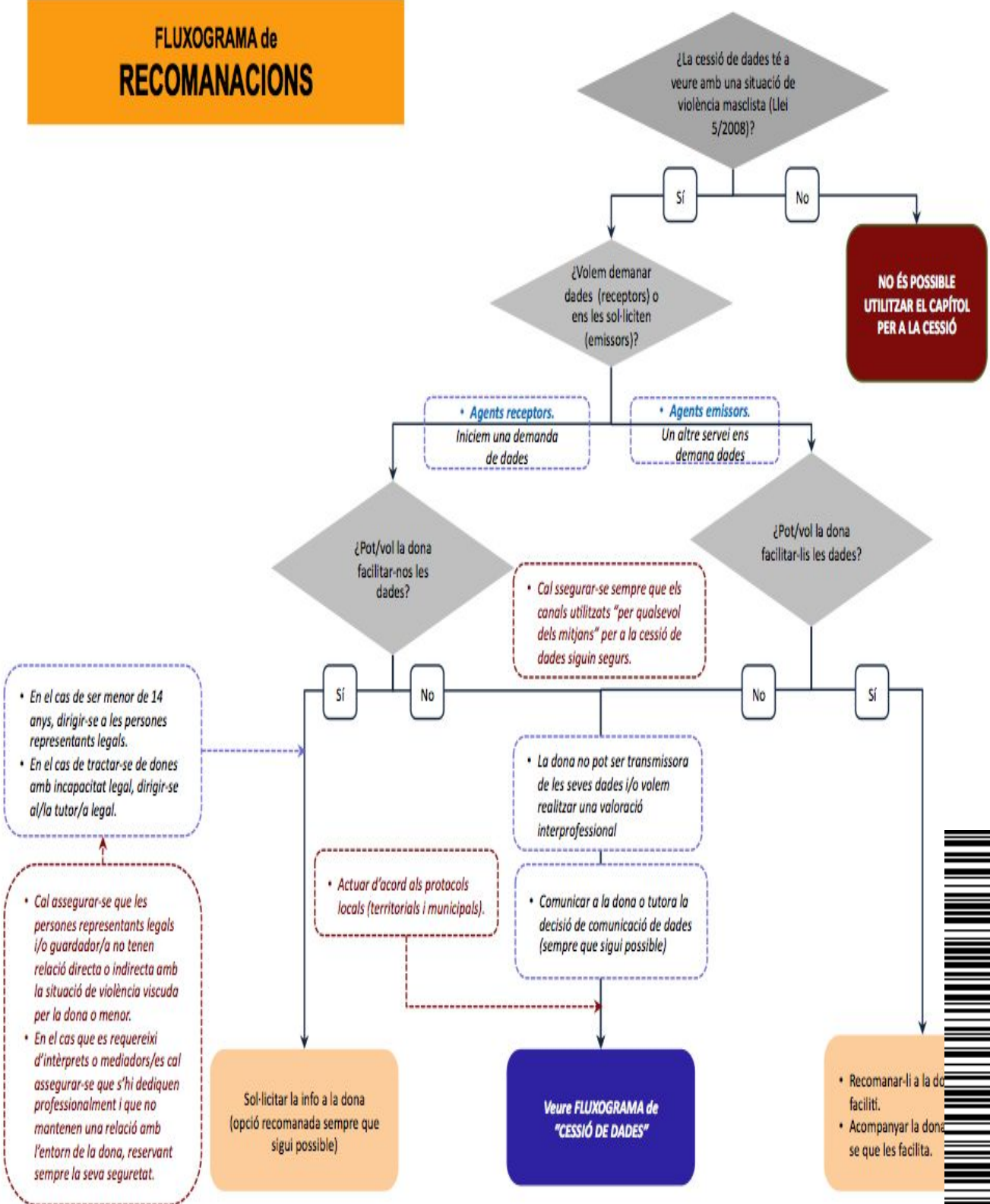
També l'article 85 que regula els protocols per a una intervenció coordinada contra la violència masclista i concretament en el punt 2.b recull l'obligació d'establir els mecanismes de coordinació i cooperació que permetin una transmissió d'informació continuada i fluida entre els organismes implicats.

S'observa que un dels principis d'actuació en matèria de violència masclista és la coordinació entre els diversos sistemes de benestar social de les administracions públiques –que inclouen serveis socials, educació, salut, serveis policials, justícia, treball i habitatge– amb la finalitat d'establir programes d'actuació conjunts.

En relació amb el tractament de dades personals que es dugui a terme en el context del

FLUXOGRAMA de RECOMANACIONS

1. En relació amb les persones que en el seu exercici professional obtenen dades que han de ser sotmeses al secret professional d'acord amb els respectius codis deontològics, el RGPD autoritza el tractament de dades si és necessari per a la gestió dels sistemes i serveis d'assistència sanitària i social.

2. Tal com indiquen la Llei 5/2008 i aquest document, cal entendre que la pràctica professional que s'empra en abordar la violència masclista se situa en el marc d'una perspectiva de gènere i d'apoderament. Això implica reconèixer que la dona, com a persona adulta de ple dret, és la propietària de la seva informació i que, per tant, sempre que sigui possible, s'ha de vetllar perquè sigui ella la que controli la informació relativa al seu cas i la transmeti als serveis.

3. La taula 3 que configura els criteris per comunicar les dades dins de la mateixa xarxa està pensat per identificar les dades que es poden cedir en funció de la finalitat de la comunicació, els agents i les persones destinatàries, es recomana, sempre que sigui possible, comunicar a les dones la decisió de la cessió de dades abans de fer-ho.

4. És necessari identificar les comunicacions per la seva finalitat:

- informar: transmetre uns coneixements, una determinada situació als òrgans competents, etc.

- derivar: establir el contacte entre un servei i un altre, amb traspàs d'informació o no

- coordinar: crear un determinat saber o coneixement compartit sobre el cas/la situació

5. Per poder fer una bona gestió i un bon ús de la taula 3 explicativa fluxgrama de cessió de dades, s'aconsella que el/la professional es pregunti en primer lloc: "Amb quina finalitat sol·licito/comunico les dades?" i, a partir d'aquí, cercar-la en els quadres.

6. Cal que els canals que s'utilitzin per comunicar les dades (qualsevol dels mitjans) siguin segurs i compleixin tots els requeriments exigits pel RGPD. Així mateix, s'ha d'assegurar que la persona destinatària és la correcta i l'única, així com comprovar que és qui diu ser.

7. S'ha d'actuar d'acord amb els protocols establerts, siguin municipals, comarcals o territorials, així com els propis de cada departament, servei o organisme.

El procediment per comunicar o demanar dades a la xarxa cal fer-lo seguint aquests quatre passos:

1. Cal seguir el *fluxgrama de recomanacions* presentat. Cal assegurar-se que s'hagin esgotat totes les possibilitats perquè sigui la mateixa dona la que cedeixi les dades i, sobretot, que els canals, les mediacions necessàries, etc. siguin segurs i adequats.

2. S'ha de consultar la taula d'agents i destinataris (consultar document cap 8). Cal trobar els dos serveis -tant el cedent de les dades com el receptor- que hauran de ser de dos àmbits diferents.

3. Cal tenir clar amb quina finalitat i funció se cediran les dades, ja que depenen d'aquestes en podem cedir unes o altres. Cal, doncs, seguir el *fluxgrama de cessió de dades* i determinar la finalitat i la funció amb què es farà la cessió i en quin espai es durà a terme

(entre dos serveis o en comissió).

4. Tot seguit se n'obindrà un codi, que ens remetrà a les *taules de dades a cedir*, on s'indiquen les dades que són necessàries i pertinents per a aquell cas concret.

Els agents emissors i receptors responsables de la cessió de dades pertanyen als recursos i serveis públics, tant de la Xarxa d'atenció i recuperació integral (definida a l'art. 54 de la Llei 5/2008) com d'altres recursos implicats en la prevenció, la detecció, l'atenció i la recuperació de les diferents administracions públiques.

Les persones que faciliten o reben les dades han de ser sempre les referents de cada cas i han d'estar degudament identificades. Aquestes persones treballen en recursos que pertanyen a diferents serveis de diversos àmbits funcionals. Els recursos concrets s'han de recollir en els diversos protocols territorials.

- Serveis específics d'atenció a les dones
- Serveis de l'àmbit social
- Serveis sanitaris
- Serveis de seguretat
- Serveis d'execució penal
- Serveis judicials
- Serveis de l'àmbit educatiu
- Serveis ocupacionals

Un cop identificats les recomanacions i els agents emissors i destinataris, cal tenir molt clar amb quina finalitat i funció se cediran les dades (ja que en funció d'aquests criteris se'n podran cedir unes o altres) i en quin espai (entre dos serveis o en comissió). Cal, doncs, seguir el fluxgrama de cessió de dades i determinar-ho.

Al final s'obté un codi que ens remet als quadres de dades que cal cedir, on es concreten quines són les dades necessàries i pertinents per a aquell cas.

Quadres de dades a cedir. Taules 2

Dades a cedir vinculades a la finalitat "Garantir la protecció de dones, adolescents i infants"

	Entre dos serveis o recursos d'àmbits funcionals diferents		En les comissions de treball de casos o entre totes les persones participants
--	---	--	--

<p>1A</p>	<p>Les que calguin per garantir la integritat de les dones i les seves filles i fills.</p> <p>La comunicació es farà com a mínim als cossos i forces de seguretat i a l'òrgan judicial.</p> <p>Es recomana: nom i cognoms, adreça, telèfon, valoració de la urgència, demanda de la dona, valoració de risc, intervenció feta, derivació, si s'ha interposat denúncia i si hi ha ordre de</p>	<p>1B</p>	<p>Les que calguin per garantir la integritat de les dones i les seves filles i fills.</p> <p>Es recomana: nom i cognoms, adreça, telèfon, valoració de la urgència, demanda de la dona, valoració del risc, intervenció feta, derivació, si s'ha interposat denúncia i si hi ha ordre de protecció.</p>
<p>1C</p>	<p>Nom i cognoms de la dona, l'adolescent o infant. Nom i cognoms del presumpte maltractador.</p> <p>La valoració global del risc. Assistència o vinculació al recurs.</p> <p>Només la valoració d'aquells indicadors de risc que siguin rellevants per al cas tractat</p> <p>Només la valoració d'aquells indicadors de risc que siguin rellevants per al cas tractat, que, en cas de violència masclista en l'àmbit de la parella, podrien ser alguns dels que figuren a l'annex III.</p>	<p>1D</p>	<p>Nom i cognoms de la dona, l'adolescent o infant. Nom i cognoms del presumpte maltractador.</p> <p>La valoració global del risc. Assistència o vinculació al recurs.</p> <p>Només la valoració d'aquells indicadors de risc que siguin rellevants per al cas tractat</p>
<p>1E</p>	<p>Dades contingudes en el model d'informe de comunicació a Fiscalia del mateix centre/servei/protocol.</p> <p>En cas que no n'hi hagi, es proposen unes dades mínimes</p> <p>S'ha d'informar la dona, l'adolescent o l'infant de la comunicació als òrgans judicials.</p>		<p>No escau.</p>

Dades a cedir vinculades a la finalitat “Facilitar l'accés als drets d'atenció i reparació”

<p>Entre dos serveis o recursos d'àmbits funcionals diferents</p>	<p>En les comissions de treball de casos o entre totes les persones participants</p>
--	---

2A	Nom i cognoms de la dona, l'adolescent o infant. Telèfon de contacte Motiu de la derivació Intervenció feta Si ha arribat al recurs o no.	2B	Nom i cognoms de la dona, adolescent o infant. Si ha arribat el recurs o no.
----	--	----	--

Dades a cedir vinculades a la finalitat “Millorar o mantenir la qualitat de la intervenció”

	Entre dos serveis o recursos d'àmbits funcionals diferents		En les comissions de treball de casos o entre totes les persones participants
3A	Nom i cognoms de la dona, l'adolescent o nen/a. Telèfon de contacte. Filles/fills a càrrec. Demanda. Motiu de derivació. Intervenció feta. Professional/s de referència del servei derivador. Si caldrà fer un seguiment o coordinacions posteriors.		No escau.
3B	Nom i cognoms de la dona, l'adolescent o infant. Intervenció feta per cada un dels serveis.	3C	Nom i cognoms de la dona, l'adolescent o infant. Intervenció feta per cada un dels serveis.

Finalitats, funcions i dades que cal cedir dins la xarxa . Taula 3

FLUXOGRAMA de CESSIÓ DE DADES

Vegeu el quadre 8.2.6. A

¿Els serveis que han de fer la cessió són públics i pertanyen a àmbits funcionals diferents?

- Cal que els canals utilitzats "per qualsevol dels mitjans" per a la cessió de dades siguin segurs.
- Cal que la persona professional destinatària sigui qui diu ser.
- Cal que les persones emissores i receptors siguin les referents del cas.

Aquesta és la PREGUNTA CLAU

¿Amb quina FINALITAT demano una cessió de dades?

NO ES POSSIBLE UTILIZAR EL CAPITOL PER A LA CESSIÓ

1. Garantir protecció de dones, adolescents i infants

2. Facilitar l'accés als drets d'atenció i reparació

3. Millorar o mantenir la qualitat de la intervenció

Amb quina FUNCIO?

Amb quina FUNCIO?

Amb quina FUNCIO?

Actuar de manera immediata

Valorar col·lectivament la situació de RISC i establir el Pla d'actuació

Enfortir (si escau) l'informe de comunicació a òrgans judicials

Promoure la vinculació a la xarxa

Enfortir la coordinació garantint el principi mínima i la no victimització secundària (no duplicar serveis i no revictimitzar)

Construir i transferir coneixements entre persones expertes en els casos complexos en què sigui necessari reconduir el treball professional.

¿La cessió es farà entre dos serveis o en una comissió?

¿La cessió es farà entre dos serveis o en una comissió?

¿La cessió es farà entre dos serveis o en una comissió?

¿La cessió es farà entre dos serveis o en una comissió?

¿La cessió es farà entre dos serveis o en una comissió?

¿La cessió es farà entre dos serveis o en una comissió?

¿La cessió es farà entre dos serveis o en una comissió?

¿La cessió es farà entre dos serveis o en una comissió?

¿La cessió es farà entre dos serveis o en una comissió?

SERVEIS: quadre 1A

COMISSIONS: quadre 1B

SERVEIS: quadre 1C

COMISSIONS: quadre 1D

SERVEIS: quadre 1E

COMISSIONS: NO ESCAU

SERVEIS: quadre 2A

COMISSIONS: quadre 2B

SERVEIS: quadre 3A

COMISSIONS: quadre 3B

COMISSIONS: quadre 3C

Codi de verificació: A E Y F T L K 6 Y Y S L 9 A N 9 6 W 0 3 9 7 G 7 D | Verificació: <https://sanisalvaordreguardiola.cedimissio.cat/> | Plataforma esPúblic Gestiona | Pàgina 54 de 140

Propostes complementàries a les finalitats 1C i 1D “Valoració del risc i comunicació als òrgans judicials”

Proposta de categories sota les quals s’agrupen els indicadors de valoració del risc en l’àmbit de la parella

- Si hi ha menors a càrrec.
- Si hi ha història de conducta violenta del presumpte maltractador.
- Si s’han produït amenaces i/o abusos greus contra la dona i en quin moment.
- Si hi ha alguna circumstància agreujant de la seva situació.
- Si hi ha algun factor clau de vulnerabilitat de la dona.
- Si ha interposat denúncia.
- Situació actual de l’agressor: empresonat, compliment de les mesures penals alternatives i de la mesura de justícia juvenil, al carrer en situació coneguda o desconeguda.

Proposta d’informe de comunicació a òrgans judicials

- Nom i cognoms de la dona.
- Domicili i telèfon. Dia/dies en què s’ha efectuat l’atenció/les atencions. Presència de lesions físiques (sí/no). Descripció de les lesions / del fet. Estat emocional de la dona. Existència de menors vinculats (sí/no). Denúncies prèvies (sí/no).
- Si té ordre de protecció.
- Si hi ha hagut un trencament de l’OP.
- Si disposa de telèfon d’assistència mòbil.
- Situació actual de l’agressor: empresonat, compliment de les mesures penals alternatives i de la mesura de justícia juvenil, al carrer en situació coneguda o desconeguda.
- Factors de protecció.
- Tipologia d’atenció feta.

4.3.6. Valoració del risc - RVD-BCN

El RVD-BCN és l’eina que ajuda els i les professionals que atenen dones que viuen situacions de violència masclista a valorar el risc que a curt termini es produeixin actes violents greus per part de la seva parella o exparella.

Perquè es necessita un instrument de valoració del risc que:

- Sigui compartit entre els diferents serveis que intervenen en un cas determinat, de manera que a igual informació igual valoració.
- Elimini la subjectivitat professional per valorar el risc, però al mateix temps permeti adequar aquesta valoració a la singularitat de determinats casos.
- La reavaluació sigui una de les seves característiques definitòries.
- Incorpori factors de vulnerabilitat i de percepció de la dona.
- Incorpori la funció d'alerta davant circumstàncies previsibles que poden augmentar el nivell de risc en el futur.

1. Objectiu

Proporcionar als i les professionals que atenen dones que viuen situacions de violència masclista una eina que els ajudi a valorar el risc que a curt termini es produeixin actes violents greus per part de la seva parella o exparella.

2. Característiques

- Incorpora factors de risc contrastats i vàlids per valorar la probabilitat i immediatesa del risc que es produeixin actes violents.
- Té un caràcter indicatiu i no pas probatori. Ajuda el o la professional a valorar el risc que es produeixin actes violents.

3. Funcions

- Valorar el risc.
- Registrar quina actuació es du a terme en funció de la valoració del risc actual existent.
- Alertar sobre possibles circumstàncies previsibles que poden augmentar el nivell de risc en el futur.

4. Quan cal utilitzar l'RVD-BCN

- Quan el o la professional té coneixement que la dona viu una situació de violència o ella mateixa ho expressa.
- Sempre que es modifiquin les circumstàncies de la situació en què es troba la dona i que puguin fer variar el risc de violència.
- Preventivament cada 3 mesos.

5. Quan no cal utilitzar l'RVD-BCN

- Quan ja hi ha una valoració actual del risc i no disposem d'informació addicional.
(Per exemple: la dona té protecció policial les 24 hores per mandat judicial; quan ja hi ha un altre servei que ha aplicat el protocol en l'últim mes i les circumstàncies no han canviat des d'aleshores, etc.).
- L'agressor es troba ingressat a presó sense permisos, llevat que:
 - Hi hagi la possibilitat que pugui induir l'agressió a través de tercers (família o d'altres).
 - Estigui prevista la sortida de la presó (permisos o sortida definitiva) i calgui activar la funció d'alerta de l'RVD-BCN.

6. Estructura

6.1 Valoració del risc

• **Llista de factors de risc:** s'han seleccionat un total de 16 factors de risc amb tres opcions de resposta ("sí", "no" i "es desconeix"). Estan agrupats en cinc categories:

1. Història de conducta violenta del presumpte maltractador
2. Amenaces i/o abusos greus contra la dona
3. Circumstàncies agreujants
4. Factors de vulnerabilitat de la dona
5. Percepció de la situació de risc per part de la dona

La suma de respostes afirmatives indica un nivell de risc segons els intervals definits a l'RVD-BCN:

1. Risc baix (d'1 a 7 punts)
2. Risc mitjà (8 o 9 punts)
3. Alt risc (de 10 a 16 punts)

• **Quantitat de factors de risc sobre els quals es disposa d'informació:** aquest protocol és útil si es disposa d'informació de 7 factors de risc o més. En el cas contrari es recomana no fer valoracions definitives fins a completar el nombre mínim de factors de risc esmentats.

• **Presència d'altres factors de risc clau** per valorar el risc que el o la professional troba a faltar a la llista anterior: hi ha factors de risc que, tot i ser importants, es donen solament en alguns casos, motiu pel qual s'ha desestimat incorporar-los a la llista, però sí que cal tenir-los en compte a l'hora de fer la valoració final del risc existent.

Per exemple:

- Està embarassada en el moment de fer aquesta valoració.
- Hi ha indicis que la parella o exparella té intenció de matar-la.

6.2 Descripció de l'actuació realitzada en funció del risc

Breu descripció de la intervenció duta a terme directament vinculada a la valoració del risc.

6.3 Circumstàncies previsible que poden augmentar el nivell de risc en el futur (alerta)

Per exemple: l'agressor surt de la presó (per permisos o sortida definitiva), l'agressor torna del país d'origen o d'altres destinacions, etc.

7. Metodologia

- Ha d'emplenar el formulari el o la professional que està atenent la dona.
- Ho ha de fer a partir de la informació que li proporciona la mateixa dona i, si hi té accés, també a partir de la informació que li proporcionen altres serveis i la documentació disponible (sentències judicials, etc.).
- Les preguntes no s'han de formular com si es tractés de l'administració d'un qüestionari.

Sovint la dona proporciona informació útil de manera espontània, o bé és el o la professional qui pregunta a la dona d'una manera flexible i en el moment oportú en el context d'una entrevista, o, segons el tipus de servei que es tracti i com es trobi la dona, en el decurs de diferents entrevistes.

- No està dissenyat com un qüestionari que la dona pugui emplenar directament.

4.3.7. Acreditació de la situació de violència masclista

L'acreditació de la condició de dona en situació de violència masclista s'ha de fer amb els mitjans de prova qualificats que preveu la Llei 5/2008, de 24 d'abril:

- La **sentència** de qualsevol ordre jurisdiccional, encara que no hagi guanyat fermesa, que declari que la dona ha patit alguna de les formes d'aquesta violència.
- **L'ordre de protecció vigent.**
- **L'informe de la Inspecció de Treball i la Seguretat Social.**
- Qualsevol **mesura cautelar judicial** de protecció, seguretat o d'assegurament vigent.
- L'**atestat** elaborat per les forces i cossos de seguretat que han presenciat directament alguna manifestació de violència masclista.
- **L'informe del Ministeri Fiscal.**
- **L'informe mèdic o psicològic** elaborat per una persona professional col·legiada, en què consti que la dona ha estat atesa en algun centre sanitari per causa de maltractament o agressió masclista.
- **L'informe dels serveis públics** amb capacitat d'identificació de les situacions de violència masclista. Es reconeix aquesta capacitat als serveis socials d'atenció primària, als serveis d'acolliment i recuperació, als serveis d'intervenció especialitzada i a les unitats especialitzades dins les forces i cossos de seguretat així com als **Serveis d'informació i atenció a les dones (SIAD)**.
- **L'informe de l'Institut Català de les Dones.**

5. LA XARXA LOCAL

La **XARXA LOCAL D'ACTUACIÓ EN CONTRA DE LA VIOLÈNCIA VERS LES DONES** està formada per tots els serveis i institucions que poden intervenir, en qualsevol dels nivells que operen en l'abordatge integral abans descrit, amb major o menor grau d'implicació i que, conjuntament, conformen el circuit d'actuació i contribueixen al tractament i la prevenció de la violència masclista.

5.1 Comissió Tècnica

La xarxa local es fa operativa mitjançant una Comissió Tècnica que representa l'òrgan tècnic responsable de dinamitzar la xarxa i de realitzar el seguiment del funcionament del protocol, així com d'impulsar les millores necessàries perquè tant la xarxa com el protocol s'adaptin a les necessitats i a la realitat canviant del municipi. La Comissió Tècnica és, doncs, el nucli impulsor i organitzatiu de la xarxa, responsable de mantenir la voluntat de cooperació interdepartamental i interinstitucional.

La Comissió Tècnica ha de dur a terme les **intervencions** següents:

1. Mantenir espais de coordinació periòdics, tenint en compte els recursos disponibles i el diferent grau d'implicació de serveis i institucions en el tractament de les situacions de violència masclista.
2. Complir els acords presos en el marc de la Comissió i contribuir activament a millorar el protocol.
3. Compartir la informació necessària, i prèviament acordada, que permeti evitar la victimització secundària de les dones, avaluar el treball dut a terme a la xarxa en l'aplicació del protocol, i conèixer la dimensió real de la situació al municipi.
4. Promoure la utilització dels formularis de coordinació consensuats amb aquesta finalitat, a fi de simplificar la transmissió de la informació entre professionals.
5. Adquirir la formació específica necessària i promoure la capacitat dels professionals dels equips per garantir l'òptima aplicació del protocol.
6. Desenvolupar, en funció de les necessitats detectades, els plans i/o els circuits d'atenció específics que complementin aquest protocol.

La Comissió Tècnica es reuneix dos-tres vegades l'any per avaluar el funcionament de la xarxa, l'aplicació del protocol i el seguiment de les intervencions conjuntes dutes a terme, tanmateix és revisa la planificació de les actuacions anuals a desenvolupar des dels diversos serveis que conformen la xarxa. És important que a aquestes reunions hi assisteixi, almenys, una persona representant de cadascun dels serveis i institucions de la xarxa. Tanmateix, en funció de possibles temàtiques a treballar, es pot decidir una participació diferent i/o es poden constituir comissions específiques que siguin operatives d'acord amb els objectius establerts.

Pel que fa al **Seguiment de Casos** les reunions és portem a terme, preferentment, pels/per les professionals dels serveis implicats en l'atenció dels casos que s'hagin de treballar a cada sessió. En principi, aquestes reunions es convocaran sempre que siguin necessàries per garantir el treball coordinat i/o per donar resposta a situacions d'urgència.

És important, doncs, tenir en compte que l'elaboració, revisió i aplicació d'un Protocol de coordinació i el seu seguiment ó, han de ser el resultat d'un treball en xarxa, d'un procés participatiu i consensuat entre les estructures dels serveis i els i les professionals que han d'intervenir. Fet que ha servit de base per al procés d'elaboració d'aquest protocol.

Els **objectius** d'aquestes reunions són:

- Establir una coordinació regular de caràcter pràctic basant-se en casos concrets entre diferents serveis o persones implicades en l'atenció i recuperació.
- Evitar la re-victimització de les dones ateses.
- Crear un espai per canalitzar dubtes i inseguretats relatives a l'actuació de les persones professionals, compartir punts de vista i consensuar estratègies i plans de treball conjunts per abordar els casos.

A cada reunió se'n farà una **acta de la sessió** i es presentaran els casos que s'hagin de treballar en xarxa a partir de les fitxes de seguiment individual.

La Comissió Tècnica està **coordinada per la Regidoria de Serveis Socials i Igualtat** que assumeix les funcions de:

- Assegurar un espai de trobada idoni i dotat dels recursos necessaris per al bon desenvolupament de les reunions.
- Gestionar les convocatòries i proposar l'ordre del dia.
- Conduir les reunions.
- Promoure la reflexió sobre la coordinació professional i proposar, si s'escau, estratègies de millora.
- Facilitar informació, recursos i documents de treball que permetin intercanviar coneixements, criteris i experiències.
- Donar suport als diferents serveis i vetllar pel bon funcionament de les Comissions.

Pel que fa a l'**avaluació del protocol**, i als diferents projectes o actuacions que es desenvolupin, s'aplicaran un seguit **d'indicadors quantitius** alguns dels quals requereixen el compromís de tots els serveis per recollir la informació:

- Nombre de reunions portades a terme per la xarxa (Comissió tècnica).
- Nombre de professionals que han participat en les reunions.
- Nombre d'activitats de sensibilització i prevenció realitzades.
- Nombre de víctimes ateses per serveis.
- Nombre de casos treballats en xarxa (Comissió de casos).
- Nombre d'activitats de formació realitzades.

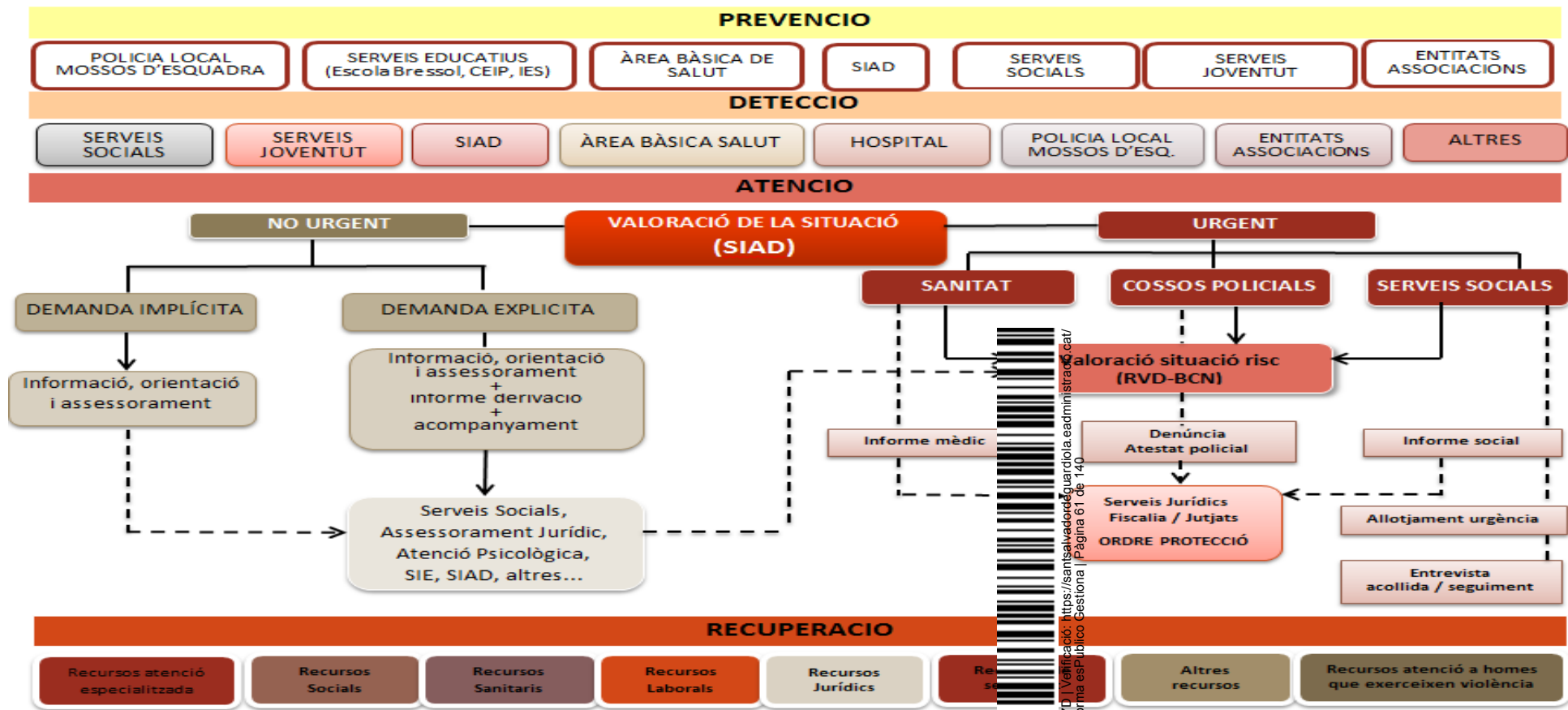
Caldrà també dissenyar un conjunt d'**indicadors qualitius** que permetin avaluar possibles punts febles de l'aplicació del protocol. En una primera fase, aquesta informació es recollirà en forma de text lliure, en les actes de les reunions de Seguiment de Casos o de les sessions plenàries de la xarxa. Posteriorment, es consensuaran els indicadors adequats per al tractament d'aquesta informació.

L'**avaluació** del protocol es farà de forma **anual** i s'elaborarà una **memòria** que reculli totes les activitats realitzades des de la xarxa, que es presentarà a tots els seus membres.

6. CIRCUIT LOCAL D'ATENCIÓ

Sant Salvador de Guardiola està adherit al **protocol comarcal del Bages** i per això la descripció de certs serveis que es descriuran a continuació es la mateixa que esta recollida al protocol comarcal.

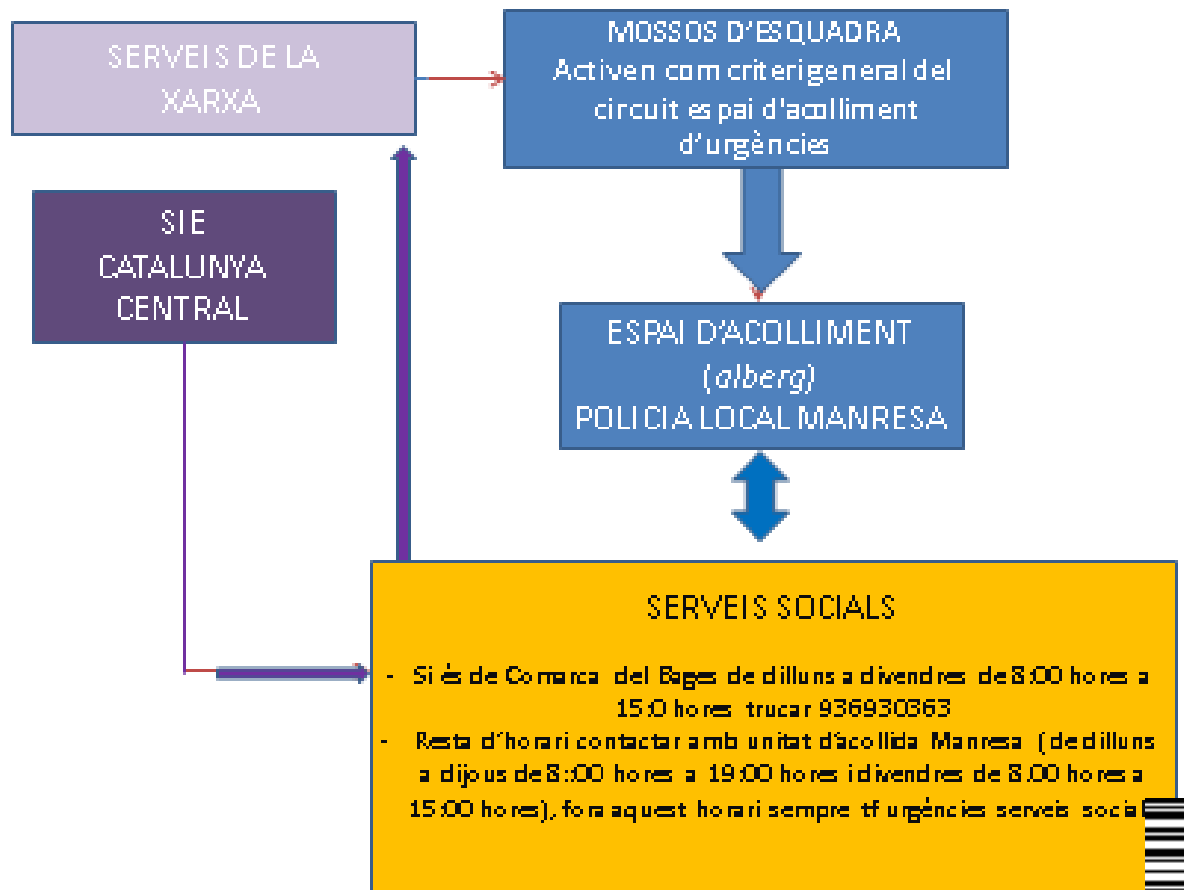
CIRCUIT D'ACTUACIÓ EN SITUACIONS DE VIOLÈNCIES MASCLISTES

Codi Validació: AEYFTL6YYSL9ANSIGWD997G7D | Verificació: <https://sanisaveuordreguardiola.eadministracio.cat/>
 Document signat electrònicament des de la plataforma esPublico Gestiona | Pàgina 01 de 140

Circuit d'urgència

El **circuit d'actuació** és la representació gràfica del model d'intervenció consensuat, en aquest cas, el model integral. El diagrama de fluxos permet identificar els serveis que intervenen en els diferents nivells o eixos d'actuació i quina és la successió d'actes a emprendre en funció de les possibles situacions que es presentin.

El circuit fa visible la necessitat de treballar en xarxa, a partir de la suma dels recursos i serveis que hi ha disponibles en els diferents àmbits. En aquest marc tenen sentit els termes derivació/acompanyament que ha de permetre una atenció de qualitat i no victimitzadora com a garant de la possibilitat d'iniciar el procés de recuperació.

Val a dir que les limitacions pròpies d'un diagrama d'aquestes característiques impedeix

mostrar detalladament les intervencions de cada servei, les quals queden descrites en els apartats dels diferents àmbits.

- La **prevenció**, situada en primer lloc, esdevé l'eix bàsic d'actuació per intervenir proactivament. Prevenir proactivament va més enllà de les recomanacions que es puguin donar com a reacció a una situació de violència per tal d'evitar la seva cronicitat. Implica actuar quan encara no s'han manifestat les situacions d'abús, mitjançant l'ús d'estratègies de sensibilització i d'altres accions que permetin reduir els factors de risc.
- L'eix de la **detecció** especifica els diversos recursos (incloent-hi les entitats i grups de dones), que tenen o poden tenir un paper rellevant com a porta d'entrada al circuit. Els indicadors de risc, adequats als diferents àmbits en què es pot produir la violència masclista, permeten identificar i fer visible tant les situacions consumades de violència masclista, com les situacions de risc. Aquest procés d'identificació permet iniciar les accions necessàries per evitar el desenvolupament de la violència o la seva cronicitat.
- L'eix de l'**atenció**, reflecteix la resposta que cal donar als casos de fets consumats de violència física i/o sexual greus -catalogats com a "urgents"- però també en tots aquells altres casos que, o bé no s'identifiquen com a situacions de violència, o bé hi ha una baixa percepció de risc. En tot cas, cal reflectir la importància d'aquest tipus d'intervenció a priori "no urgent", que ha de facilitar la identificació de necessitats de les dones en situació de violència o en situació de risc, per tal que la demanda d'ajuda implícita esdevingui una demanda explícita, sempre a partir del reconeixement i del respecte cap a la presa de decisions de les dones que es troben en aquest procés.

El diagrama mostra que l'abordatge des de la perspectiva jurídica no és suficient per si mateixa si no va acompanyada d'altres intervencions. La denúncia, la comunicació a fiscalia o la sol·licitud d'ordre de protecció formen part del conjunt d'instruments que es poden utilitzar, però no han de configurar el centre de les intervencions contra la violència masclista.

- L'eix de la **recuperació** inclou tots aquells recursos i serveis que, en nivells i moments diferents, faciliten el procés de recuperació de les dones en situació de violència, així com els diversos instruments de reparació que s'hi destinen (laborals, socials, jurídics, educatius, etc.). En definitiva, la reparació esdevé la manera en què el conjunt d'actors socials contribueix al procés de recuperació de les dones que es troben o s'han trobat en situacions de violència.

PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

7. COSSOS DE SEGURETAT

L'abordatge de la violència masclista ha de procurar eliminar els factors psicològics, jurídics, socials, econòmics i comunitaris que obstaculitzen la formulació de la denúncia de violència masclista.

L'avaluació del risc per part de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra ha d'ésser individualitzada i adaptada al tipus de violència concreta. L'avaluació del risc s'ha de basar en informació sobre la percepció subjectiva de risc de la mateixa dona; la relació de poder, afectiva, de dependència emocional o econòmica entre aquesta i l'agressor; la durada i el tipus de les violències patides; el suport familiar i comunitari de la dona; l'existència de procediments judicials en curs entre ambdós, i l'existència de factors de vulnerabilització i d'empoderament de la dona. L'avaluació del risc ha d'incloure el risc patit pels fills i filles de la dona.

Quan una dona acudeixi a una comissaria per a **presentar una denúncia** com a conseqüència d'haver viscut qualsevol de les manifestacions de la violència masclista, els agents de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra han de **requerir al col·legi d'advocats la presència d'un lletrat** per a garantir l'assistència lletrada des del moment inicial de la denúncia.

S'ha de crear un **instrument d'avaluació de riscos**, incloent-hi el risc per als **fills i filles** de la dona, per a ésser utilitzat pels metges forenses i per les unitats de valoració forense integral. A les unitats de valoració forense integral hi ha d'haver necessàriament professionals de l'àmbit de la família que valorin els riscos per als menors del règim de visites i custòdia que s'estableixi, fins i tot amb caràcter preventiu.

7.1. MOSSOS D'ESQUADRA

1. Àmbits d'actuació policial en l'atenció a les víctimes de violència masclista

La Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra (PG-ME) focalitza les seves actuacions de manera transversal, amb víctimes de violència masclista, domèstica i altres víctimes vulnerables, des de les vessants de la prevenció, la detecció, l'atenció, el seguiment i la protecció d'aquestes víctimes.

Les actuacions policials comprenen tant el treball preventiu, orientat a aquestes víctimes, com totes aquelles accions dutes a terme des del moment en què es té notícia que una persona pot ser o és víctima de violència masclista i/o domèstica, fins el moment en què es

finalitza el seguiment del seu cas per risc policial no apreciat.

1.1 Prevenció i detecció

En la cerca d'una major eficàcia en la prevenció i atenció de les víctimes de violència masclista i domèstica, la PG-ME realitza una sèrie d'accions preventives amb l'objectiu de detectar i donar resposta a les necessitats de les possibles víctimes.

La PG-ME realitza accions de **sensibilització a la ciutadania** a través de presentacions i xerrades per crear espais de reflexió sobre què és la violència masclista i domèstica i com es detecta. Aquestes presentacions estan adreçades a la comunitat, programes per a joves, col·laboració amb organitzacions i entitats assistencials, etc. L'objectiu principal és la sensibilització, per tal de generar canvis i modificacions a l'imaginari social que permetin avançar cap a l'eradicació de la violència masclista i domèstica.

La PG-ME també col·labora i participa en **circuits territorials**, taules locals i comarcals, així com en comissions específiques, que tenen com a finalitat establir una intervenció coordinada entre tots els operadors de la xarxa, establint protocols d'actuació i fluxos de comunicació per coordinar les intervencions d'una forma integral.

1.2 Atenció a la víctima

Consisteix en **escoltar, informar i assessorar** les víctimes que pateixen violència masclista i domèstica, sobre els drets que tenen i les accions que poden emprendre, així sobre els organismes on poden acudir per exercir els seus drets.

La PG-ME realitza la **instrucció de les diligències policials**, informació de drets de la víctima i la sol·licitud de l'ordre de protecció i fa tramesa a l'autoritat judicial/Fiscalia corresponent.

1.3 Seguiment i protecció

La PG-ME **valora el risc** que pateix la víctima en cada cas, per proposar, si escau, **mesures policials de protecció**. Aquestes mesures estan destinades a garantir una protecció eficaç a qualsevol víctima de violència masclista i domèstica i s'adapten a les necessitats i circumstàncies de la víctima. També serveixen per mantenir una comunicació ja sigui esporàdica o bé permanent amb aquestes persones, poder-les localitzar en cas de necessitat i proporcionar una atenció i una protecció immediata davant situacions d'emergència.

Aquestes mesures poden ser determinades d'ofici o mitjançant una interlocutòria judicial/Fiscalia.

En el cas de víctimes de violència masclista i domèstica que necessitin protecció policial (amb independència de gaudir o no de mesures judicials de protecció), la PG-ME podrà

establir diferents accions de protecció que es realitzaran des de les diferents unitats de Seguretat Ciutadana en funció del nivell de risc que tinguin.

La PG-ME, mitjançant els Grups d'Atenció a la Víctima (GAV) realitza seguiment a les víctimes de violència masclista i domèstica que disposen o no de mesures judicials de protecció. Aquest seguiment a la víctima consisteix en realitzar gestions dirigides a la seva orientació i seguretat.

2. Intervenció Policial

En motiu del Procés d'Atenció a les Víctimes de violència masclista, domèstica i altres víctimes vulnerables, la PG-ME realitzarà les següents actuacions policials:

Preservar la integritat física de la víctima i acompanyar-la a un centre sanitari o gestionar l'assistència sanitària, quan sigui necessari.

Els **Grups d'Atenció a la Víctima (GAV)** són les unitats de la PG-ME amb formació especialitzada per realitzar atenció i seguiment a víctimes de violència masclista, domèstica i altres víctimes vulnerables. Realitzen atenció, informació i assessorament a les víctimes sobre els drets i les accions que poden emprendre i sobre els organismes a on poden acudir per exercir aquests drets. Els funcionaris de la PG-ME adscrits als GAV estan en contacte amb els diversos professionals del territori que intervenen en l'abordatge del fenomen de la violència masclista i domèstica establint protocols d'actuació i fluxos de comunicació per coordinar les intervencions d'una forma integral. Una altra de les tasques que assumeixen els GAV és el contacte amb les víctimes i el seguiment dels casos de manera individualitzada per garantir la seva seguretat i el compliment de mesures que l'autoritat judicial hagi pogut determinar

L'Oficina d'Atenció al Ciutadà (OAC) és el servei de la PG-ME instal·lat en cada una de les seves comissaries i que té com a funció principal recollir totes les denúncies d'àmbit penal presentades per la ciutadania. En qualsevol cas, les denúncies relacionades amb els àmbits de la violència masclista, domèstica i altres víctimes vulnerables sempre es deriven posteriorment al GAV de referència per al seu assessorament, derivació a altres serveis, si escau, i seguiment individualitzat.

Si la víctima no desitja denunciar els fets es posaran en coneixement de l'autoritat judicial competent d'ofici, i s'informarà a la víctima d'aquest fet i del procediment a seguir en aquests casos. Cal tenir present que en relació a determinades tipologies penals caldrà necessàriament la prèvia denúncia de la víctima i, en altres, es requerirà que la víctima presenti querrela. No obstant, en tots aquests casos, malgrat no es compti amb la denúncia de la víctima i/o amb independència que es presenti o no querrela per part de la víctima, la PG-ME dirigirà, així mateix, **ofici informatiu a l'autoritat judicial competent**, amb tota la informació que s'hagi esbrinat. A més a

més, es realitzaran les diligències o gestions preventives d'assegurament de prova que siguin necessàries.

Quan la víctima estigui en condicions de denunciar els fets, se la informarà dels seus drets i del **dret a sol·licitar assistència jurídica** especialitzada gratuïta (d'acord amb el previst amb la Llei 1/1996, de 10 de gener d'assistència jurídica gratuïta) de forma immediata o bé designar un advocat de la seva elecció. Si ho sol·licita, s'ha de requerir la presència de l'advocat de torn d'ofici perquè l'assisteixi en la seu policial i/o judicial (del torn específic de violència domèstica/de gènere, si en el partit judicial se'n disposa). Finalment s'informarà del **dret a sol·licitar una Ordre de Protecció** d'acord amb a l'article 62 de la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere i l'article 544ter de LECr, apartat 1 i 2 que regulen tant la petició com el tràmit de la mateixa; o altres mesures de protecció.

En cas que la víctima sigui estrangera no comunitària en situació administrativa irregular a Espanya, caldrà informar-la dels drets que l'assisteixen d'acord amb la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social.

Si la víctima no disposa de recursos personals, familiars o socials per afrontar aquesta situació de crisi (manca d'allotjament i/o de recursos econòmics per cobrir les necessitats bàsiques) o manifesti la seva voluntat de no tornar al domicili, els Mossos d'Esquadra acompanyarà, si cal, la dona i llurs filles o fills al lloc **d'acolliment temporal d'urgència** de la comarca del Bages. Es coordinarà amb la Policia Local de Manresa.

En els casos que ja es valori risc per la situació, acompanyaran la víctima als serveis pertinents, però posteriorment no es faran trasllats de l'espai d'acolliment temporal d'urgència a serveis socials ni a d'altres municipis, si no és pel motiu del risc i amb caràcter excepcional.

En tots els casos les **víctimes seran informades** dels altres serveis i recursos assistencials que disposa per adreçar-s'hi.

La PG-ME informarà a la víctima de les **mesures d'autoprotecció** que pot adoptar segons el nivell de risc que presenti, valorant sempre l'especificitat de cada cas en particular.

7.2. GUÀRDIA MUNICIPAL

La Regidoria de Protecció Civil és l'encarregada de la seguretat del municipi. El nostre poble consta de Guàrdia Municipal.

El servei és operatiu de dilluns a divendres de 8h a 24h i els caps de setmana de 10h a 22h. Per cobrir tot el servei disposem de 5 agents.

L'oficina dels/les guàrdies municipals està al mateix edifici de l'ajuntament. L'oficina és l'espai on majoritàriament es fan les tasques administratives pròpies del servei, en molt poques ocasions s'atenen a les persones en aquest espai. L'atenció als veïns i a les veïnes és molt més sovint al carrer o des del domicili que hagin requerit el servei.

FUNCIONS PROFESSIONALS

- Vigilància i patrullatge per tot el territori.
- Primera intervenció en accidents i emergències diverses.
- Col·laboració amb els diferents cossos de seguretat amb previ requeriment dels mateixos (SEM, Bombers, Guàrdia Civil, Mossos d'Esquadra i Agents Rurals).
- Fer complir les ordenances del municipi.
- Fer entrega de les Comunicacions judicials i del Consistori.
- Dirigir el trànsit i fer compliment de les normes de circulació.

ACTUACIONS EN CASOS DE VIOLÈNCIA MASCLISTA

Quan es produeix un cas de Violència masclista, d'agressió, som alertats per Mossos d'Esquadra al rebre la trucada d'emergència del 112.

Podem rebre alertes dels veïns, també. En aquest cas tant pel 112 com als/les guàrdies del municipi.

Treballem amb el **Cap de Proximitat dels Mossos** i amb el **Grup d'Atenció a la Víctima**. Ens alerten dels casos que tenen dificultats per comunicar-se o d' alt risc i es fa un seguiment de protecció de la víctima.

Des de **Benestar Social** i la direcció del **centre de Dia** també ens alerten de casos que han detectat.

Els recursos no són propis. **L'allotjament d'emergència Del Consell Comarcal** es fa càrrec. Però aquest ajut del CCB és limitat, per tant, un cas de llarga durada l'ajuntament hauria d'assumir-ho.

S'estableixen **coordinacions continuades** amb totes les regidories.

8.- SANITAT

ATENCIO DE L'EQUIP D'ATENCIÓ PRIMÀRIA DE SALUT

Aquest equip assumiran el seguiment de persones en els casos en què s'hagi establert un vincle entre la dona i el professional de referència, no hi hagi patologia greu i les necessitats bàsiques estiguin cobertes.

Criteris d'atenció

Derivar al o la **professional social (TS)** de l'Equip d'Atenció Primària la situació de violència masclista perquè valori el cas, a través de l'entrevista d'acollida especialitzada.

Elaboració d'un **pla de treball individualitzat** amb l'equip interprofessional de l'EAP.

Quan la/el professional consideri que la dona està en situació de violència masclista de risc, ha de fer un **comunicat al jutjat**. També **l'ha d'informar** al respecte, i de les seves possibles conseqüències perquè prengui consciència de la situació i prengui mesures per a la seva seguretat (sol·licitar no tornar a casa...). Aquest comunicat seguirà les mateixes pautes que l'informe judicial d'urgències descrit al ja esmentat circuit d'urgències, ja que comportarà la seva activació.

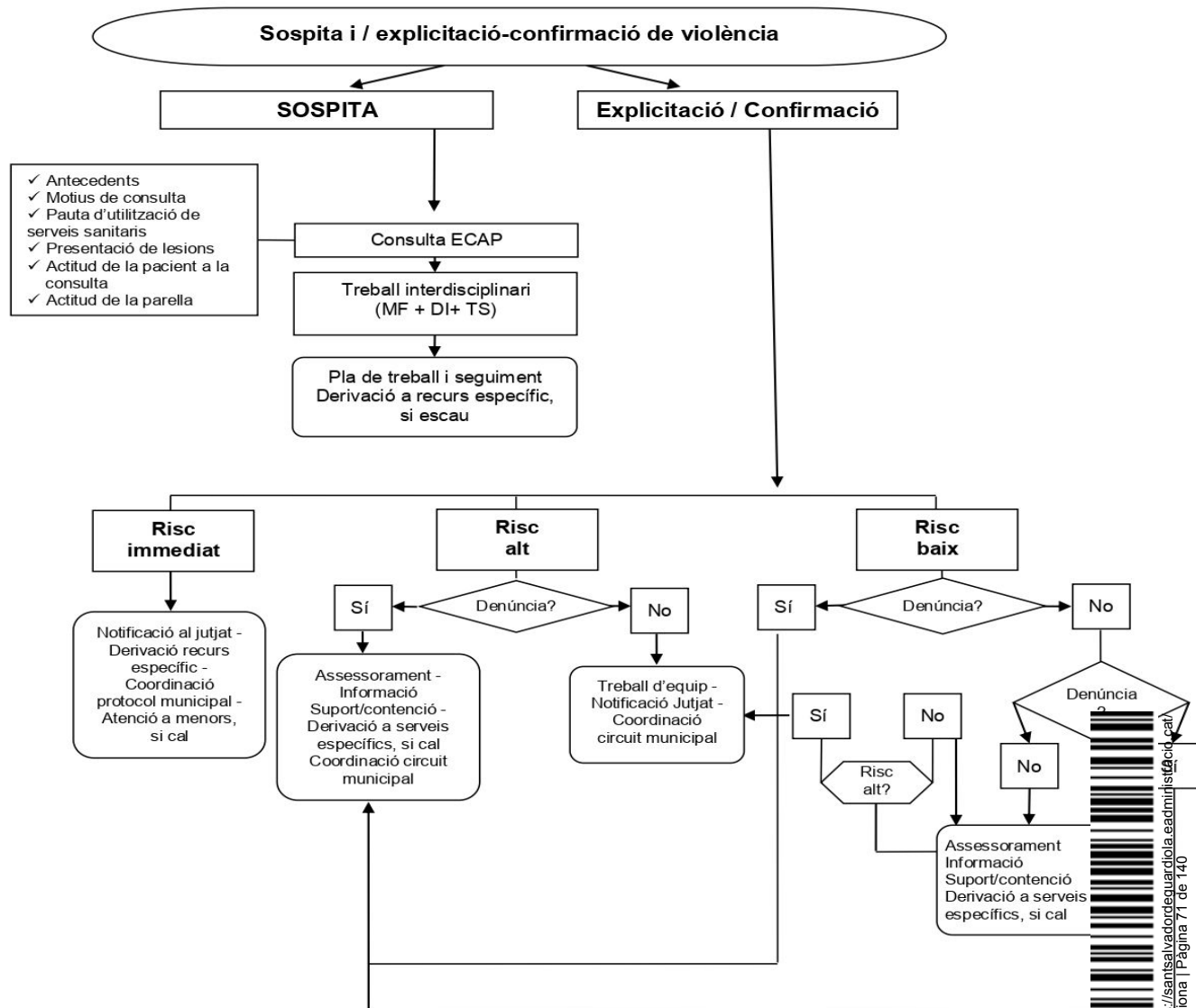
Com derivar als Equips d'Atenció Primària

Principalment via telefònica, si es presta el consentiment informat.

Algorisme que defineix els passos a seguir per a l'atenció a la violència masclista

ASSIR. ATENCIÓ A LA SALUT SEXUAL I REPRODUCTIVA

Els programes d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva (ASSIR) comprenen un conjunt d'activitats que tenen un objectiu comú: donar una assistència integral a les persones en la vessant de la salut sexual, reproductiva i afectiva. Aquest servei assumirà el tractament de dones víctimes de les violències masclistes i en els diferents àmbits en els quals es produeixi la violència masclista, també en la parella, de forma coordinada amb els altres serveis específics de la xarxa.

Criteris d'atenció

Derivació a l'**equip psicosocial de l'ASSIR** de la dona en situació de violència masclista per una valoració del cas a través de l'**entrevista d'acollida especialitzada**. Elaboració d'un **pla de treball individualitzat** amb l'equip multidisciplinari de l'ASSIR. **Coordinació** amb els agents del circuit corresponents, sempre que calgui, per valorar la derivació. Activar **protocols específics** segons el que correspongui (agressions sexuals, MGF, etc.)

Com derivar a l'ASSIR

La derivació des d'un centre sanitari de l'ICS es realitzarà mitjançant el **full de derivació**, o bé per full d'**interconsulta** si no són centres de l'ICS (ex.: Althaia).

Si són derivades d'altres serveis no sanitaris de la comunitat, es pot fer **via nota o via telèfon** a un dels professionals de referència, els quals es posaran en contacte amb la usuària per donar-li hora en un interval curt de temps, després que la treballadora social i la psicòloga hagin valorat el cas.

El servei **no requereix** necessàriament **derivació prèvia** per a l'atenció als usuaris.

SALUT MENTAL

El Departament de Salut Mental de la Fundació Althaia és un servei especialitzat en el **diagnòstic i tractament de problemes psiquiàtrics i psicològics**. Aquest servei és el referent per assumir els casos de violència masclista en què l'estat psicopatològic de la dona causi un malestar clínicament significatiu o un deteriorament important en el seu funcionament (social, laboral, familiar, o altres). Aquest estat ha de prevaler al de la situació de violència.

S'atendrà la **tipologia de casos** en què la simptomatologia sigui rellevant, com ara:

- Antecedents previs de trastorn mental.
- Intents i temptatives d'autòlisis.
- Trastorns depressius i d'ansietat (depressió major, trastorn d'agorafòbia, etc.).
- Trastorn d'estrès posttraumàtic.

- Trastorns de la conducta alimentària.
- Trastorns de la son.
- Trastorns per ús de substàncies i altres addiccions no tòxiques.

Així com altres alteracions de la conducta que interfereixin significativament en les activitats de la vida quotidiana.

Circuit de derivació al Servei de Salut Mental

Quan el professional de referència que atén la dona consideri que aquesta ha de ser valorada i/o atesa per un especialista en salut mental, **es tindrà en compte la tipologia i gravetat del cas**, per tal de seguir un model de proximitat i esglaonat d'atenció:

Quan l'estat psicopatològic de la dona sigui **moderat**: es seguirà el model col·laboratiu amb atenció primària, en què el metge de família visita i valora la dona, i en cas que sigui necessari, deriva a atenció especialitzada (psiquiatria/psicologia clínica) del seu Centre d'Atenció Primària de referència.

Quan l'estat psicopatològic de la dona sigui **greu**, es derivarà al servei d'urgències hospitalàries d'Althaia, Xarxa Assistencial i Universitària de Manresa.

Els casos **lleus** els atindrà, si ho necessiten, el seu metge o metgessa de família, al seu corresponent Centre d'Atenció Primària, sense que calgui vincular-lo a serveis especialitzats de salut mental.

Excepcionalment, en aquells casos en què la visita amb el metge de família comporti un impediment per accedir als Serveis de Salut Mental, es farà una coordinació directa amb el o la psiquiatra referent del Programa Col·laboratiu amb Atenció Primària. Aquesta coordinació es farà mitjançant correu electrònic, en què hi haurà de constar el codi CIP de la dona, la seva Àrea Bàsica de referència, i també la informació més rellevant del cas. El o la psiquiatra farà una valoració de la petició, i posteriorment farà una atenció directa de la dona a la seva Àrea Bàsica, o bé la derivarà al Centre de Salut Mental d'Adults.

Criteris d'atenció

Presentar psicopatologia que generi un malestar clínicament rellevant o interfereixi significativament en les àrees de la vida de la persona (laboral, familiar, acadèmica, etc.). El professional que atengui la pacient farà una valoració del seu estat psicopatològic i decidirà si requereix tractament farmacològic i/o psicològic, fent la intervenció que es consideri més adequada d'acord amb la idiosincràsia de cada

pacient. Els professionals que atenguin la dona es coordinaran amb els agents del circuit corresponents, sempre que sigui necessari.

9.-IGUALTAT

La Regidoria d'Igualtat i atenció a col·lectius vulnerables és de nova creació en aquesta legislatura. El nostre objectiu és que fos un annex a totes les regidories per vetllar per la igualtat des de totes les àrees. Vetllar, comunicar i reivindicar amb fets la defensa dels drets de tota la societat des de la seva transversalitat.

Les tasques i seguiment el fa la mateixa **regidora**.

FUNCIONS PROFESSIONALS

- Vetllar que totes les àrees de l'ajuntament compleixin la igualtat de gènere.
- Vetllar per una comunicació inclusiva.
- Fer entre feminisme, protecció civil i benestar social una bona sinergia per detectar, protegir i atendre i recuperar a les víctimes de violència masclista.

ACTUACIONS EN CASOS DE VIOLÈNCIA MASCLISTA

- Seguiment molt proper de la situació d'emergència.

RECURSOS

- Protecció Civil i Benestar Social.
- Gran part dels recursos ens venen des del Consell Comarcal.

COORDINACIONS AMB ALTRES SERVEIS

- GAV dels Mossos d'Esquadra i Consell Comarcal

10. SERVEIS SOCIALS BÀSICS

El **servei Bàsic d'Atenció Social (SBAS)** segons Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials descriu les funcions d'**informació, orientació, suport, intervenció i assessorament individual i comunitari**. Així com, ser la porta d'entrada habitual al sistema de serveis socials.

Els serveis socials del municipi de Sant Salvador de Guardiola els formen dos **professionals**: La treballadora social i l'educadora social.

L'Equip Bàsic d'Atenció Social (EBAS) es troba ubicat a les mateixes dependències de l'Ajuntament, situat al C) De Dalt, 19

FUNCIONS PROFESSIONALS

L'EBAS assumeix la **intervenció i seguiment** de la situació de violència masclista, així com, la valoració de les necessitats bàsiques facin necessària la intervenció, en especial quan hi ha fills i filles menors d'edat i/o discapacitats.

Segons la Llei 122007, d'11 d'octubre, de serveis socials, descriu com a finalitats: assegurar el dret de les persones a viure dignament durant totes les etapes de la vida mitjançant la cobertura de llurs necessitats personals bàsiques que són les pròpies de la subsistència i la qualitat de vida de les persones.

Els Serveis Socials amb l'EBAS s'adrecen a la **prevenció de situacions de risc**, a oferir **ajuts i suport social i econòmic** amb prèvia valoració de les situacions que ho requereixin.

L'EBAS dirigeix les actuacions en relació a la violència masclista en els següents nivells d'intervenció: la **prevenció, la detecció, el diagnòstic, la valoració, l'atenció, la protecció, la promoció, en la recuperació i la inserció**.

En les accions preventives s'intervé a nivell individual i familiar amb l'elaboració de **plans de millora** i a nivell comunitari amb accions dirigides a grups infants i joves.

Davant la proximitat de la població als Serveis Socials, els professionals són coneixedors de la realitat social que envolta les situacions de risc.

La **detecció** de la violència masclista arriba normalment per la mateixa dona, des d'altres serveis i/o institucions, d'una comunicació feta per un persona ciutadana o altres agents socials.

ACTUACIONS EN CASOS DE VIOLÈNCIA MASCLISTA

Quan l'EBAS rep l'avís de sospita de maltractament per violència masclista, elabora un estudi acurat de la situació per tal de poder saber i/o identificar si es tracta d'una situació de violència.

Primerament, es fa l'**exploració de la situació familiar**, recollint informació per tal de poder identificar i analitzar la situació que s'està produint i els factors de riscs. Seguidament, es fa la **valoració de la situació** per conèixer la problemàtica, el que està succeint, el tipus de violència que s'està produint, el nivell de gravetat així com, saber els indicadors de risc i el factors de protecció que hi hagi.

Un cop valorada la situació des l'EBAS actuarà en funció del moment que es pugui trobar la dona i del risc existent, depenent si és una situació d'urgència o de no urgència del moment.

Situacions d'urgència: Es cursarà el tràmit de recursos específics per a dones que pateixen violència masclista (anomenats a l'apartat de Recursos d'aquest protocol)

Situacions no urgents: Si fos el cas que s'ha contingut la urgència o no fos un cas d'urgència immediata, la dona seria atesa per la via ordinària de seguiment i tractament, realitzant un pla de treball marcant els objectius i actuacions que requereixi el cas, així com l'activació de recursos i ajudes que li corresponguin.

Per tal de poder tenir una valoració del risc que pateix la dona s'aplicarà el qüestionari per dita valoració que es troba al programa específic HESTIA utilitzat pel l'Equip Bàsic d'Atenció Social (el RVD-BCN).

La dona haurà de signar el full de **protecció de dades específic** de violència masclista, que autoritza les coordinacions necessàries amb altres professionals de diferents serveis, per a la seva atenció.

RECURSOS

Els recursos que l'EBAS pot activar per atendre una situació **de risc i urgència**:

- **Alberg d'acollida comarcal** per dones i llurs fills que estant patint violència masclista, en aquest servei la dona i els fills poden estar-s'hi un màxim de 48 hores prorrogable a 72 h si s'escau, l'episodi de violència en cap de setmana previ a torbar un recurs alternatiu permanent.

- Tramitació de **prestacions econòmiques urgents** de l'ajuntament, (en cas de necessitar, roba, aliments, estada a un hostel, alberg, etc.)
- Tramitació i derivació a **Casa d'Acollida de la Generalitat** de Catalunya si fos el cas que la dona no tingui on anar, ni recursos suficients per accedir a un altre habitatge.
- Suport en la gestió de la **prestació econòmica de la Renda Activa d'Inserció (RAI)** del SOC.

En situacions de violència masclista **no urgents**, La dona pot accedir per ser assessorada i/o atesa als recursos comarcals següents:

- **Servei d'Informació i Atenció a la dona del consell comarcal del Bages (SIAD)** on les usuàries poden accedir concertant entrevista mitjançant trucada telefònica o personalment. O bé, derivades de Serveis Socials via correu electrònic adjuntant el full de derivació interconsulta.
- **Servei d'Intervenció Especialitzada en Violència masclista (SIE).**

Es necessari que el treball dirigit a la violència masclista, en tots els àmbits d'actuació, des del preventiu fins a la recuperació, que els **serveis** que intervinguin estiguin **coordinats**.

La coordinació en el cas que la dona tingui **menors al seu càrrec** es faria amb l'escola, IES i/o EAP.

Així com si fos necessari la valoració de derivació i posterior coordinació amb el **CSMIJ**.

Amb el Servei d'Atenció a la Infància i Adolescència (**SAIA**) en cas que els menors es trobessin en situació de risc.

Les **dades** queden enregistrades al programa específic que utilitza el SBAS, **HESTIA**.

Es necessari que davant d'una situació de violència masclista el treball cap a la dona ha de ser coordinat des dels diferents serveis que intervingui i que es doni un treball en xarxa, donada la complexitat d'aquests casos i la seva casuística.

11.-JOVENTUT

Actualment, des de l'àrea de joventut de Sant Salvador de Guardiola, les persones de referència són la regidora de joventut i el dinamitzador juvenil, que també fa tasques de tècnic de joventut.

L'equipament de joventut és el punt de referència per tots els habitants joves. En aquest sentit, el **casal de joves "Can Sansa"** actua com a PIJ (Punt d'informació juvenil) en el qual qualsevol habitant jove de 12 a 30 anys pot acudir per demanar informació o assessorament.

En els temes de violència masclista, el dinamitzador juvenil té l'obligació d'avisar, si és necessari als **vigilants municipals**. Però també té alternatives on dirigir la jove que han patit violència masclista o si es tenen indicis de que la jove estigui patint aquesta problemàtica.

Segons indica l'**Oficina Jove del Bages** que engloba els serveis en termes de joventut a la comarca del Bages, aquests serien els passos a seguir:

- ***Si la persona reconeix que hi ha hagut agressió masclista (encara que sigui menor d'edat), cal adreçar-la al Servei d'Intervenció Especialitzada (SIE) de Manresa – Catalunya Central.***
- ***Si la persona no reconeix que hi ha hagut agressió masclista però a nivell tècnic es veu necessària alguna intervenció es pot contactar amb el SIAD del Bages.***

D'altra banda, des de l'àrea de joventut s'han implementat actuacions que consisteixen en **activitats** o tallers que s'han organitzat al municipi dirigits al públic jove (projecte +art, taller d'educació menstrual, adhesió al protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci, participació en formacions per la feminització dels equipaments juvenils, taller autodefensa feminista, taller de sexualitat i afectivitat, concurs de reels contra la lgtbifòbia, etc.).

12. CENTRE DE DIA LA MASIA

És un **servei d'acolliment diürn** que dóna suport a les **persones grans** que necessiten organització, supervisió i assistència en les activitats de la vida diària i complementen l'atenció pròpia de l'entorn familiar.

El nostre objectiu és afavorir la recuperació i el manteniment de l'autonomia personal i social, mantenint la persona en el seu entorn personal, social i familiar en les millors condicions i proporcionar suport a les famílies en l'atenció a les persones grans dependents.

FUNCIONS PROFESSIONALS

Funcions del servei de centre de dia:

- Acolliment i convivència.
- Manutenció.
- Atenció personal en les activitats de la vida diària.
- Higiene personal.
- Readaptació funcional i social.
- Recuperació d'hàbits d'autonomia
- Suport personal, social i familiar.
- Seguiment i prevenció de les alteracions de la salut.

ACTUACIONS EN CASOS DE VIOLÈNCIA MASCLISTA

S'avisa als **serveis socials bàsics** de l'Ajuntament així com a la **regidora**. Si es tracta d'una persona vinculada al centre fem d'interlocutors, atenció i seguiment.

No treballem específicament en cap de les àrees (prevenció, detecció, atenció, recuperació), i en certa manera fem pinzellades d'algunes de les àrees. Doncs fem xerrades i **accions de prevenció** dins des de la nostra àrea (usuaris i familiars del centre i Casal d'Avis), no fem accions de detecció específiques (hem detectat algun cas o ens han informat de la possibilitat de l'existència d'un possible cas), poca atenció a la persona i conjunta amb els serveis socials bàsics (només en el cas que sigui usuària dels nostres serveis i conjuntament amb els serveis socials bàsics) i no fem accions de recuperació.

Tot i que som un servei que no depenem directament dels serveis socials bàsics, si que fem la derivació als serveis socials bàsics dels possibles casos de violència masclista i de violència vers a persones vulnerables. Ja que entem que ells disposen dels protocols i formació específica en aquesta problemàtica, i una millor coneixença i accés als recursos que es poden oferir a les persones afectades.

13. ESPORTS

La regidoria d'esports s'ocupa de la promoció i dinamització dels esports per totes les edats de la població. Col·labora i assessora les entitats esportives del municipi. Promou i comunica hàbits de vida saludable. Canvis i millores en les instal·lacions esportives i seguiment d'aquestes.

Tenim una tècnica d'esports cedida pel Consell d'Esportiu, treballa al mateix edifici de l'ajuntament.

FUNCIONS PROFESSIONALS

- Gestió i desenvolupament de les activitats subvencionades.
- Elaborar els informes tècnics propis de la regidoria.
- Col·laboració i assessorament a les entitats esportives i als diferents actes esportius al municipi.

ACTUACIONS EN CASOS DE VIOLÈNCIA MASCLISTA

No actua específicament, però caldria **ampliar accions** amb perspectiva de gènere.

COORDINACIONS AMB ALTRES SERVEIS

- Guàrdia municipal.
- Joventut
- Serveis Socials (per les beques).

14. CULTURA

Des de l'Àrea de Cultura, realitzem les accions de **Punt Lila durant els concerts joves de la Festa Major** (el 6 d'agost). En aquest cas consisteix en una instal·lació d'una carpa (del Consell Comarcal o Diputació), del qual hi ha una taula informativa amb diversos materials, i acostuma a haver-hi dues persones d'atenció. En aquest sentit també es reforça amb cartellera penjada pel recinte del concert i diferents cartelleres municipals.

Per acabar, també disposem d'un recurs del consell comarcal que és **els àngels de la nit**, el qual diverses persones fan la funció "d'agents cívics" i de "vigilància".

15. EDUCACIÓ

Novetats que descriu la nova **llei 17/2020**:

- S'estableix la necessitat d'incorporar la **coeducació** i l'educació afectivosexual des de l'educació infantil fins, com a mínim, la finalització de l'educació obligatòria.
- També s'ha de garantir la **formació amb perspectiva de gènere** del professorat des de l'inici dels seus processos formatius; s'ha de fer extensiva a tots les persones membres de la comunitat educativa.
- Ensenyament universitari, s'estableixen noves obligacions a les **universitats**:
 - Vetllar perquè s'elimini de la docència de les titulacions textos i materials sexistes, violents i discriminatoris.
 - Formar al professorat sobre l'erradicació del sexisme a les aules.
 - Disposar de protocols per a la prevenció, detecció, atenció i reparació de situacions de violència masclista. S'han d'adoptar mecanismes de cooperació interinstitucionals per a garantir la coordinació dels protocols entre les universitats.
 - Dotar llurs unitats o observatoris d'igualtat de recursos humans i materials.
 - S'han de dotar de mecanismes de cooperació institucional per a facilitar el canvi gratuït d'universitat a les estudiants de grau víctimes de violència masclista i als fills i filles que en depenguin.
 - El Govern ha de garantir la gratuïtat de la matrícula de grau a les dones en situació de violència masclista en l'àmbit de la parella, i a llurs fills i filles.

Unitat de suport a l'alumnat en situació de violència

El Departament d'Educació ha creat la **USAV** per **gestionar tots els casos** que arribin i **coordinar-ne l'abordatge** garantint una actuació sense demora i l'escolta activa a les víctimes. Aquesta unitat durà a terme una **atenció telefònica i presencial** de les demandes d'informació i d'orientació en matèria de maltractaments infantils i adolescents en els centres educatius, i també farà funcions d'assessorament i intervenció en els casos amb coordinació amb les persones referents del pla.

La USAV treballarà de manera **coordinada** amb la **línia d'atenció a la infància (116 111)** de la Direcció General d'Atenció a la Infància i Adolescència (**DGAIA**). També es treballarà coordinadament amb la **direcció general d'igualtat** del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies i l'**Institut Català de les Dones**.

UsApps

La UsApps és una **aplicació web** del Departament d'Educació per a comunicar situacions de violències que pot viure tot l'alumnat de Catalunya d'una forma fàcil, intuïtiva i eficaç.

Qualsevol persona –alumnes, professors i familiars– podran denunciar un fet a través de l'aplicació amb un qüestionari senzill que recull les respostes sobre què ha passat i se'n farà un seguiment.

La intenció de l'aplicació és precisament que sigui més fàcil denunciar una situació d'aquestes característiques perquè els especialistes de la **Unitat de Suport a l'Alumnat en Situació de Violència (USAV)** es puguin activar ràpidament per poder actuar, segons recull el mateix portal. (usav.educacio@gencat.cat)

Tipus de violències:

- Violència masclista.
- Maltractament.
- Violència LGBTIfòbica.
- Conductes d'odi i discriminació.
- Violència sexual a menors.
- Assetjament i bullying.
- Ciberassetjament.
- Altres tipus de violències.

Pla Les Escoles Lliures de Violències (LELV)

El Pla Les Escoles Lliures de Violències (LELV) pretén erradicar tot tipus de violències als centres educatius, amb la intenció que els centres educatius siguin, sempre, espais de protecció per a tot l'alumnat.

Els principals **objectius** que persegueix aquest pla són:

- Prevenir la violència.
- Garantir l'eficàcia de les mesures de prevenció, detecció i denúncia.
- Reconèixer les víctimes, protegir-les, oferir-los atenció especialitzada per a la reparació dels danys causats.
- Evitar la doble victimització.
- Garantir el suport jurídic i acompanyament institucional.
- Contundència envers els agressors i encobridors/es.
- Exercir l'acció popular en els procediments penals (art. 91 Llei 14/2020) per maltractaments físics o sexuals greus a infants o adolescents i personar-se en qualsevol denúncia per violències sexuals en l'àmbit educatiu.

La **tutoria i les persones referents de confiança** també són un element clau en la

comunicació dins del pla LELV. Les persones de referència han de comptar doncs amb **formació especialitzada** en perspectiva de gènere i en detecció de violències masclistes. És per això que el pla preveu formar al personal docent, personal d'administració i serveis i personal d'atenció educativa i a altres membres de la comunitat educativa per tal de transformar i millorar la detecció i l'acompanyament en les situacions de violència.

Programa Coeduca't

L'acció a través del **currículum** és l'eix principal en matèria de coeducació i de lluita contra les violències. Per a fer efectiu el principi de coeducació amb el currículum, el programa Coeduca't té amb la voluntat de preparar les noies i els nois per a la vida afectiva i sexual fonamentada en la igualtat de gènere i els drets humans, i col·laborar en la construcció d'un model integral de persona, sense estereotips sexistes.

PRIMÀRIA

El **CEIP Montserrat** no té cap protocol específic, però si un infant manifesta a algun docent del centre que hi ha violència a casa, aquest ho posa en coneixement de la direcció i es crea un CAS (comissió) on intervien la direcció de l'escola, el tutor/a, educació especial, EAIA i l'educadora social de l'Ajuntament.

PROTOCOL DE PREVENCIÓ, DETECCIÓ I INTERVENCIÓ DAVANT
LA VIOLÈNCIA MASCLISTA ENTRE L'ALUMNAT

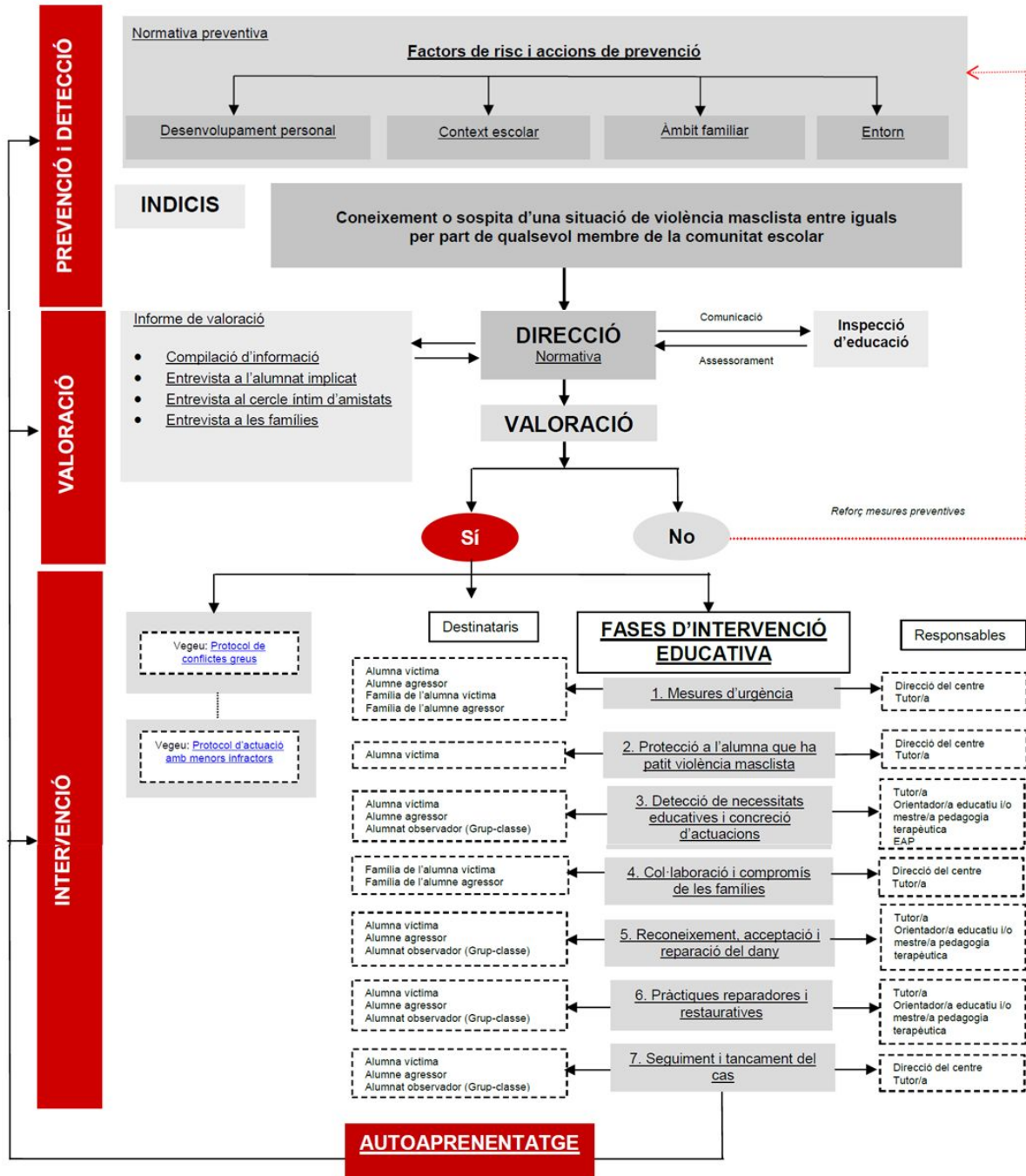
Justificació i objectius del Protocol

Violència masclista entre l'alumnat

La violència masclista entre l'alumnat és tota forma de violència que s'exerceix contra les alumnes o contra qualsevol alumne o alumna que no segueix un mandat de gènere normatiu

Per saber-ne més

- Conceptes bàsics

Aquest protocol ha estat elaborat en col·laboració amb diverses entitats i associacions especialitzades en violència masclista (vegeu document Justificació i objectius)

16. ÀMBIT JUDICIAL

A l'àmbit judicial, i des d'un punt de vista penal, podem identificar dues fases diferenciades:

La **fase prejudicial**, que faria referència a tot allò que té a veure amb la preparació de la denúncia: recollida d'informació, assessorament legal previ a la presentació de la denúncia, informes mèdics, recollida de dades de testimonis, etc. Aquesta fase és molt important perquè permetrà que la denúncia estigui ben argumentada i facilitarà, en el procés judicial, la **prova dels fets denunciats**.

El **procés judicial penal**, que s'inicia amb la denúncia presentada per la dona, d'ofici o per coneixement del jutjat a través del comunicat de terceres persones (sanitat, SS, etc.).

Si és la dona qui denuncia, ho pot fer tant davant els cossos policials com davant el jutjat, però és **recomanable que presenti la denúncia davant els cossos policials**, perquè d'aquesta manera el procediment podrà tramitar-se de forma més ràpida i la dona serà citada en un màxim de 72 hores davant l'autoritat judicial competent, de tal manera que s'agilitza molt el procediment judicial posterior. A més, els cossos policials poden detenir al denunciat, si escau. Si la denúncia es presenta davant el jutjat de guàrdia, la seva tramitació serà més lenta.

Quan hi ha **lesions** es recomana que primer passi pels **serveis mèdics** per tal de poder adjuntar l'informe acreditatiu de les lesions. De totes maneres, els serveis sanitaris estan obligats a enviar els informes mèdics directament als Jutjats quan hi ha indicis de violència. També donen un informe a la dona per tal que pugui adjuntar-lo a la denúncia. En cas que la dona no aporti l'informe mèdic, des de comissaria se la derivarà al servei sanitari per tal que sigui reconeguda i així poder obtenir l'**informe acreditatiu de les lesions**. És molt important que l'exploració mèdica sigui precisa, que especifiqui la regió topogràfica de les lesions així com el tipus de lesió o la coloració, que donen molta informació que amb el temps es perd. La inclusió d'aquesta informació facilitarà després la intervenció del metge forense. Inclús, si és possible i la dona ho consenteix, és aconsellable acompanyar fotografies de les lesions.

En la fase judicial pròpiament dita podem diferenciar dos moments perfectament delimitats:

- 1. La fase d'instrucció, que té lloc davant els Jutjats de Violència vers la Dona**, creats per la LO 1/2004, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere.

El Jutjat de Violència vers la Dona (VIDO) té atribuïda la **competència** objectiva, tal com el seu nom indica, per a la **instrucció** (fase en la qual el jutge determina, a través de la pràctica de proves, si els fets denunciats poden ser constitutius d'un delictes i si aquest delictes pot ser imputat a una persona concreta) **de procediments per delictes de violència de gènere** (fonamentalment, maltractament físic o psíquic, lesions, amenaces, coaccions, injúries, assetjament, agressió o abús sexual, delictes contra la intimitat, impagament de pensions o qualsevol altre delictes comès amb violència contra la dona per la seva parella o exparella de sexe masculí), així com per altres delictes connexes cap a altres membres de la família o integrats en el nucli familiar quan mitjançant una unitat d'acte s'hagués comès també un acte de violència vers la dona.

Quant a la seva **competència territorial**, serà competent el Jutjat de Violència del domicili de la dona en el moment en què es produeix l'acte de violència denunciada.

A més de les **competències penals**, el Jutjat de Violència vers la Dona té també **competències civils** per conèixer dels procediments civils de separació, divorci, guarda i aliments, mesures provisionals o filiació, quan les parts siguin la víctima i el denunciada d'un procediment penal per violència de gènere.

Quan els cossos policials citen a les parts perquè compareguin davant el Jutjat en un dia no laborable (dissabte, diumenge o festiu), en aquest cas, no se les cita davant el Jutjat de VIDO, sinó que se les cita perquè compareguin davant el Jutjat de Guàrdia del partit judicial, el qual coneixerà tan sols de les actuacions urgents (com és ara resoldre sobre la concessió de l'ordre de protecció i resoldre sobre la situació personal del detingut). A continuació, el Jutjat de Guàrdia remet les actuacions al Jutjat de VIDO competent, que serà el que realitzi tots els tràmits de la instrucció.

- 2. La fase d'enjudiciament, que no correspon al Jutjat de VIDO, sinó al Jutjat Penal** si els fets són constitutius d'un delictes castigat amb presó que no excedeixi dels cinc anys, **o a l'Audiència Provincial** si els fets són constitutius d'un delictes castigat amb pena de presó superior a cinc anys. **Excepcionalment**, el Jutjat de VIDO pot dictar sentència condemnatòria per delictes de violència de gènere castigats amb pena de presó no superior a tres anys quan l'acusat es mostri conforme amb l'escrit d'acusació del Fiscal, procedint llavors el Jutjat de VIDO a dictar immediatament sentència condemnatòria de conformitat.

16.1 Jutjat de violència contra les dones (VIDO)

Al **Jutjat de VIDO** es practiquen les **diligències d'instrucció**, que fonamentalment són: **declaració de la víctima** davant el Jutge/essa sobre els fets de la seva

denúncia i, si escau, sobre la sol·licitud d'ordre de protecció, **examen de la víctima** pel metge forense, **declaració dels testimonis**, si n'hi ha i, per últim, **declaració del denunciat**. També poden realitzar-se altres diligències com la confrontació de missatges, whatsapps, e-mails, etc., per part del Lletrat/da de l'Administració de Justícia i la seva incorporació a les actuacions, així com la incorporació de fotografies o vídeos amb els quals s'hagi pogut cometre algun delictes contra la dona.

Quan hi ha **lesions**, la dona és examinada (sempre que ella vulgui), pel metge/essa forense, que emetrà un informe sobre el tipus de lesió o lesions que presenti (o que se'n derivin del comunicat mèdic de l'Hospital o CAP si ja no presenta lesions visibles), sobre el tipus de tractament mèdic que precisi o hagi precisat, sobre els dies que estima que trigarà a curar i, si escau, sobre les seqüeles que li quedaran a la dona. Aquest informe és molt necessari tant per poder **provar en judici les lesions** com perquè la dona pugui reclamar una indemnització pels dies de sanitat i, si és procedent, per les seqüeles que li hagin quedat.

Quan la dona demana una **Ordre de Protecció**, després d'escoltar a ambdues parts se celebra una **compareixença** en la qual els Lletrats/des de denunciand i denunciand i el Ministeri Fiscal exposen el que creuen convenient sobre si ha de concedir-se o no, i finalment, el Jutge/essa de VIDO (o el Jutge/essa de Guàrdia, si és festiu), decideix mitjançant una interlocutòria si concedeix o no l'ordre de protecció, la qual podrà concedir si aprecia indicis de delictes i una situació objectiva de risc (físic o psíquic) per la dona. Quan s'atorga, l'ordre de protecció comprèn l'adopció de **mesures penals** (allunyament de la víctima i prohibició d'estada i comunicació amb ella) així com **mesures civils** quan hi ha fills/es menors de la parella (mesures relatives a la guarda dels fills/es menors, pensió d'aliments, règim de comunicació i ús de l' habitatge). Les ordres de protecció es **comuniquen** pel Jutjat als Mossos d'Esquadra (que vetllaran pel compliment de les mesures penals) i a l'Oficina d'Atenció a la Víctima, a Barcelona, i s'inscriuen al Servei Integral de Registre de l'Administració de Justícia (SIRAJ).

Entre d'altres, per tant, estaria en l'àmbit penal:

- **Valoració de lesions físiques** i mental de lesionats per alguna causa que impliqui judicialització (aquí va inclòs la violència domèstica i dins d'ella la violència de parella, maltractament infantil, etc.).
- **Valoració psicològica** de la víctima a través d'una exploració i les proves complementàries adequades per un diagnòstic i afectació mental i emocional correcte.
- **Valoració de les capacitats cognitives i volitives** de l'agressor en relació amb el delictes.
- **Agressions sexuals**, primera avaluació amb recollida de mostres i posteriorment si ho demana el jutjat una valoració mental de la víctima.

Quan es concedeix l'**ordre de protecció**, normalment la víctima continua al seu **domicili** i es fa sortir l'agressor. Excepcionalment, en el cas que calgui la tramitació d'un recurs d'acolliment d'urgència perquè la víctima no pugui retornar al domicili ni allotjar-se en un altre lloc, el jutjat la sol·licitarà, a través dels cossos policials, a serveis socials. De la mateixa manera, si el jutjat aprecia una situació d'urgència que afecti algun infant, remetrà còpia de les actuacions a DGAIA.

Finalment, i present el denunciat, se celebra una altra **compareixença** amb els Lletrats/des i el/la Fiscal per decidir si el procediment ha de continuar com a **judici ràpid** o bé si cal donar-li una **tramitació més llarga per practicar més proves**, o bé si el procediment ha de ser arxivat. Aquesta compareixença només es pot fer davant el Jutjat de VIDO (mai en el de Guàrdia).

Si el Jutge/essa de VIDO decideix que el procediment continuï endavant com a judici ràpid, se cita a les parts per a la celebració del judici davant el **Jutjat del Penal** en un termini breu (unes tres setmanes).

Si el Jutge/essa de VIDO decideix que segueixi una tramitació més llarga, anomenada **Diligències Prèvies** (o Sumari o Jurat per als delictes més greus), els Lletrats/des de les parts i el Ministeri Fiscal podran proposar noves diligències d'investigació (anàlisis pericials, reconeixements psiquiàtrics-forenses, declaració de més testimonis, remissió d'oficis, etc.), però al final, el judici se celebra de la mateixa forma, davant el Jutjat del Penal (o davant l'Audiència Provincial per als delictes més greus).

Procediment d'actuació

Quan hi ha un cas de violència masclista en l'àmbit de la parella, de dilluns a divendres, les actuacions les realitzarà el Jutjat especialitzat de violència de gènere. El **Jutjat de Violència en la Dona de Manresa (VIDO)** canalitzarà i resoldrà aquests casos practicant les declaracions judicials de la víctima i de l'investigat, o practicant, si escau, qualsevol altra diligència, per exemple declaracions de testimonis, buidatge de telèfon mòbil, etc. En seu judicial es comptarà amb el suport del Servei d'Atenció a la Víctima del delicte. Resoldrà la situació personal de l'investigat (és a dir, el jutge o jutgessa decideix si la detenció queda sense efecte, si s'acorda la presó provisional o bé la llibertat amb l'obligació de comparèixer al jutjat per signar setmanalment o diàriament, etc.). Resoldrà la sol·licitud d'ordre de protecció, i en el seu cas, la sol·licitud de mesures civils.

Tramitarà el procediment com a judici ràpid o bé com a diligències prèvies. En cas de celebració de judici ràpid, es poden donar les possibilitats següents:

- Tramitació i celebració de judici ràpid amb sentència condemnatòria per conformitat de l'acusat.
- Assenyalament de judici ràpid davant del jutjat penal de Manresa que correspongui en cas de no conformitat.
- Arxiu del procediment en cas de no quedar acreditats els fets objecte de denúncia.
- Transformació del judici ràpid en diligències prèvies de procediment abreujat perquè cal practicar altres diligències no practicables en el judici ràpid (declaracions testificals, lliurament d'oficis, exhorts, informes mèdics, etc.).

Quan hi ha un cas de violència masclista en l'àmbit de la parella **en cap de setmana** i/o festius, les actuacions les realitzarà el jutjat de guàrdia que correspongui segons el calendari judicial.

16.2 Col·legi de l'Advocacia de Manresa

Pautes d'actuació

1. **Designar advocat/ada d'ofici** per a la víctima de forma immediata des del moment inicial de la denúncia quan ho requereixin els agents de la Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra. El Col·legi de l'Advocacia de Manresa disposa d'un torn de guàrdia per atendre les situacions de violència contra la dona. Les víctimes de violència masclista en l'àmbit de la parella disposen d'un lletrat/ada especialista per assessorar-les i defensar-les tant en la jurisdicció penal com en la civil. A partir de setembre del 2021 s'ha de garantir l'assistència lletrada en la declaració a totes les víctimes de violència masclista i la informació, fent constar si accepta o renúncia en l'acta de declaració.
2. **Informar** la víctima immediatament i amb claredat sobre el procés judicial que s'ha iniciat.
3. **Comunicar** a la víctima que vagi a la seu del Col·legi d'Advocats de Manresa per tramitar la sol·licitud d'Assistència Jurídica Gratuïta per a la jurisdicció civil. Informar la víctima immediatament i amb claredat sobre el procés judicial que s'ha iniciat.

Acords de coordinació amb altres agents

En situació d'**urgència** en què la dona no vulgui interposar una denúncia, el/la professional que porti el cas en seguiment podrà redactar un informe social que permeti a la víctima sol·licitar un advocat/ada d'ofici, del torn de persones victimitzades, adreçant-se directament al Col·legi de l'Advocacia.

Conèixer els recursos de la xarxa per **derivar** la dona perquè rebi suport, ajut i orientació per millorar la seva situació respecte a la violència masclista.

L'art. 2 de la Llei 1/1996, d'assistència jurídica gratuïta, reconeix el **dret d'assistència jurídica gratuïta**, amb independència de l'existència de recursos per a litigar, a les víctimes de violència de gènere, en aquells processos que tinguin vinculació, derivin o siguin conseqüència de la seva condició de víctimes, i als i a les menors d'edat quan siguin víctimes d'abusos o maltractaments. També estableix que l'assistència jurídica es prestarà de forma immediata.

Aquest torn d'ofici està integrat per lletrats i lletrades amb formació específica en violència de gènere, que assessoraran i defensaran els interessos de la dona des de l'inici del procés judicial penal (presentació de la denúncia) i fins a la seva finalització. Així mateix, al lletrat/da assignat li correspondrà la defensa de la dona, durant el temps que duri la designa, en aquells altres procediments penals per violència de gènere que es puguin iniciar amb posterioritat, i li correspondrà també la tramitació del procés civil (separació, divorci, guarda i aliments) connex al procés penal.

Aquesta assistència jurídica gratuïta es mantindrà mentre duri el procediment penal o quan, després de la seva finalització, s'ha dictat sentència condemnatòria.

El benefici de justícia gratuïta es perdrà en cas de sentència absolutòria o arxiu ferm del procediment penal, sense l'obligació d'abonar el cost de les prestacions que ha gaudit gratuïtament fins aquest moment.

És molt important comptar amb **assistència lletrada des del moment de presentar la denúncia**, per tal que aquesta estigui ben redactada i així poder provar millor, durant el procés judicial, els fets denunciats.

En cas de dictar-se el **sobreseïment de la causa penal o sentència absolutòria**, si la dona vol continuar amb el mateix lletrat/da el procés de separació, divorci o mesures paterno-filials caldrà que sol·liciti, a través del col·legi d'advocats del seu territori, el reconeixement del dret a l'assistència jurídica gratuïta, havent d'acreditar en aquest cas la seva capacitat econòmica.

Igualment, si la dona no vol presentar denúncia per violència però sí iniciar el tràmit de **separació, divorci o guarda i aliments**, se l'haurà d'adreçar al Col·legi d'Advocats, per tal que tramiti, amb acreditació de la seva capacitat econòmica, el reconeixement del dret a l'assistència jurídica gratuïta.

16.3 Ministeri Fiscal

Les actuacions de la Fiscalia es concreten en:

- **Entrevistes personals** amb les víctimes de maltractaments pel seguiment personalitzat de cada cas.

- Petició als Jutjats de **mesures de seguretat** per a les víctimes, des de mesures d'allunyament fins a presó provisional per l'agressor.
- Peticions **d'acumulació de denúncies per faltes**, per tal d'incoar les Diligències Prèvies per perseguir el delicte de Violència Habitual en l'àmbit familiar de l'art. 153 C.P.
- Presència del Ministeri Fiscal en tots els **judicis de faltes i injúries**, quan aquestes es donin entre cònjuges o parelles entre les quals hi hagi hagut algun tipus de relació afectiva.
- En la Fiscalia es porta un **registre de les víctimes** en el que s'incorporen totes les denúncies que es vagin presentant i totes les mesures i resolucions judicials que afecten la dona maltractada, per a un millor seguiment de cada situació.
- Presència de Ministeri Fiscal en tots els **judicis ràpids, diligències urgents**, que es donin entre conjugues o parelles entre les quals hi hagi hagut algun tipus de relació afectiva.

16.4 Metges/esses Forenses

Els/les metges/esses forenses realitzen les activitats assistencials pròpies dels Serveis de Medicina Legal i Forense. Realitzen **l'assistència tècnica al jutjat, valoracions de tipus pericial** de les víctimes (lesions, seqüeles,..) i el **control periòdic** dels/les lesionats/des i la valoració dels danys corporals que siguin objecte d'actuacions processals. Emet informes pericials i dictàmens mèdic- legals, assisteix a judicis i d'altres diligències judicials relacionades en proporció significativa amb els diferents continguts de l'especialitat.

Cal potenciar la **coordinació** amb els diferents professionals de l'àmbit sanitari i consensuar el protocol de derivació. Es preveu fer una **reunió conjunta** amb la comissió tècnica del protocol, els metges de família i serveis d'urgència de la població, per compartir els procediments d'actuació i la realització dels partes de lesions.

Convé destacar que el/la metge/essa forense treballa amb plena independència i sota criteris estrictament científics en el marc d'actuacions processals o de recerca de qualsevol naturalesa, sota les ordres de jutges, magistrats, fiscals o de les oficines del registre civil.

16.5 Equips tècnics del Departament de Justícia

16.5.1 L'assessorament tècnic penal

L'assessorament tècnic penal dona resposta a les demandes oficiades pels òrgans judicials d'aquesta jurisdicció i els facilita la presa de decisions mitjançant l'elaboració **d'informes**, en els quals, a banda de la informació pertinent, es fan

constar valoracions, conclusions i/o propostes tècniques amb relació als encausats, les víctimes i els testimonis implicats en un procediment penal.

Els **equips d'assessorament tècnic penal**, distribuïts territorialment, estan formats per professionals de la psicologia i del treball social especialitzats en l'àmbit judicial, concretament en la realització de pericials psicològiques, socials i psicosocials.

Què ofereixen:

- *Programa de suport a l'exploració judicial: adreçat a **menors i testimonis** especialment vulnerables per les seves condicions físiques o psíquiques, que requereixen el suport de personal especialitzat per efectuar la declaració judicial. Es pretén que la gravació de l'exploració esdevingui una prova preconstituïda perquè la persona no hagi de tornar a declarar en el moment del judici oral.*
- *Programa d'assessorament tècnic oficial sobre víctimes: aporta **informació significativa sobre les víctimes**, respecte de la seva credibilitat, afectacions cognitives, seqüeles psicosocials i l'adequació de mesures de protecció, d'acord amb la demanda oficial.*
- *Programa d'assessorament tècnic oficial sobre testimonis: Aporta **informació significativa sobre els testimonis** implicats respecte de la seva credibilitat i afectacions cognitives, entre d'altres, d'acord amb la demanda oficial.*

Com treballen?

Cada programa té una metodologia i un procés d'intervenció específics, adequats als seus objectius. De manera general, quan arriba un ofici, s'estudia la demanda i s'assigna el cas a la persona professional experta en aquell àmbit (en casos de sumari, se n'hi assignen dos).

Aquest professional fa les actuacions preliminars **d'estudi de la informació judicial i de l'expedient administratiu** (si hi ha antecedents d'intervenció); planifica les intervencions que cal fer; duu a terme l'entrevista o entrevistes (exploració, en el suport judicial); s'ocupa que es passin les proves diagnòstiques (si escau); gestiona les coordinacions externes necessàries i redacta l'informe que es lliura a l'òrgan judicial sol·licitant.

Les intervencions es regeixen per les pautes següents:

- Imparcialitat, objectivitat i equitat, així com pel principi d'intervenció mínima necessària.
- La persona que ha de ser objecte d'intervenció tècnica decideix la seva participació d'acord amb la seva responsabilitat. En cas que no comparegui, s'informa el jutjat corresponent.
- Informem les persones de la intervenció que es durà a terme abans d'iniciar-la.
- La informació que s'obté de la intervenció no està subjecta al secret professional atès que té lloc en el context judicial.
- De cada intervenció s'elabora un informe que dóna resposta a la demanda oficiada, el qual té caràcter facultatiu i no vinculant per a la decisió judicial que es deriva del procediment.

Qui pot sol·licitar l'assessorament tècnic penal?

Jutges i jutgesses, magistrats i magistrades dels jutjats d'instrucció, jutjats penals, seccions penals de les audiències provincials i Ministeri Fiscal (assessorament tècnic oficial).

16.5.2 L'assessorament tècnic en l'Àmbit de Família

L'Equip d'Assessorament Tècnic en l'Àmbit de Família el formen professionals de la psicologia i el treball social especialitzats en l'àmbit judicial i en el treball amb famílies.

Treballen per als **jutjats de primera instància i de família** d'arreu de Catalunya. Realitzen informes que van dirigits als jutges i jutgesses i que serveixen per facilitar una decisió judicial ajustada a les característiques particulars de cada família, sempre en benefici dels menors implicats.

Ofereix un espai on les famílies poden reflexionar sobre les dificultats que implica una reorganització familiar després de la separació. Així mateix, ofereix espais on les famílies poden optimitzar el seu funcionament quant a les relacions familiars i el règim de visites.

L'equip professional **planifica la intervenció tècnica** d'acord amb el **tipus de conflicte que manifesta la família** i les preguntes que formula la jutgessa o jutge.

L'eina principal d'aquesta intervenció és **l'entrevista psicosocial en el context judicial**, tot i que disposen d'altres eines que poden aplicar segons els criteris establerts en els protocols d'actuacions interns.

Totes les intervencions es regeixen pels principis d'imparcialitat, objectivitat i equitat.

Quan les jutgesses o jutges sol·liciten un informe, citen les famílies, les quals decideixen assistir al Servei d'acord amb la seva responsabilitat. En cas de no comparèixer, s'informa al jutjat corresponent.

L'equip professional informa les famílies de les característiques de la intervenció tècnica que es durà a terme.

La informació que s'obté d'aquesta intervenció tècnica no està subjecta al secret professional, atès que té lloc dins d'un context judicial.

Les entrevistes que es duen a terme suposen la participació dels membres de la família que formen part del procediment judicial i, a criteri tècnic, d'aquells que es considera que són significatius en la vida del menor.

Després s'elabora un **informe, amb caràcter facultatiu i no vinculant**, que dona resposta a la demanda de la jutgessa o jutge, que és qui pren l'última decisió.

16.6. Oficina d'atenció a la víctima del delictes

Servei gratuït que ofereix atenció, suport i orientació a les **víctimes i persones perjudicades per un delictes o falta**, i punt de coordinació de les **ordres de protecció** de les víctimes de violència domèstica i de gènere que adopten els òrgans judicials a Catalunya.

Aquestes oficines depenen de la **Direcció General d'Execució Penal a la Comunitat** i de Justícia Juvenil i tenen com a finalitat oferir a les víctimes informació i suport perquè puguin exercir els drets que els reconeix la legislació vigent, així com una atenció integral per potenciar la recuperació personal i reduir la victimització.

Amb aquest servei es pretén:

- **Promoure els drets** de les víctimes i potenciar l'aplicació i desenvolupament del marc normatiu.
- **Fer de pont** entre les víctimes i les instàncies judicials que intervenen en el procés.
- **Prestar una atenció integral** que eviti la revictimització, minimitzi les seqüeles i potenciï la recuperació psicosocial.
- **Informació i assessorament.** Assessoren sobre els drets des d'abans d'interposar la denúncia fins a la resolució judicial. Informació sobre dret d'assistència jurídica gratuïta i el torn d'ofici. Assessoren sobre el paper en el procés judicial. Informació sobre com sol·licitar una ordre de protecció i del que això significa. Informació dels ajuts econòmics als quals pot tenir dret pel fet d'haver patit determinats delictes. Informació i oferiment d'atenció integral, tal com preveu la Llei 29/2011, de 22 de setembre, de reconeixement i protecció integral a les víctimes del terrorisme.
- **Acompanyament al llarg de tot el procediment** judicial i en particular:
 - Preparació per a l'acte de judici oral.
 - Sol·licitud de les mesures de protecció necessàries que garanteixin la intimitat i seguretat (principalment en agressions sexuals i violència domèstica o de gènere)
 - Assistència, si és necessari, als actes judicials.
 - Informació de les ordres de protecció, contingut i durada de les mesures adoptades, així com de la situació penitenciària de la persona imputada.
- **Suport emocional i atenció psicològica.**

- **Ofereixen ajuda** per a definir i resoldre amb autonomia la situació personal. Ofereixen ajuda en el procés de recuperació, oferint orientació i atenció psicològica per pal·liar les seqüeles del delictes.
- **Derivació i coordinació** amb els serveis de la xarxa comunitària. Ofereixen ajuda per a contactar amb els serveis de la xarxa social i/o assistencial i recursos especialitzats.

SERVEI D'ACOMPANYAMENT A LES VÍCTIMES DEL DELICTE

El **Servei d'Acompanyament a les Víctimes del Delicte** en seu judicial del Departament de Justícia té com a objectiu **informar, assessorar, donar suport i atendre**, tot realitzant, si escau, un treball de **contenció i suport emocional**, a les víctimes de qualsevol delicte en el moment de l'acte de judici oral i també a les víctimes de violència de gènere en el moment de la compareixença davant dels Jutjats de Violència sobre la Dona.

Aquest servei s'adreça a les persones **víctimes d'un delicte de violència de gènere** en el moment de la compareixença davant del Jutjat de Violència sobre la Dona (o en els Jutjats d'Instrucció especialitzats)

Aquest servei comporta la presència d'un equip de **46 professionals especialitzats** en l'àmbit de la psicologia, la criminologia, l'educació social i el treball social, distribuïts pel territori de Catalunya, que garanteixen la cobertura i la prestació del Servei als 49 partits judicials d'arreu de Catalunya.

Tal com determina la Llei 4/2015, de 21 d'abril, de l'Estatut de la víctima del Delicte i la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, l'objectiu del servei és **oferir acompanyament físic a les víctimes** especialment vulnerables o que ho necessitin en el moment del judici, tot donant suport psicològic i emocional abans, durant i després de la vista oral o de la compareixença davant els jutjats de violència sobre la dona, alhora que vetllaran perquè s'apliquin els elements físics de **protecció visual**, com ara la col·locació de mampares o que la víctima i l'agressor utilitzin circuits alternatius en els jutjats per tal que no es puguin trobar.

L'accés de les víctimes al servei d'acompanyament (SAVD) per aquesta atenció es pot produir per:

- Derivació dels òrgans judicials.
- Derivació de Cossos i Forces de Seguretat (ME, Policia local).
- Derivació de Serveis especialitzats de la xarxa o de l'àmbit d'execució penal.
- Sol·licitud de la pròpia víctima o del seu/va lletrat/da.
- Detecció de la necessitat per part de les Oficines d'atenció a la víctima del delicte.

SERVEI D'INFORMACIÓ I ORIENTACIÓ TELEMÀTICA A LA VÍCTIMA DEL DELICTE

El servei d'informació i orientació a persones víctimes d'un delicte (**SIOVD**) és un servei gratuït que funciona de dilluns a divendres, de 8 a 22 hores. S'hi pot accedir a través de:

- telèfon: 900 12 18 84.
- correu electrònic: infvictimesdelicte.justicia@gencat.cat

L'objectiu d'aquest servei és **informar, assessorar, orientar, derivar** i, si escau, dur a terme un treball de **contenció i suport emocional**, les persones que es consideren **víctima d'un delicte, tant abans com després del procés penal**, tal com determina la Llei 4/2015, de 27 d'abril, de l'Estatut de la víctima del delicte.

Atén i orienta les demandes d'informació i assessorament de qualsevol persona que hagi estat o se senti víctima d'un delicte, i, si s'escau, les **deriva** directament a les oficines d'atenció a la víctima del delicte o als equips de justícia restaurativa del Departament de Justícia.

Les persones que accedeixin al servei es poden expressar en **diferents llengües**, com ara català, castellà, anglès, francès, alemany i àrab.

Sobre què informa:

- Les mesures d'assistència i suport disponibles, siguin de caire mèdic, psicològic o material.
- El dret a denunciar i, si escau, del procediment per presentar una denúncia, i del dret a facilitar els elements de prova a les autoritats encarregades de la investigació.
- El procediment per obtenir assessorament i defensa jurídica i, si escau, de les condicions en què es pot obtenir gratuïtament.
- La possibilitat de sol·licitar mesures de protecció.
- Les indemnitzacions a què es pugui tenir dret.
- Els serveis d'interpretació i traducció disponibles.
- Les ajudes i serveis auxiliars per a la comunicació disponibles.
- El procediment que cal seguir perquè la víctima pugui exercir els seus drets si resideix fora de l'Estat espanyol.
- Els recursos que es poden interposar contra les resolucions que es considerin contràries als seus drets.
- Les dades de contacte de l'autoritat encarregada de la tramitació del procediment i de quins són els canals per comunicar-s'hi.
- Els supòsits en els quals es pot obtenir el reemborsament de les despeses judicials.
- El dret que se li notifiquin les resolucions a les quals es refereix l'article 7 de la Llei de l'Estatut de la víctima del delicte, si la víctima ho sol·licita. En concret, se l'informarà del procediment per sol·licitar-ho i se la derivarà a l'oficina d'atenció a la víctima del delicte corresponent.
- Els serveis de l'entorn més propers a què pot acudir: serveis socials, sanitaris, policials i judicials.

16.7. Punt de Trobada

Recurs **gratuït del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies** de la Generalitat de Catalunya, destinat a **atendre i prevenir, en un lloc neutral i transitori i en presència de personal qualificat**, la problemàtica que sorgeix en els processos de conflictivitat familiar i, en concret, en el compliment del **règim de visites dels fills i filles** establert per als supòsits

de **separació o divorci** dels progenitors o per al supòsit d'exercici de la tutela per part de l'Administració pública, amb la finalitat d'assegurar la protecció del menor.

Objectius:

- Facilitar la trobada dels infants amb el progenitor no custodi o amb altres familiars en un espai adient.
- Afavorir que les visites o el moment del lliurament i la recollida dels infants es desenvolupi en un entorn de protecció.
- Preservar la vinculació dels infants amb els seus progenitors o altres familiars.
- Tractar d'evitar la irrupció de la conflictivitat familiar durant les visites o, en cas que es doni, pal·liar-ne les conseqüències.

Destinataris:

- **Progenitors implicats en processos de nul·litat, separació o divorci**, o bé per ruptura o manca de convivència entre els progenitors, i que presentin dificultats o limitacions en alguna àrea de la capacitat parental, derivades de les circumstàncies familiars o d'alguna problemàtica personal i/o social, que fan recomanable que el compliment del règim de visites es realitzi en un entorn supervisat i neutral.
- **Avis i/o àvies (o d'altres familiars)** que se'ls atorgui un **dret de visita** en una resolució judicial cautelar o ferma, i no tinguin la possibilitat de concretar-se en un entorn de caire normalitzat, per les particularitats de la situació, als casos en què els menors estiguin sota la guarda i custòdia de dones en situació de violència masclista i s'hagi acordat judicialment l'allunyament respecte a la dona.

17. RECURSOS FORA DEL MUNICIPI

17.1. SIAD. Servei d'informació i atenció a la dona. Consell Comarcal del Bages

El **Servei d'Informació i Atenció a la Dones (SIAD) del Consell Comarcal del Bages** és un servei d'àmbit comarcal adreçat a totes les dones dels 29 municipis menors de 20.000 habitants de la comarca del Bages.

La finalitat del SIAD és donar resposta a les diferents demandes **d'informació, sensibilització i atenció** de les dones, així com potenciar els processos d'autonomia de les dones i contribuir a la superació de totes les situacions de desigualtat de gènere.

El SIAD **coordina accions** amb tots els serveis i recursos, públics o privats en el marc dels Circuits d'Abordatge de la violència masclista. Dins de l'àmbit d'atenció a les dones, compta amb un equip de professionals especialitzades en l'àmbit de la psicologia i l'àmbit jurídic que atén de manera confidencial, gratuïta i personalitzada a les dones proporcionant atenció i assessorament jurídic i psicològic gratuït, especialitzat i amb perspectiva de gènere a les dones que ho sol·licitin.

El SIAD detecta, assessora, orienta i realitza una **primera atenció** a dones en situacions de violència masclista i deriva als serveis especialitzats, sempre que es consideri oportú per part de les professionals dels serveis.

Els serveis que integren l'Àrea d'assessorament i atenció del SIAD són:

- **Servei d'informació:** Recursos de la ciutat per a dones, serveis públics, oferta de tallers, formació, esdeveniments feministes, informació per a entitats.
- **Servei d'acollida i acompanyament:** Espai d'escolta, suport i acompanyament en què es dona una primera orientació personalitzada.
- **Servei d'assessorament psicològic:** suport psicològic individual i de grup per desenvolupar estratègies i recursos personals per fer front a situacions de desigualtats de gènere.
- **Servei d'assessorament jurídic:** Espai de consulta sobre temes legals perquè les dones de la ciutat coneguin els seus drets i puguin exercitar-los.
- **Servei d'atenció a les urgències/emergències:** El SIAD juntament amb els serveis socials bàsics atenen de forma urgent les situacions de violència masclista. Recerquen serveis i recursos i fan l'atenció a les dona.

17.2. Servei d'Intervenció Especialitzada (SIE Manresa-Catalunya Central)

El **Servei d'Intervenció Especialitzada per a dones en situació de violència masclista i els seus fills i filles a càrrec** a Manresa – Catalunya Central, s'emmarca en la Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral per a les dones en situacions de violència masclista, regulada a la Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista amb la incorporació de les modificacions de la Llei 15/2020 del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a eradicar la violència masclista. El SIE Manresa-Catalunya Central és un servei públic especialitzat que **ofereix atenció integral i recursos en el procés de recuperació i reparació** a les dones, joves, adolescents i infants que han patit o pateixen situacions de violència masclista. Incidint també en la prevenció, la sensibilització i la implicació comunitària.

1. Equip de professionals

El SIE Manresa-Catalunya Central compta amb una plantilla de **deu professionals**: dues psicòlogues d'adultes, una psicòloga infanto-juvenil, dues educadores socials, una jurista, una treballadora social, una mediadora cultural, una administrativa i una directora.

2. Territori d'actuació, ubicació geogràfica i horari d'atenció

El SIE Manresa-Catalunya Central presta atenció a les comarques del Bages, Osona, Berguedà, Moianès i Solsonès. El local del SIE Manresa-Catalunya Central està ubicat al centre de **Manresa**, al Carrer Muralla del Carme, 22-24, 1r. 5a. El SIE és obert al públic tots

els dies laborables de l'any de dilluns a divendres. L'horari és ininterromput de 9 a 19:30 h, de dilluns a divendres. Al mes d'agost l'horari d'atenció és de 8:30 a 15:30 h.

3. Població destinatària

Les persones destinatàries del mateix són les **dones, les joves, les adolescents i infants** que han estat o estan en situacions de violència masclista, incloent les dones, nenes i adolescents transgènere.

4. Eixos d'intervenció

El SIE Manresa-Catalunya Central té com a finalitat: oferir **informació, atenció i recuperació** a les dones, les adolescents i els infants que han estat o estan en processos de violència masclista, i potenciar els programes específics i integrals de prevenció, assistència, reparació i treball en xarxa.

Per tal d'assolir aquests objectius, el SIE incideix en dos eixos d'intervenció: atenció, i treball en xarxa i comunitari.

- **Eix A. Atenció:** Atenció a les dones, adolescents i infants que han estat o estan en situació de violència masclista. El seu desenvolupament és l'eix central del servei i es vertebrava en el PAM (Pla d'Atenció i Millora), un itinerari dissenyat conjuntament amb la persona usuària que té present la seva singularitat així com les seves necessitats, sempre amb una visió interdisciplinària per aconseguir una recuperació integral de les violències masclistes. S'entén per recuperació l'etapa del cicle personal i social que fa una persona que ha viscut situacions de violència, mitjançant la qual es produeix el restabliment dels àmbits danyats per la situació viscuda. Aquest procés no té una durada definida, sinó que està relacionat amb el dany patit, la cronicitat de l'abús, així com la capacitat de resiliència de cadascuna de les persones implicades en el procés. L'equip de SIE motiva a les usuàries per tal de reconvertir la necessitat d'ajut en un procés de canvi i transformació que doni a les dones la possibilitat d'assumir la seva autonomia i seguretat personal, en una relació d'aprenentatge mutu i de participació, a partir del reconeixement dels recursos personals i superant el discurs del dèficit, és a dir, rescatant i valorant les diferents estratègies que les persones han elaborat per a fer front a la situació en la qual estaven.
- **Eix B. Treball en xarxa i comunitari:** Implicació i promoció del treball en xarxa, per tal d'assentar les bases per a la coordinació de tots els sistemes que intervenen en el procés de resposta a totes les persones en situació de violència masclista. Alhora, es planteja el SIE com un espai de consulta específic i de referència a Manresa-Catalunya Central (Bages, Osona, Moianès, Berguedà i Solsonès). S'ofereix assessorament i suport a les i els professionals del territori i a persones properes a dones que estiguin patint una situació de violència. El SIE Manresa Catalunya

Central treballa de forma coordinada amb les xarxes formals i informals d'ajuda. Per una banda, amb els serveis que treballen en contacte amb les dones i per altra, les associacions, la representació de la societat civil organitzada i sensibilitzada, per a configurar un recurs inserit en el teixit social. Aquest eix pretén participar i col·laborar en iniciatives comunitàries de sensibilització de les violències masclistes i treballar amb la societat civil organitzada per tal d'augmentar la sensibilització vers la problemàtica.

5. Modalitats d'accés al SIE

Les **demandes per utilitzar el servei** poden provenir:

- De les pròpies dones o joves.
- Derivades per altres serveis i institucions.
- Derivades per la xarxa associativa.

Quan la persona que deriva és professional, es farà un contacte previ de coordinació, telefònic o via correu electrònic amb el SIE, en què es pot sol·licitar directament l'hora de visita. Existeixen tres modalitats de visita: urgent, prioritària o ordinària. La temporalització de la visita serà determinada pel servei derivant i pot ser acordada amb el propi SIE.

És convenient omplir la **fitxa de derivació** i enviar-la per correu electrònic. Si la situació de la dona o jove ho aconsella, la persona professional que deriva pot acompanyar a la dona al SIE per tal de facilitar l'accés al servei i la creació del nou vincle.

Hi ha **tres modalitats d'atenció**: urgent, prioritària o ordinària, en funció de les necessitats i situació singular de la dona, jove o unitat familiar, segons criteri de valoració del servei derivador.

Modalitat d'atenció urgent

En el cas que la demanda sigui urgent s'atendran les **demandes per via telefònica i/o presencial el mateix dia**. Es realitzarà una primera atenció en la qual **valorar el risc** de la situació i analitzar la demanda i els requeriments de **seguretat, acollida, assessorament per denúncia**, etc.

Un cop valorat el risc d'emergència i els factors de vulnerabilitat i de protecció, s'oferirà una resposta dirigida a l'atenció integral de la persona o persones ateses, entre d'altres la cobertura de les necessitats immediates en relació a la salut física i psicològica.

18. SERVEI D'INTERVENCIÓ EN CRISIS GREUS

En **casos de crisis greus (o extremes)** generades en l'àmbit de la violència masclista, cal oferir a la pròpia dona i al seu entorn més immediat, especialment filles i fills, un suport ràpid i eficaç per tal de recuperar un dany psicològic irrecuperable. A la vegada, la comunitat on

s'ha produït la crisi també queda afectada per l'impacte de la situació de violència i això és especialment greu si el resultat és de mort i si ha tingut lloc en petits nuclis urbans on el grau de coneixença i de relació entre les persones és més evident.

Amb la voluntat de garantir una atenció immediata i especialitzada a les persones directament afectades per un acte greu de violència masclista i facilitar, així mateix, el treball comunitari de prevenció d'aquest problema, **l'Institut Català de les Dones** posa a disposició de tots els ens locals de Catalunya aquest servei, el qual hauria de ser activat de forma complementària a les actuacions iniciades pels recursos més propers.

En què consisteix aquesta intervenció?

La intervenció consisteix en una **assistència psicològica immediata i d'una durada limitada**. Les i els professionals es desplacen fins al lloc de l'incident en el termini de temps més breu possible, atès que aquest factor és determinant en aquestes situacions.

L'objectiu és mobilitzar els recursos de les persones afectades per influir positivament en el funcionament psicològic durant el període de crisi, de dol i de patiment extrem.

A qui va adreçada?

- A les dones víctimes d'actes greus de violència masclista.
- A les filles i fills. I a l'entorn familiar de la víctima.
- A les i als professionals implicats en l'ajuda a aquestes víctimes.

Què permet la intervenció?

- Atenuar l'esdeveniment estressant i alleugerir l'impacte immediat mitjançant una primera ajuda emocional.
- Limitar els trastorns psicològics a mitjà llarg termini, especialment la patologia de l'estrès posttraumàtic.
- Enfortir els recursos naturals de les persones per fer front al que ha succeït, activant les seves capacitats manifestes i latents.

Quines altres intervencions inclou?

- Aquest servei també inclou l'oferiment de xerrades i altres intervencions comunitàries amb entitats i associacions del municipi o comarca, per actuar en la prevenció de la violència masclista a través de la sensibilització social.

Com funciona el servei?

- Està destinat a alleugerir el dolor i el patiment de les filles i fills altres familiars, així com el de les persones professionals que han estat implicades en l'ajuda a la víctima.
- Està enfocat a facilitar un procés de reparació de les conseqüències traumàtiques del que ha succeït.

- Ofereix suport i recursos professionals immediats a fi i efecte de facilitar la resolució de la crisi de la forma més constructiva possible.
- Totes les intervencions es desenvolupen en coordinació amb els recursos professionals que ja existeixen a la localitat de les persones afectades, és a dir, en col·laboració amb l'ajuntament i/o el consell comarcal corresponent.
- Cada intervenció inclou una **avaluació de les necessitats de derivació** del cas als serveis corresponents i es realitza un acompanyament a mitjà termini, en cas que calgui.
- L'equip del servei està format per psicòlogues i psicòlegs experts en situacions de crisi i en mètodes de reparació de les seqüeles greus de la violència en les víctimes i el seu entorn familiar i social.

Qui pot demanar el servei?

- Qualsevol ajuntament i consell comarcal, previ consentiment de la dona agredida o del seu entorn familiar.

Com es pot demanar el servei?

- A través de la línia d'atenció a les dones en situació de violència **900 900 120**.

19. PROTOCOL D'ACTUACIÓ EN L'ATENCIÓ A DONES EN SITUACIÓ DE VIOLÈNCIA MASCLISTA A LES OFICINES DE TREBALL DEL SOC

L'atenció a dones en situació de violència masclista des de les **Oficines de Treball** s'entén de manera integral i afecta les diferents actuacions que es duen a terme des de les Oficines. Adjuntem breu ressenya d'actuacions:

Concretament, identifiquen actuacions específiques en relació als següents elements clau:

- Pel que fa a l'ATENCIÓ DIRECTA s'identifiquen actuacions concretes en relació a:
 - La detecció de situacions de violència masclista.
 - L'acollida de les dones en situació de violència masclista a les oficines.
 - L'acompanyament per la definició i l'execució del projecte professional.
 - El manteniment del lloc de feina.
- Pel que fa al TREBALL EN XARXA s'identifiquen actuacions concretes en relació a:
 - El treball amb les empreses.
 - El treball amb la xarxa de recursos especialitzats.
 - El treball en equip i metodològic.

Tot seguit es descriu la seqüència de moments clau que tenen a veure amb l'actuació general per l'atenció de les dones en situació de violència masclista ateses des de les Oficines del SOC:

- Dona en situació de violència masclista acreditada: tallers d'acollida
- Dona en situació de violència masclista atesa des de l'O.T:
 - Recursos complementaris.
 - Accions d'intermediació.
 - Definició i execució projecte professional.
 - Manteniment del lloc de feina.
 - Detecció.
 - Acompanyament al procés des de l'oficina de treball amb les empreses.

Sempre que una **dona en situació de violència masclista (acreditada)** arriba a l'Oficina de Treball (ja sigui fruit d'una derivació per part de recursos especialitzats del territori o no), aquesta serà atesa en una primera **entrevista d'acollida** per part de l'equip de professionals especialitzats de l'Oficina de Treball.

Si la identificació de la situació de violència masclista es fruit d'una acció de **detecció** per part de qualsevol dels i les professionals de l'Oficina de Treball, la dona serà derivada també a una entrevista **d'acollida** a mans dels/les professionals especialitzats de l'Oficina de Treball.

En els casos en els que la dona consideri que l'Oficina de Treball pot donar resposta a les seves necessitats d'orientació i inserció sociolaboral, l'equip tècnic especialitzat de l'Oficina de Treball, desplegarà accions per l'acompanyament en la **definició i execució del projecte professional** de la dona. Per tal de facilitar aquest procés, l'Oficina de Treball (de manera pactada amb la dona) podrà informar, derivar i donar suport a la dona des de la pròpia Oficina de Treball per tal que aquesta pugui executar les diferents accions definides en el seu projecte professional, ja sigui mitjançant la participació a programes propis de la cartera de serveis del SOC (generalistes o específics per a dones en situació de violència masclista), bé a través d'altres recursos complementaris.

Sempre que es consideri adient també podran activar-se accions d'intermediació per tal que la dona pugui **optar a les ofertes de feina** que es gestionen des de l'Oficina de Treball.

Sempre que es produeixi una inserció laboral d'una dona en situació de violència masclista, des de l'Oficina de Treball es duran a terme accions per al **manteniment del lloc de feina** amb l'objectiu de que la dona pugui consolidar la inserció i sostenir-la en el temps.

El model d'intervenció en l'atenció a dones en situació de violència masclista contempla el **treball amb les empreses** com a un eix d'actuació necessari per tal de garantir l'accés de les dones a oportunitats laborals. També s'entén com una tasca imprescindible per avançar en la sensibilització i el foment de la contractació d'aquest grup de dones.

Per assegurar que s'ofereix una atenció integral i ajustada a les necessitats i especificitats de les dones en situació de violència masclista, des de l'Oficina de Treball es definirà el procediment relatiu al **treball en xarxa amb els recursos especialitzats** del territori.

Des de l'Oficina de Treball, de manera transversal i durant tot l'acompanyament que s'ofereix a les dones en situació de violència masclista, s'articularà una sistemàtica de **treball en equip i metodològic** que haurà de garantir que l'equip de professionals disposa de la formació, les eines i els espais de supervisió necessaris per dur a terme l'atenció a les

dones seguint estàndards de qualitat.

20. INTERVENCIÓ AMB HOMES QUE EXERCEIXEN VIOLÈNCIA

L'objectiu principal és facilitar la derivació dels homes que sol·licitin ajut als serveis especialitzats, tanmateix com afavorir la seguretat de la víctima.

- **Serveis d'atenció a homes (SAH):** homes majors de 18 anys que viuen o treballen a Barcelona. c/ Garcilaso, 23-27. Telf: 933 491 610.
- **Conexus:** c/ Consell de Cent, 419, 08009. Barcelona. Telf 93 217 16 46.
- **Fundació IRES:** c/ Àlaba, 61, 08005. Barcelona. Telf 93 486 47 50.
- **Fundació AGI:** c/ Pau Claris, 138, 08009. Barcelona. Telf 93 488 08 45.
- **Homes Igualitaris:** c/ Vilamarí, 31, baixos. Barcelona. Telf 93 42468 70.
- **Associació Benestar i Desenvolupament:** c/Quevedo, 2. Barcelona. Telf 93 289 05 30.

AJUNTAMENT DE
SANT SALVADOR DE GUARDIOLA
(BAGES)

ANNEXES

1.- LLISTAT DE SERVEIS I RECURSOS

Carrer de dalt, 19 08253 Sant Salvador de Guardiola
e-mail: ssg.ajuntament@diba.cat

Tel. 93 835 80 25
NIF: P0809700H

AJUNTAMENT DE
SANT SALVADOR DE GUARDIOLA
(BAGES)

MOSSOS D'ESCUADRA

GRUP ATENCIÓ A LA VÍCTIMA G.A.V DE A.B.P BAGES Av. dels Països Catalans, 169-171. Manresa. Telf. 938759800. Extensió: 64093

GUÀRDIA MUNICIPAL

Edifici Ajuntament. C/ de Dalt nº 19, Sant Salvador de Guardiola.
Telèfon:636.27.83.24. ssg.vigilant@diba.cat

SANITAT

C/ Pau Casals, s/n . 08253. Sant Salvador de Guardiola. Telèfon:[93.875.93.31](tel:93.875.93.31)

HOSPITAL COMARCAL

Hospitàl S. Joan de Déu. C/ Joan Soler, s/n Manresa
Telèfon 93 874 2112

IGUALTAT

Carrer de Dalt, 19. 08253 Sant Salvador de Guardiola
Telèfon: [93.835.80.25](tel:93.835.80.25)

SERVEIS SOCIALS BÀSICS

Carrer de Dalt, 19 . 08253 Sant Salvador de Guardiola
Telèfon: [93.835.80.25](tel:93.835.80.25)

JOVENTUT

Instagram: @casaldejoves_cansansa
Facebook: Casal De Joves Can Sansa
WhatsApp: 661513572
Correu-e: ssg.joventut@diba.cat
Ubicació: C/ de la Moreneta, s/n (Zona Poliesportiva), davant del Pavelló

SIAD. CONSELL COMARCAL DE BAGES

Servei d'informació i atenció a les dones (SIAD) Muralla St. Domènec, nº 24
Manresa. Telèfon: 93. 693.06.50 FAX 93. 693.03.51 piad@ccbages.cat

SERVEI D'INTERVENCIÓ ESPECIALITZADA (SIE MANRESA-CATALUNYA CENTRAL)

Muralla del Carme, 22, 08241 Manresa. [Telèfon: 936 28 98 91](tel:936.28.98.91)
sie.manresa.cc@dae.cat

EMERGÈNCIES 112

INSTITUT CATALÀ DE LES DONES

AJUNTAMENT DE
SANT SALVADOR DE GUARDIOLA
(BAGES)

Línia d'atenció a la dona en situació de violència 900 900 120
Pl. Pere Coromines, 1.08001 Barcelona.Tel. 93 495 16 00

OAVD. OFICINA D'ATENCIÓ A LA VÍCTIMA DEL DELICTE

Gran Via Les Corts Catalanes, 111, Edifici I – 13a planta. Ciutat de la Justícia 08075
Barcelona. Tel. 93 554 87 00

COL·LEGI DE L'ADVOCACIA DE MANRESA

Sant Joan Bta. La Salle, 4-6 Manresa Tel. 93 872 1563

JUTJAT DE VIOLÈNCIA SOBRE LA DONA.

C/ Arbonès 29-39. Manresa. Tel. 936930583

FISCALIA

C/ Arbonès 29-39. Manresa Tel. 93 693.04.67

2.- REFERÈNCIES ESTADÍSTIQUES

Per consultar les dades actualitzades es poden consultar diferents bases de dades:

- **Línia 900 900 120 d'atenció a les dones en situació de violència masclista:**
<https://dones.gencat.cat/ca/ambits/Observatori-de-la-Igualtat-de-Genere/violencies->

[masclistes/dades-sobre-la-linia-900-900-120/](#)

- **Departament d'Interior :**
https://mossos.gencat.cat/ca/els_mossos_desquadra/indicadors_i_qualitat/dades_obertes/catalog_dades_obertes/Violencia-masclista-i-domestica/
- **Ministerio de Igualdad:**
<https://violenciagenero.igualdad.gob.es/violenciaEnCifras/home.htm>
- **Poder Judicial:**
<https://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Temas/Estadistica-Judicial/Estadistica-por-temas/Datos-penales--civiles-y-laborales/Violencia-domestica-y-Violencia-de-genero/Datos-sobre-Violencia-sobre-la-mujer-en-la-estadistica-del-CGPJ/>
- **Observatori Català de la Justícia en Violència Masclista**
<http://cejfe.gencat.cat/ca/observatori/>
- **Feminicidio.net:** <https://feminicidio.net/>

3.- ACREDITACIÓ DE LA SITUACIÓ DE VIOLÈNCIA

SOL·LICITUD DE MODEL COMÚ ACREDITATIU DE LA SITUACIÓ DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE, ADOPTAT EN COMPLIMENT DEL PREVIST EN EL PARÀGRAF SEGON DE L'ARTICLE 23 DE LA L.O 1/2004, DE 28 DE DESEMBRE DE MESURES DE PROTECCIÓ

INTEGRAL CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE.

1. DADES DE LA SOL·LICITANT

Nom:
Cognoms:
Data de naixement:
NIF/NIE/passaport:
Adreça:
Telèfon:
Correu electrònic:

En nom propi

En representació de

Nom:
Cognoms:
Data de naixement:
NIF/NIE/passaport:
Adreça:
Telèfon:
Correu electrònic:

2. SITUACIÓ DE LA SOL·LICITANT

Es troba vinculada a algun dels següents recursos:

- Oficines d'Informació i Atenció de l'Institut Català de les Dones
- Serveis Socials
- Recursos públics d'acollida residencial de la Direcció General per a l'eradicació de les violències masclistes (SSLL, SAR, SAAU)
- Serveis d'Intervenció Especialitzada (SIE).
- Serveis d'Informació i Atenció a les dones (SIAD).
- Oficina d'Atenció a la Víctima del Delicte.
- Recursos públics d'acollida i entitats subvencionades per la Generalitat de Catalunya per a l'atenció a dones víctimes de violència de gènere.

Situació judicial en la que es troba:

- En procés de presa de decisió per denunciar.
- Procediment judicial arxivat o amb sobreseïment.
- Denúncia i procediment penal en fase d'instrucció.
- Sentència condemnatòria ferma amb penes ja extingides o ordre de protecció ja inactiva, per sentència absolutòria o qualsevol altra causa que no declari provada l'existència de la violència.
- Denegació de l'ordre de protecció, però amb diligències penals obertes.
- Antecedents de denúncia i retirada de la mateixa.

3. EFECTES PELS QUALS SOL·LICITA L'ACREDITACIÓ

- Drets laborals (Especificar) _____
- Drets de la seguretat Social (Especificar) _____
- Altres (Especificar) _____

3. DOCUMENTACIÓ A APORTAR

- Còpia del DNI/NIE/PASSAPORT
- Còpia de la Sentència, Interlocutòria o resolució judicial, en els casos en que les penes imposades no estiguin en vigor o que les mesures no estiguin en vigor

4. PROTECCIÓ DE DADES

Informació bàsica sobre protecció de dades del tractament: Acreditació de la situació de violència de gènere.

Responsable del tractament: Direcció General per a l'Erradicació de les Violències Masclistes.

Finalitat: expedir l'acreditació de la situació de violència de gènere.

Drets de les persones interessades: podeu exercir els drets d'accés, rectificació, supressió, oposició al tractament i sol·licitud de limitació de les dades davant el responsable del tractament, mitjançant un escrit en paper adreçat a la Direcció General per a l'Erradicació de les Violències Masclistes (carrer de Calàbria, 147, 08015 Barcelona), o en format electrònic mitjançant la petició genèrica disponible a [Tràmits gencat](#). També podeu presentar una [reclamació](#) davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

Informació addicional del tractament: per a més informació del tractament, podeu consultar l'apartat [Informació detallada dels tractaments](#).

Amb la vostra signatura, autoritzeu explícitament la unitat responsable per al tractament de categories especials de dades amb les finalitats indicades.

Declaro que abans de signar la sol·licitud he llegit la informació bàsica sobre protecció de dades que consta en l'apartat de "Comunicació del Departament a la persona sol·licitant".

Lloc i data

Signatura

INFORMACIÓ A LA VÍCTIMA DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE DELS DRETS RECONEGUTS EN LA LLEI ORGÀNICA 1/2004, DE 28 DE DESEMBRE, DE MESURES DE PROTECCIÓ INTEGRAL CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE I ALTRES NORMES APLICABLES

A les (Inseriu hora) del dia (Inseriu, el dia, el mes i l'any), a (Inseriu localitat), i en virtut del

previst a l'article 18 de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere, s'informa (**Inseriu el nom els cognoms de la víctima**), amb DNI/NIE/PASSAPORT (**Inseriu el DNI/NIE/passaport**), dels drets que es poden reconèixer les víctimes de violència de gènere, d'acord amb l'esmentada Llei Orgànica i altres normes que siguin aplicables:

1. Dret a la informació i a l'assessorament jurídic.

Té dret a rebre plena informació i assessorament adequat a la seva situació personal, a través dels serveis, organismes o oficines que disposin les Administracions Públiques. Aquesta informació comprèn les mesures recollides a la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre (podeu consultar la versió catalana d'aquesta Llei al [Portal Jurídic de Catalunya](#)) relatives a la seva protecció i seguretat, i els drets i ajuts previstos en la mateixa, així com el referent al lloc de prestació dels serveis d'atenció, emergència, suport i recuperació integral.

El servei 016 d'informació i d'assessorament jurídic és un servei estatal gratuït i confidencial que ofereix informació, assessorament jurídic i atenció psicossocial immediata en totes les formes de violència contra les dones incloses al Conveni d'Istanbul, inclosa, per tant, la violència de gènere de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre. El servei és accessible a través de tres canals: per un número de telèfon curt: 016; per correu electrònic: 016-online@igualdad.gob.es; per whatsapp: número 600 000 016, exclusiu per a whatsapp perquè no admet trucades de telèfon.

El telèfon de la Línia d'Atenció contra la Violència Masclista a Catalunya és el 900 900 120, actiu 24 hores i 365 dies a l'any.

La informació sobre els serveis d'atenció i informació a les violències masclistes més propers al seu domicili es pot consultar a la secció [Violències Masclistes](#) de l'apartat Àmbits d'actuació del web del Departament d'Igualtat i Feminismes de la Generalitat de Catalunya.

2. Dret a l'assistència jurídica.

En virtut de l'article 20 de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre i de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'Assistència Jurídica Gratuïta, les dones víctimes de violència de gènere tenen de dret a l'assistència jurídica gratuïta, amb independència de l'existència de recursos per litigar, que se'ls deixarà immediatament, en aquells processos judicials i procediments administratius que tinguin causa directa o indirecta en la violència patida. Aquest dret assistirà també els drethavents en cas de mort de la víctima, sempre que no fossin participants en els fets.

A l'efecte de la concessió del benefici de justícia gratuïta, la condició de víctima s'adquirirà quan es formuli denúncia o querella, o s'iniciï el procediment penal, i es mantindrà mentre romangui en vigor el procediment penal o quan, després del seu acabament, es dicti sentència condemnatòria. El benefici de justícia gratuïta es perd en cas de sentència absolutòria ferma o arxiu ferm del procediment penal, sense l'obligació d'abonar el cost de les prestacions gaudides gratuïtament fins aquell moment.

3. Dret a l'assistència social integral.

En virtut de l'article 19 de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, les víctimes tenen dret l'assistència social integral que inclou serveis socials d'atenció, d'emergència, de suport

i acollida i de recuperació integral, que han de respondre als principis d'atenció permanent, actuació urgent, especialització de prestacions i multidisciplinarietat professional. La finalitat d'aquests serveis és donar cobertura a les necessitats derivades de la situació de violència, restaurar la situació en què es trobava la víctima abans de patir-la o, almenys, pal·liar els seus efectes.

A través dels mateixos es fa possible que les dones:

- Tinguin assessorament sobre les actuacions que poden emprendre i els seus drets.
- Coneguin els serveis als quals poden dirigir-se per obtenir assistència material, mèdica, psicològica i social.
- Accedeixin als recursos d'allotjament (emergència, acollida temporal, centres tutelats, etc.) en els quals està garantida la seva seguretat i cobertes les seves necessitats bàsiques.
- Recuperin la seva salut física i/o psicològica.
- Aconsegueixin la seva formació, inserció o reinserció laboral, i rebin suport psicosocial al llarg de tot l'itinerari de recuperació integral amb la finalitat d'evitar la doble victimització.

L'organització dels serveis per fer efectiu aquest dret correspon a les Comunitats Autònomes i Ciutats de Ceuta i Melilla.

A Catalunya aquests serveis els ofereix la Generalitat (vegeu la secció [Violències Masclistes](#) de l'apartat Àmbits d'actuació del web del Departament d'Igualtat i Feminismes).

4. Drets laborals i de la Seguretat Social.

En virtut de l'article 21 de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, del Text Refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors, aprovat per Reial Decret Legislatiu 2/2015, de 23 d'octubre, del Text Refós de la Llei General de la Seguretat Social, aprovat per Reial Decret Legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre, les dones víctimes de violència de gènere treballadores per compte aliena o per compte propi tenen els següents drets en funció de la modalitat de treball que es realitzi, per compte d'altri o per compte propi:

- Dret a la reducció de la jornada de treball amb disminució proporcional del salari o a la reordenació del temps de treball, a través de l'adaptació de l'horari, de l'aplicació de l'horari flexible o d'altres formes d'ordenació del temps de treball que s'utilitzin en l'empresa, perquè la dona faci efectiva la seva protecció o el seu dret a l'assistència social integral.
- Dret a la mobilitat geogràfica quan es vegi obligada a abandonar el seu lloc de treball a la localitat on venia prestant els seus serveis, per fer efectiva la seva protecció o el seu dret a l'assistència social integral.
- Dret a la suspensió del contracte de treball per decisió de la treballadora que es vegi obligada a abandonar el seu lloc de treball com a conseqüència de ser víctima de violència de gènere, amb reserva del lloc de treball.
- Dret a l'extinció del contracte de treball per decisió de la treballadora que es vegi obligada a abandonar definitivament el seu lloc de treball com a conseqüència de ser víctima de violència de gènere.
- Dret a realitzar el seu treball total o parcialment a distància o a deixar de fer-ho si aquest

fos el sistema establert.

- Les absències o faltes de puntualitat al treball motivades per la situació física o psicològica derivada de violència de gènere, acreditada pels serveis socials d'atenció o serveis de Salut, segons procedeixi, es consideraran justificades.
- Nul·litat de la decisió extintiva del contracte en el supòsit de les treballadores víctimes de violència de gènere per l'exercici dels drets de reducció o reordenació del seu temps de treball, de mobilitat geogràfica, de canvi de centre de treball o de suspensió de la relació laboral en els termes i condicions reconeguts a l'Estatut dels Treballadors.
- Nul·litat de l'acomiadament disciplinari en el supòsit de les treballadores víctimes de violència de gènere per l'exercici dels drets de reducció o reordenació del seu temps de treball, de mobilitat geogràfica, de canvi de centre de treball o de suspensió de la relació laboral en els termes i condicions reconeguts a l'Estatut dels Treballadors.
- Dret a la pensió de jubilació anticipada per causa no imputable a la treballadora quan les dones extingeixin el seu contracte de treball com a conseqüència de ser víctimes de violència de gènere, i reuneixin els requisits exigits.
- Dret a la pensió de viduïtat en els supòsits de separació, divorci o nul·litat matrimonial de les dones víctimes de violència de gènere que, encara que no siguin creditors de la pensió compensatòria, acreditin els requisits exigits.
- Per a tenir dret a la prestació d'atur, a més de reunir els requisits exigits, es considera que la treballadora per compte aliena es troba en situació legal d'atur quan extingeixi o suspengui el seu contracte de treball de manera voluntària com a conseqüència de ser víctima de violència de gènere.
- Per a tenir dret a la protecció per cessament d'activitat, a més de reunir els requisits exigits, es considera que la treballadora autònoma es troba en situació legal de cessament d'activitat, quan cessi en l'exercici de la seva activitat, de manera temporal o definitiva, a causa de la violència de gènere.

5. Dret a la percepció d'ajuts socials.

D'acord amb l'article 27 de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, les dones víctimes de violència de gènere que reuneixin els següents requisits tenen dret a un ajut econòmic:

- No tenir rendes que, en còmput mensual, superin el 75 per cent del salari mínim interprofessional vigent exclosa la part proporcional de dues pagues extraordinàries.
- Tenir especials dificultats per obtenir una ocupació, atesa la seva edat, falta de preparació general o especialitzada o les seves circumstàncies socials, el que s'acredita mitjançant l'informe emès pel Servei Públic d'Ocupació corresponent.

D'acord amb el Reial Decret 1369/2006, de 24 de novembre, pel qual es regula el programa de Renda Activa d'Inserció per a aturats amb especials necessitats econòmiques i dificultat per trobar feina, les dones víctimes de violència de gènere que compleixi els següents requisits pot tenir dret a aquest ajut econòmic:

- Estar inscrita com a demandant d'ocupació, però no se li exigeix portar 12 mesos inscrita ininterrompudament com a demandant d'ocupació.

- No conviure amb el seu agressor.
- Ésser menor de 65 anys, però no se li exigeix tenir 45 o més anys d'edat.
- No tenir rendes pròpies, de qualsevol naturalesa, superiors en còmput mensual al 75 per cent del salari mínim interprofessional vigent, exclosa la part proporcional de dues pagues extraordinàries.
- Pot ser beneficiària d'un nou programa de renda activa d'inserció, encara que hagués estat beneficiària d'un altre programa dins dels 365 dies anteriors a la data de la sol·licitud.

D'acord amb l'article 47 de la Llei 5/2008, del 24 d'abril del dret a els dons a erradicar les violències masclistes, les dones que com conseqüència de les formes de violència masclista especificades en aquesta llei, pateixin lesions seqüeles lesions corporals o danys en la seva salut física o psíquica de caràcter greu, tenen de dret a percebre una indemnització de pagament únic, si reuneixen els següents requisits:

- Residir o treballar a Catalunya
- Aportar una sentència definitiva que acrediti que ha estat víctima de qualsevol de les formes de violència masclista especificades en la Llei 5/2008 i que li ha generat seqüeles, lesions corporals o danys en la salut física o psíquica.
- Si la sentència no concreta l'abast de la seqüeles haurà d'aportar abast de les seqüeles: Informe forense, Informe mèdic o d'alta mèdica de la xarxa pública de salut o informe de Servei Especialitzat en violències masclistes.

6. Accés a l'habitatge i residències públiques per a majors.

Les dones víctimes de violència de gènere tenen dret a protecció preferent en l'accés a l'habitatge:

- Possibilitat d'acollir-se a la suspensió dels llançaments sobre habitatges habituals, acordats en un procés judicial o extrajudicial d'execució hipotecària.
- Possibilitat d'accedir al Fons Social d'Habitatges de Lloguer de l'Institut de Majors i Serveis Socials.
- Tenen la consideració de «sector preferent» als efectes dels ajuts previstos en el Pla Estatal d'Habitatge (entre altres, Programa de subsidiació de préstecs convinguts, Programa d'ajuda al lloguer d'habitatge, Programa d'ajuda a les persones en situació de desnonament o llançament del seu habitatge habitual
- Programa d'ajuts a les víctimes de violència de gènere, per facilitar-los una solució habitacional immediata. Les Comunitats Autònomes i les ciutats de Ceuta i de Melilla posaran a disposició de la persona beneficiària un habitatge de titularitat pública, o que hagi estat cedida per al seu ús a una administració pública, encara que mantingui la titularitat privada, adequada a les seves circumstàncies en termes de mida, serveis i localització, per ser ocupada en règim de lloguer, de cessió d'ús, o en qualsevol règim d'ocupació temporal admès en dret. Quan no es disposi d'aquest tipus d'habitatge, l'ajuda podrà aplicar-se sobre

un habitatge adequat, de titularitat privada o sobre qualsevol allotjament o dotació residencial susceptible de ser ocupada per les persones beneficiàries, en els mateixos règims.

7. Dret a denunciar i a sol·licitar una ordre de protecció.

En virtut dels articles 259 i següents de la Llei d'Enjudiciament Criminal, les dones tenen dret a denunciar les situacions de violència de gènere sofertes per posar en coneixement de les autoritats corresponents la comissió de fets que poden ser constitutius d'un delictes.

D'acord amb l'article 544 ter de la Llei d'Enjudiciament Criminal, les dones víctimes de violència de gènere poden sol·licitar que s'adopti una ordre de protecció. L'ordre de protecció és una resolució judicial que dicta l'òrgan judicial competent en els casos en què, existint indicis fundats de la comissió d'un delictes, aprecia l'existència d'una situació objectiva de risc per a la víctima que requereix l'adopció de mesures de protecció durant la tramitació del procés penal. L'ordre de protecció contempla en una única resolució mesures cautelars de naturalesa penal i civil a favor de la dona víctima de violència de gènere i, si s'escau, dels seus fills i filles.

Per obtenir l'atenció i orientació concreta i detallada sobre els serveis i drets esmentats cal dirigir-se als serveis d'atenció i informació a les violències masclistes més propers al domicili, que es poden consultar a la secció [Violències Masclistes](#) de l'apartat Àmbits d'actuació del web del Departament d'Igualtat i Feminismes de la Generalitat de Catalunya.

He estat informada dels drets reconeguts en la legislació aplicable i dels serveis, atenció i orientació que presten els organismes públics de Catalunya i se m'ha lliurat una còpia d'aquesta informació en el lloc i data assenyalats.

(signatura / rúbrica de la persona que ha estat informada / la víctima)

INFORME PER A LA VALORACIÓ DE LA CONCESSIÓ DEL MODEL COMÚ ACREDITATIU DE LA SITUACIÓ DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE, ADOPTAT EN COMPLIMENT DEL PREVIST EN EL PARÀGRAF SEGON DE L'ARTICLE 23 DE LA L.O 1/2004, DE 28 DE DESEMBRE DE MESURES DE PROTECCIÓ INTEGRAL CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE.

1. DADES DE LA SOL·LICITANT

Nom:

Cognoms:

Data de naixement:

NIF/NIE/passaport:

Adreça:
Telèfon:
Correu electrònic:

2. DADES DEL SERVEI

Denominació:
Professional referent:

3. DATES DE LA VALORACIÓ

4. SITUACIÓ JUDICIAL EN QUE ES TROBA LA SOL·LICITANT

- En procés de presa de decisió per denunciar.
- Procediment judicial arxivat o amb sobreseïment.
- Denúncia i procediment penal en fase d'instrucció.
- Sentència condemnatòria ferma amb penes ja extingides o ordre de protecció ja inactiva, per sentència absoluta o qualsevol altra causa que no declari provada l'existència de la violència.
- Denegació de l'ordre de protecció, però amb diligències penals obertes.
- Antecedents de denúncia i retirada de la mateixa.
- En fase de ruptura de la relació amb el presumpte agressor.
- En cas de que es tracti de relació conjugal, en tràmits per obtenir divorci/separació.
- Si es tenen fills o filles menors en comú, si existeixen mesures relatives a la guarda, custòdia, règim de visites i aliments.

Observacions o ampliacions:

5. VALORACIÓ DE LA SITUACIÓ DE VIOLÈNCIA

5.1. Durada

- Menys d'1 any
- Entre 1 i 2 anys
- Entre 2 i 5 anys
- Entre 5 i 10 anys
- Més de 10 anys

5.2. Formes de les violències

- Física

- Psicològica
- Sexual
- Altres:

Observacions o ampliacions:

5.3. Gravetat de la violència soferta existència de violència verbal, ambiental i agressions físiques; progressió en la violència.

5.4. Seqüeles psicològiques derivades de la situació de violència de gènere, com, per exemple: existència de simptomatologia relacionada amb baixa autoestima; possible simptomatologia depressiva; ansietat; estrès posttraumàtic; problemes de la son, sentiment de culpa; reexperimentació (veure simptomatologia en el Protocol Comú per a l'actuació sanitària davant de la Violència de Gènere aprovat pel Consell Interterritorial del Sistema Nacional de Salut el 2012).

5. 5. Situacions especials de vulnerabilitat, per les que està travessant la dona i que puguin dificultar el procés de recuperació.

- Edat
- Discapacitat
- Problemes de salut
- Embaràs
- Dona migrant
- Desconeixement dels idiomes
- Altres

5.6. Antecedents de violència de gènere amb altres parelles.

5.7. Si la sol·licitant és o ha estat usuària de serveis assistencials es valorarà la consecució d'objectius socials traçats en actitud d'intervenció i la seva participació en el mateix.

5.8. Quant a la relació de parella o ex parella:

5.8.1 Dinàmica d'interacció que ha existit amb la seva parella o ex parella (relació asimètrica de poder, existència de control, relació caracteritzada per imposició, maltractament verbal).

5.8.2 El maltractament econòmic, entès com la privació intencionada i no justificada legalment de recursos per al benestar físic o psicològic de la víctima i de les seves filles i fills, així com la discriminació en la disposició dels recursos compartits en l'àmbit familiar o de parella.

5. 8.3 Quant a l'esfera d'independència de la sol·licitant: existència de dependència econòmica i/o emocional (per aïllament o dependència relacional), manca o insuficiència de recursos, feta servir o a l'atur, dificultats d'inserir-se laboralment.

5.8.4 Si ha pogut treballar lliurement durant la seva relació o ha trobat en la seva exparella barreres.

5.8.5 El grau de formació que té la sol·licitant i si ha pogut optar a una millora de la seva formació o qualificació durant la seva relació de parella.

6. VALORACIÓ FINAL

Amb la informació recollida al present informe s'acredita que la Sra. _____ és víctima de violència de gènere als efectes del lliurament de l'acreditació de la situació de violència de gènere, adoptat en compliment del previst en el paràgraf segon de l'article 23 de la LO 1/2004, de 28 de desembre de mesures de protecció integral contra la violència de gènere.

SIGNATURA I DATA

Només serà necessària l'emissió de l'informe si una vegada analitzats aquests aspectes l'equip valora que la sol·licitant és víctima de violència de gènere i sobre aquesta base s'emetrà l'acreditació administrativa.

MODEL COMÚ PER A L'ACREDITACIÓ DE LA SITUACIÓ DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE, ADOPTAT EN COMPLIMENT DEL PREVIST EN EL PARAGRAF SEGON DE L'ARTICLE 23 DE LA L.O. 1/2004 DE 28 DE DESEMBRE DE MESURES DE PROTECCIÓ INTEGRAL CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

(Inseriu el nom i cognoms de qui signa) en qualitat de (Inseriu el càrrec) de (Inseriu el nom de l'organisme, serveis socials, serveis especialitzats o serveis d'acolliment destinats a víctimes de violència de gènere) de (Generalitat de Catalunya o ens local), inclòs a aquest efecte en el llistat adoptat per Acord de la Conferència Sectorial d'Igualtat celebrada el dia 11 de novembre de 2021 i per això, amb capacitat per a acreditar situacions de violència de gènere a l'empara del qual es preveu en l'article 23 de la Llei orgànica 1/2004 de 28 de desembre de Mesures de Protecció Integral contra de la Violència de Gènere.

ACREDITO

Que la Sra. amb DNI/NIE..... té la condició de víctima de violència de gènere, a l'efecte dels drets, recursos i serveis reconeguts a (Inseriu la normativa que sigui aplicable, per exemple Drets laborals i prestacions de la Seguretat Social regulats en el Capítol II del Títol II de la Llei Orgànica 1/2004 de 28 de desembre de mesures de protecció integral enfront de la violència de gènere), i de conformitat amb l'article 23 d'aquesta Llei.

I, perquè consti, signo aquesta acreditació, només a l'efecte que sigui presentada davant (Inseriu el nom de l'organisme o dependència davant el qual es presenta la sol·licitud de dret o prestació) per a la sol·licitud de (Inseriu el dret o prestació) s'expedeix la present acreditació, en el lloc i data indicats.

(Inseriu localitat) a (Inseriu el dia, el mes i l'any)

Signatura i segell de l'entitat acreditant

4.-VALORACIÓ DEL RISC

RVD-BCN

Protocol de valoració del risc de violència de parella contra la dona

Núm. d'expedient / Núm. d'història: _____ Data de la valoració: / /

Nom i cognoms de la dona: _____

DNI / NIE / Passaport: _____ Data de naixement: / /

Història de conducta violenta de la parella o exparella **SÍ NO ES DESCONeix**

1	Agressions o violència física i/o sexual en els últims 18 mesos cap a la dona o cap a parelles anteriors.	☐	☐	☐
2	Agressions o violència vers terceres persones siguin familiars (fills/filles o d'altres) o no.	☐	☐	☐
3	Agressions a la dona quan estava embarassada.	☐	☐	☐
4	Antecedents policials/judicials de violència vers la parella/exparella (parella actual o altres parelles en episodis anteriors).	☐	☐	☐
5	L'agressor ha trencat mesures judicials de protecció de la dona.	☐	☐	☐

Amenaces i/o abusos greus contra la dona **SÍ NO ES DESCONeix**

6	La dona ha rebut amenaces greus i creïbles, i/o amb ús d'armes respecte la seva integritat física.	☐	☐	☐
7	La dona ha patit un abús emocional i verbal greu en els últims 6 mesos.	☐	☐	☐

Circumstàncies agreujants **SÍ NO ES DESCONeix**

8	La dona comunica al presumpte agressor la voluntat de separar-se o fa menys de sis mesos que s'ha produït la separació.	☐	☐	☐
9	Increment en els últims sis mesos en la freqüència o gravetat dels episodis de violència.	☐	☐	☐
10	El presumpte agressor abusa de drogues i/o alcohol.	☐	☐	☐
11	Diagnòstic o història de trastorn mental sever del presumpte agressor.	☐	☐	☐
12	Tinença o fàcil accés a armes per part del presumpte agressor.	☐	☐	☐
13	Intents o idees de suïcidi per part del presumpte agressor.	☐	☐	☐
14	Control extrem dels actes de la dona per gelosia o similar.	☐	☐	☐

Factors de vulnerabilitat de la dona **SÍ NO ES DESCONeix**

15	Aïllament social i/o manca de recursos personals de la dona, i/o la dona justifica la violència exercida del presumpte agressor, i/o presència de fills/filles menors i/o dependents de la dona.	☐	☐	☐
----	--	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Percepció de la situació de risc per part de la dona **SÍ NO ES DESCONeix**

16	La dona creu que el presumpte agressor és capaç de matar-la personalment o a través de terceres persones.	☐	☐	☐
----	---	--------------------------	--------------------------	--------------------------

SUMA DE RESPOTES AFIRMATIVES / VALORACIÓ DEL RISC		TOTAL ES DESCONeix	
RISC BAIX (d'1 a 7 respostes afirmatives)		L'RVD-BCN és útil si es disposa d'informació de 7 o més factors de risc. En cas contrari es recomana no fer valoracions definitives fins a completar el nombre mínim de factors de risc esmentats.	
RISC MITJÀ (de 8 a 9 respostes afirmatives)			
RISC ALT (de 10 a 16 respostes afirmatives)			

En qualsevol explotació de l'obra autoritzada per la lleccència es farà constar l'autoria.

Altres factors clau per valorar el risc que viu aquesta dona i que es troben a faltar a la llista anterior (enumerar però no puntuar)

Està embarassada en el moment de fer aquesta valoració.

Hi ha indicis que la parella o exparella té intenció de matar-la.

Altres (especificar-los):

-

-

-

VALORACIÓ DEL RISC PER PART DEL O DE LA PROFESSIONAL

La valoració del risc per part del o de la professional es fa a partir dels apartats anteriors (puntuació obtinguda, quantitat de factors de risc sense informació i presència d'altres factors de risc importants per aquesta valoració).

RISC BAIX

RISC MITJÀ

RISC ALT

Observacions d'interès

ACTUACIÓ EN FUNCIÓ DE LA VALORACIÓ DEL RISC ACTUALMENT EXISTENT

CIRCUMSTÀNCIES PREVISIBLES QUE PODEN AUGMENTAR EL NIVELL DE RISC EN EL FUTUR (ALERTA)

(Per exemple: l'agressor surt de la presó, l'agressor torna del país d'origen o d'altres destinacions, etc.)

Professional que fa la valoració:

Nom i cognoms o núm. d'identificació:

Adreça electrònica:

Telèfon/s:

Fax:

DNI / NIE / Passaport:

Adreça:

En qualsevol explotació de l'obra autoritzada per la llicència es farà constar l'autoria.

20

5.- INDICADORS DE VIOLÈNCIA

A tots els àmbits de la vida quotidiana podem trobar indicadors de violència contra les dones: a la llar, al carrer i als espais públics, a les relacions familiars, a les relacions socials, entre d'altres. Aquesta violència es relaciona amb la sexualitat, la formació, l'àmbit laboral, la imatge i la vàlua personal, l'economia, i els antecedents de parella. Caldria tenir present alguns ítems d'identificació:

A la llar

- ✓ Resol els conflictes amb hostilitat, intimidant o sent agressiu.
- ✓ T'amenaça i intimida com a mitjà de control o abús (amenaces de pallisses, de matar-te, diu calúmnies de tu, et restringeix la llibertat, revela secrets teus, et deixa sense amics o diners, t'abandona, t'indueix a suïcidar-te).
- ✓ Trenca coses en atacs d'ira, moltes vegades objectes significatius per a tu o amb un contingut simbòlic (la foto de la boda, records, joies, etc.).
- ✓ Ignora o ridiculitza els teus sentiments, creences i opinions.
- ✓ Contínuament et critica, insulta, humilia o crida.
- ✓ Maltracta els animals domèstics.
- ✓ Fa conductes expressament per molestar-te (posa el volum de la televisió molt alt quan dorms, dóna cops de porta, etc.).
- ✓ Desconnecta o espatlla els aparells perquè no els puguis utilitzar quan ell no hi és (telèfon, televisió, etc.).
- ✓ Embruta i desendreça allò que acabes d'ordenar.
- ✓ Acostuma a culpar-te pels seus errors i no admet la responsabilitat de les seves accions.
- ✓ Té reaccions violentes si considera que no tens cura de la llar o si l'ambient familiar no és del seu gust.

Al carrer i als espais públics

- ✓ Et persegueix o et vigila.
- ✓ Et posa en evidència davant de persones desconegudes.
- ✓ Es mostra obertament interessat per altres dones davant teu.
- ✓ Munta "espectacles" o et deixa plantada.
- ✓ T'escriu, colpeja o maltracta físicament.
- ✓ Justifica la violència d'altres homes, quan un observador sensat la desaprovaria.

Relacions familiars

- ✓ Castiga o priva d'atencions els fills quan s'enfada.
- ✓ Amenaça amb prendre't els fills.

- ✓ Intenta implicar els teus familiars o les teves amistats en una campanya per recuperar la relació, en cas de separació.
- ✓ Et limita les visites als teus familiars.
- ✓ Es nega a participar i que tu participis en les celebracions familiars (esdeveniments com casaments, aniversaris, festes familiars, etc.).
- ✓ Desqualifica les accions i opinions de la teva família.
- ✓ Et menysprea davant la família i els fills.

Relacions socials

- ✓ T'humilia, es burla de tu o t'avergonyeix davant les amistats.
- ✓ Rebutja mantenir relacions socials en la teva companyia.
- ✓ T'allunya del teu cercle d'amistats.
- ✓ Creu que les persones que t'envolten estan en contra seu i que t'animen a deixar-lo.
- ✓ Es gelós de qualsevol persona o activitat que li prengui a ell el control sobre tu, i et demana explicacions de tot allò que fas.
- ✓ Boicoteja les trobades socials (reunions d'amistats, aniversaris, etc.).
- ✓ Es fa la víctima davant els altres declarant que tu el maltractes o que la convivència amb tu suposa un gran esforç.

Sexualitat

- ✓ T'exigeix tenir relacions sense tenir en compte els teus desigs.
- ✓ No respecta ni satisfà les teves necessitats o gustos.
- ✓ No accepta negatives o pren represàlies si no mantens relacions sexuals.
- ✓ T'insulta o menysprea durant l'acte sexual.
- ✓ T'obliga a realitzar actes que per a tu són humiliants.
- ✓ Et compara amb altres dones.
- ✓ T'obliga a mantenir relacions davant altres persones.
- ✓ T'obliga a veure o copiar models de pornografia.
- ✓ T'utilitza com a descàrrega sexual hostil després d'un contratemps.
- ✓ Ridiculitza o insulta les dones com a grup.

Formació

- ✓ No et permet accedir a una formació.
- ✓ T'obliga a abandonar els teus estudis.
- ✓ Et priva del temps de dedicació necessària per estudiar.
- ✓ Menysprea, ridiculitza i posa en dubte els teus coneixements.
- ✓ Es mostra gelós dels teus companys.

Àmbit laboral

- ✓ No et permet treballar.
- ✓ T'obliga a carregar amb el pes econòmic de la família i la llar.

- ✓ Controla la relació amb els companys de feina masculins.
- ✓ T'espera a la sortida de la feina i controla el teu horari.
- ✓ Et truca o visita a la feina constantment per tal de controlar-te.
- ✓ Provoca que t'acomiadin.

Imatge i vàlua personal

- ✓ T'impedeix vestir al teu gust o t'obliga a portar determinades peces de roba.
- ✓ T'obliga a portar una determinada imatge personal amb la qual et sents incòmoda.
- ✓ Et diu que una bona part de la teva vàlua o identitat es deriva del fet que ell és el teu marit / amant / promès.
- ✓ Menysprea o desqualifica els teus èxits personals.
- ✓ Compara contínuament la teva imatge amb la d'altres dones.
- ✓ T'obliga a sotmetre't a tractaments o operacions estètiques amb les quals no estàs d'acord.

Economia

- ✓ Utilitza els diners per controlar les teves activitats, les teves compres i la teva conducta.
- ✓ Et limita el maneig dels diners.
- ✓ Es reserva les dades bancàries.
- ✓ No dóna explicacions sobre els seus ingressos i despeses.
- ✓ Nega diners per a necessitats vitals (medicaments, menjar, etc.).
- ✓ Es juga els diners familiars.
- ✓ No permet que gestionis els teus béns o guanys o se n'apodera il·legalment.
- ✓ Ven les teves pertinences sense el teu consentiment.
- ✓ T'obliga a fer gestions econòmiques sense que hi estiguis d'acord (sol·licitar préstecs, ajuts, endeutar-te amb familiars).
- ✓ Et revisa el moneder i els documents bancaris contínuament, sense el teu permís.
- ✓ Et desqualifica com a administradora de la llar.
- ✓ En cas de divorci, no compleix les pensions alimentàries.

Antecedents de la parella

- ✓ Al començament de la relació et va pressionar per tal d'accelerar el compromís, viure junts o casar-vos.
- ✓ Ha maltractat altres persones anteriorment (familiars, altres dones).
- ✓ Pren alcohol o drogues amb efectes facilitadors de la violència (pèrdues de memòria, accessos d'ira, profunda suspicàcia, actes de crueltat).
- ✓ Assegura que l'alcohol o les drogues són la causa del seu comportament violent (amb excuses com "no era jo qui va fer-ho").
- ✓ Ha estat arrestat anteriorment per fets com amenaces, coaccions, maltractaments o delictes de lesions.

Quan ja no conviu amb la parella

- Puc canviar el pany de la porta (quan hi hagi sentència o mesures cautelars), instal·lar una porta de seguretat i una alarma, detectors de fum i llum.
- Informaré i que el meu company ja no viu amb mi i els demanaré que truquin a la policia si el veuen a prop de casa, de mi o dels meus fills o filles.
- Diré a les persones que tenen cura dels meus fills qui té permís per recollir-los. Les persones que tenen permís són:
- Puc explicar a en el treball quina és la meva situació i demanar-li que controli les trucades que rebo.
- Evitaré botigues, bancs i que utilitzava habitualment amb o sense la meva parella.
- Obtindrè una ordre d'allunyament del jutjat de, que sempre portaré a sobre i en deixaré una còpia a
- Si em sento decaiguda i torno a caure en una relació abusiva trucaré a perquè em doni suport i força per relacionar-me amb altres persones.

Llista de coses per guardar o fer-ne còpia.

- Carnet d'identitat
- Passaport
- Carnet de la seguretat social
- Certificats de naixement
- Permisos de treball o residència, si s'escau
- Documents de divorci, ordres d'allunyament
- Certificats mèdics, receptes i medicines – Certificats d'educació – Contractes de lloguer, factures
- Diners, cartilles de bancs, targes de crèdit, talonaris
- Claus: de casa, cotxe, oficina, carnet de conduït, assegurança del cotxe, llibre d'adreces, agenda, fotos, joies, joguines preferides dels infants, roba de recanvi, altres objectes indispensables.

Números de telèfon importants

- Policia
- Telèfon d'ajut
- Amics/amigues
- Veïns/veïnes

7.- MESURES D'AUTOPROTECCIÓ

Les mesures d'autoprotecció són estratègies perquè les víctimes potencials de violència masclista en l'àmbit de la parella puguin minimitzar el risc. Aquesta eina de prevenció pretén evidenciar els perills que corren les víctimes d'aquests delictes.

El Departament d'Interior ha editat un opuscle amb un recull de mesures d'autoprotecció per a dones víctimes de violència masclista. Inclou recomanacions per afrontar una situació de violència masclista en l'àmbit de la parella en qualsevol de les seves fases: des d'aprendre a detectar-la fins a saber com actuar quan ja s'ha produït l'agressió o quan ja s'han dictat mesures judicials de protecció.

Dubtes i orientació:

- **Correu electrònic:** mossos.atenciovictimes@gencat.cat
- **WhatsApp:** **601 00 11 22** per rebre assessorament policial i resoldre dubtes i preguntes, les 24 h del dia, els 365 dies de l'any.

https://mossos.gencat.cat/ca/consells_de_seguretat/dautoproteccio_per_a_dones/

8.- GLOSSARI DE VIOLÈNCIA MASCLISTA

A

ABÚS: Mofar-se o perjudicar alguna persona que ens ha donat afecte i/o confiança. Un denominador comú de totes les formes d'abús són el poder i l'autoritat. L'abús es dóna quan una persona més forta i poderosa aprofita l'avantatge que té sobre una altra persona no tan forta o poderosa. La relació d'abús implica imposició i inducció ja sigui en l'aspecte físic, en l'emocional, en el sexual o en el moral.

ABÚS EN LA PARELLA: Conjunt de lesions físiques i/o psíquiques resultants de les agressions reiterades d'una persona vers la seva parella a la qual està o ha estat unit afectivament.

ACCIÓ POSITIVA: Estratègia destinada a establir la igualtat d'oportunitats de les dones mitjançant mesures concretes i puntuals, dirigides a un grup determinat, que permetin corregir les discriminacions que són el resultat de determinades pràctiques o sistemes socials.

ADDICCIÓ: Dependència de la persona a un producte o a una conducta de la qual no pot o no és capaç d'alliberar-se encara que la perjudiqui

AGRESSIÓ: Conjunt de patrons d'activitat que poden manifestar-se amb intensitat variable, incloent des de la baralla física fins als gestos o expressions verbals. És un atac a un altre per causar danys a la víctima. Pot ser física o psíquica. Suposa emprar intencionadament la violència per fer mal a una altra persona.

AGRESSIÓ SEXUAL: Tota relació no consentida, aconseguida per violació i intimidació. : ús de la violència física i sexual exercida sobre les dones majors d'edat o menors d'edat, determinada per l'ús premeditat del sexe com a arma per demostrar el poder i abusar-ne. L'agressió es considera una violació si hi ha un accés corporal per via vaginal, anal o bucal o introducció de membres corporals o objectes per les mateixes.

AMENAÇA: Acció de donar a entendre a algú l'intenció de fer-li mal o anunciar un perill, un càstig, etc., si fa allò concret.

ANDROCENTRISME: Conjunt de valors dominants basats en una percepció centrada en normes masculines.

ANSIETAT/ANGOIXA: L'ansietat o angoixa és una emoció que apareix per fer front a una situació que la persona percep com una amenaça per a la seva seguretat, o la dels seus, i intenta reduir les conseqüències negatives que pot produir. Es caracteritza pel desconcert, la incertesa i la por, acompanyats de símptomes com ara: palpitations, pal·lidesa, dificultat respiratòria suor, tremolors, etc.

ASSERTIVITAT: Actitud d'autoafirmació i defensa dels nostres drets personals, que inclou l'expressió dels nostres sentiments, preferències, necessitats i opinions de forma adequada; respectant, al mateix temps, les dels demés.

AUTOESTIMA: És el sentiment subjectiu del propi jo que acompanya a la valoració global que una persona fa d'ell mateixa. Implica una actitud positiva que consisteix en habitar-se a pensar, sentir i actuar de la forma més sana i satisfactòria possible, tenint en compte el moment present i el futur.

ASSETJAMENT PER RAÓ DE SEXE: Comportament no desitjat, relacionat amb el sexe d'una persona, en ocasions com l'accés al treball remunerat, la promoció en el lloc de treball, la feina o la formació, que tingui com a propòsit o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat de les dones i crear un entorn intimidador, hostil, degradant, humiliant o ofensiu.

ASSETJAMENT LABORAL: L'assetjament o mobbing laboral és un comportament o conducta abusiva dirigida a degradar psicològicament a la persona treballadora, minvant-li l'autoestima i la moral mitjançant una fustigació i una situació de violència psicològica continuada. Aquesta violència arriba a produir una lesió de la dignitat i de la integritat.

ASSETJAMENT SEXUAL: Qualsevol comportament verbal, no verbal o físic no desitjat i en contra de la pròpia voluntat, d'índole sexual que tingui com a objectiu o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat d'una dona o de crear-li un entorn intimidador, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest.

ASSETJAMENT PSICOLÒGIC: Forma de violència que inclou moltes modalitats d'agressió intel·lectual i moral i que consisteix en hostilitat reiterada, que pot ser verbal o no verbal, que perjudica directament o indirecta l'estabilitat emocional de la persona que la pateix.

ATENCIÓ: Atenció: accions destinades a una persona perquè pugui superar les situacions i les conseqüències generades per l'abús en els àmbits personal, familiar i social, tot garantint-ne la seguretat i facilitant-li la informació necessària sobre els recursos i els procediments necessaris perquè pugui resoldre la situació.

ATENCIÓ A LA VÍCTIMA: Servei d'informació i orientació a persones víctimes d'un delicte. L'objectiu d'aquest servei és informar, assessorar, orientar, derivar i, si

escau, dur a terme un treball de contenció i suport emocional a les persones que es consideren víctima d'un delictes, tant abans com després del procés penal.

B

BRETXA SALARIAL: Diferència entre el salari laboral mitjà dels homes i de les dones.

C

COEDUCACIÓ: És l'acció educativa fonamentada en el reconeixement de les potencialitats i individualitats de tot l'alumnat, independentment del seu sexe potenciant així l'igualtat real d'oportunitats. Proporciona tant a l'alumnat, com al professorat i a tota la comunitat educativa, estratègies que poden modificar les relacions de poder, d'abús i de limitacions estereotipades per a cada gènere, esdevenint veritables agents de transformació.

CONCILIACIÓ DE LA VIDA PERSONAL I LABORAL: Possibilitat d'una persona de fer compatibles l'espai personal amb el familiar, el laboral i el social, i de poder desenvolupar-se en els diferents àmbits. Exemple: flexibilitat de la jornada laboral, com ara tenir la possibilitat de combinar feina a distància (teletreball) i feina presencial. Una manera de treballar que facilita una gestió del temps adaptada a les necessitats individuals.

CONFLICTE: És una situació de desacord o no concordança entre dues o més idees, actituds o comportaments, d'una persona (conflicte intern) o de diferents persones o grups.

CONTROL: Domini sobre alguna cosa o alguna persona amb intenció de modificar algun aspecte o conducta de la persona dominada.

CORRESPONSABILITAT: Consisteix en la distribució equitativa de responsabilitats domèstiques entre les persones membres de la llar.

CULPA: És una emoció normal que experimentem quan hem actuat de manera incorrecta o hem dit alguna cosa que ha fet mal a un altre. Genera remordiments i apareix el penediment pel que s'ha fet, deixat de fer o s'ha dit. Pel fet de sentir-nos culpables reconeixem que no hem actuat d'una manera correcta i busquem la reparació d'aquesta actuació. D'altra banda també pot ser una emoció induïda utilitzada com a xantatge emocional, creant submissió i dominació de la persona en qüestió.

D

DEMANDA EXPLÍCITA: Situacions en què la persona reconeix que alguna cosa no va bé i és conscient que pateix algun tipus d'abús o, demana ajuda obertament. És una situació de violència explícita i confirmada.

DEMANDA IMPLÍCITA: Davant d'una situació determinada hi ha sospita que la persona es trobi en situació de violència, abús o vulnerabilitat però aquesta no ho reconeix o no ho explícita obertament.

DENÚNCIA: Document en què es deixa constància d'un fet sancionable, que serveix per a notificar-ho a l'autor del fet i a l'autoritat.

DEPENDÈNCIA EMOCIONAL: Dependència interpersonal o relació genuïna i, definida com a dimensió disfuncional d'un tret de personalitat, que consisteix en la necessitat extrema d'afectivitat que una persona sent envers a la seva parella. Desigualtat de tracte: manca d'igualtat en el tracte entre diversos col·lectius de manera arbitrària i sistemàtica, tot afavorint un col·lectiu per damunt dels altres..

DETECCIÓ: Posada en funcionament de diferents instruments teòrics i tècnics que permetin identificar i fer visible el problema de la violència masculista, tant si apareix de manera precoç com si es tracta d'una violència crònica. La detecció permet conèixer les situacions en les quals s'ha d'intervenir per evitar-ne el desenvolupament i la cronicitat.

DISCRIMINACIÓ: Consisteix en l'infravaloració d'una persona o col·lectiu per part d'un altre col·lectiu. La discriminació no és solament el fet de diferenciar sinó de donar un tracte d'inferioritat. Pot estar motivada per factors molt diversos com per exemple l'origen ètnic, el gènere, les creences culturals i religioses, la posició social o econòmica, la salut física i mental, etc.

DOBLE PRESENCIA: Suma de la jornada laboral remunerada i una jornada dedicada principalment a les tasques de la llar i a la cura de persones dependents que conviuen en horari i que són portades a terme, majoritàriament, en més o menys mesura, segons la classe social i el suport familiar, per les dones.

E

EMPODERAMENT: El terme prové del anglès "Empowerment" i la seva traducció és apoderament. Porta implícit tot un procés de capacitació cap a l'emancipació. En un primer terme, aquest concepte va ser utilitzat per a referir-se al augment de la participació de les dones en els processos de presa de decisions i accés al poder

però actualment aquesta expressió també té la dimensió de la pressa de consciència del poder que individualment i col·lectiu tenen les dones i que, alhora té a veure amb la recuperació de la pròpia dignitat de les dones com a persones.

ESTEREOTIPS DE GÈNERE: Expectatives compartides socialment respecte a les idees, creences i opinions sobre com han de ser i de comportar-se tant els homes com les dones, que han sobreviscut al llarg dels anys i actuen com si es tractés d'una profecia que s'autocompleix.

EQUITAT DE GÈNERE: És un principi ètic i de justícia social fonamental per a la convivència entre homes i dones. El seu objectiu és proporcionar un tracte que faciliti la igualtat d'oportunitats a totes les persones independentment del seu sexe. És diferència de la igualtat perquè cerca garantir les condicions d'igualtat d'oportunitats per a tothom, siguin quines siguin les diferències.

F

FEMINISME: Moviment social i polític que promou, defensa i lluita per la igualtat de drets i deures entre homes i dones amb la finalitat d'eradicar tota la discriminació social per motius de gènere. El valor que guia aquest moviment social és l' igualtat entre sexes i no la superioritat d'un respecte al altre.

G

GÈNERE: Construcció social i cultural basada en les diferències biològiques entre els sexes que assigna diferents característiques emocionals, intel·lectuals i comportamentals a dones i homes, variables segons la societat i l'època històrica. A partir d'aquestes diferències biològiques, el gènere configura les relacions socials i de poder entre homes i dones.

H

HABILITATS SOCIALS: Conjunt de conductes observables, però també de pensaments i emocions, que ens ajuden a mantenir relacions interpersonals satisfactòries, i a procurar que els demés respectin els nostres drets i no ens impedeixin aconseguir els nostres objectius.

I

IGUALTAT DE GÈNERE: Condició de ser iguals homes i dones en les possibilitats de desenvolupament personal i en la capacitat de prendre decisions, per la qual cosa els diferents comportaments, aspiracions i necessitats de dones i d'homes són igualment considerats, valorats i afavorits.

INDEFENSIÓ: Situació o estat de la persona que no té defensa, ajuda o protecció que necessita.

INDEFENSIÓ APRESA: Es dona quan una persona és exposada a una situació aversiva incontrolable, a perills físics i no s'adverteix o ajuda a evitar-los. Provoca una sensació d'absència de control sobre les conseqüències de la pròpia conducta, derivada d'una experiència continuada de fracàs i afecta l'autoconcepte i l'autoestima.

INTEL·LIGÈNCIA EMOCIONAL: Habilitat per comprendre i abordar les pròpies emocions i les de qui ens rodeja, de la forma més convenient i satisfactòria. Es basa en la capacitat per comunicar-nos eficaçment amb nosaltres mateixos i amb els demés.

IRA: És una emoció primària negativa que es desencadena davant de situacions que són valorades com a injustes o que atempten contra els valors morals i la llibertat personal; situacions que exerceixen un control extern o coacció sobre el nostre comportament, persones que ens afecten amb abusos verbals o físics, i situacions en les quals considerem que es produeixen tractaments injustos i el bloqueig de metes.

M

MASCLISME: Actitud de prepotència dels homes respecte a les dones. Es tracta d'un conjunt de pràctiques i comportaments que resulten ofensius contra el gènere femení. Conjunt d'actituds i comportaments que atribueixen superioritat a l'home i que rebaixen la dignitat de les dones per raó de sexe i sense cap altra justificació.

MATRIMONIS FORÇATS: Aquell que es produeix sense el consentiment vàlid de com a mínim un dels contraents per l' intervenció de terceres persones de l'entorn familiar (sovint els progenitors), que s'atorguen la facultat de decisió i pressionen perquè aquesta pràctica es produeixi.

MUTILACIÓ GENITAL FEMENINA: Compren tots els procediments que, de forma intencional i per motius no mèdics, alteren o lesionen els òrgans genitals femenins. Mutilació genital femenina o risc de patir-la: inclou qualsevol procediment que impliqui una eliminació total o parcial dels genitals femenins o en produeixi lesions, encara que hi hagi consentiment exprés o tàcit de la dona.

MICRO MASCLISME: Tot comportament interpersonal, comentaris verbals i actituds exercides tant per homes com per dones que contribueixen a la dominació i violència contra les dones en la vida quotidiana. Pràctiques subtils que reflecteixen i fomenten

la desigualtat entre homes i dones i que són legitimades generalment per l'entorn social.

N

NOVES MASCULINITATS ALTERNATIVES: Les noves masculinitats o masculinitats alternatives són totes aquelles que es mostren diferent al model de masculinitat tradicional hegemònica a les societats androcèntriques i patriarcals.

P

PACTE SOCIAL ENTRE HOMES I DONES: Proposta que reivindica un nou contracte social entre dones i homes que comporti un repartiment i una participació igualitària en el treball productiu, el treball reproductiu i el poder social.

PATRIARCAT: Forma d'organització política, econòmica, religiosa i social basada en la idea d' autoritat i lideratge de l'home, en la qual hi ha predomini dels homes sobre les dones, del marit sobre la muller, del pare sobre la mare i els fills i filles, i de la línia de descendència paterna sobre la materna.

PERSPECTIVA DE GÈNERE: Intenta aconseguir la igualtat d'oportunitats real i efectiva entre dones i homes en la societat, prenent en consideració de manera sistemàtica les diferències entre homes i dones en qualsevol activitat o àmbit, qüestionant el valor i els rols socialment atribuïts a cada sexe. Analitza sistemàticament les estructures i mecanismes que contribueixen a perpetuar aquestes relacions de desigualtat entre dones i homes per tal d'introduir canvis cap a una major equitat.

PLA D'IGUALTAT D'OPORTUNITATS ENTRE DONES I HOMES: conjunt d'estratègies destinades a assolir la igualtat real entre dones i homes, eliminant els estereotips, les actituds i els obstacles en qualsevol àmbit.

POLÍTIQUES DE GÈNERE: Busquen reconstruir els imaginaris col·lectius i individuals sobre la realitat, i contribuir a generar els canvis necessaris entre la població que permetin aconseguir una igualtat real i efectiva entre dones i homes, en tots els àmbits de la seva vida.

POR: És una emoció primària negativa que s'activa per la percepció d'un perill present e imminent. És un senyal emocional d'advertència que s'aproxima a un dany físic o psicològic. La por també implica inseguretat respecte la pròpia capacitat per suportar o abordar una situació d'amenaça. L' intensitat de la resposta emocional de por depèn de l' incertesa sobre els resultats. La por és una de les emocions més intenses i desagradables. Genera aprensió, desassossec i malestar. La seva

característica principal és la sensació de tensió nerviosa, de preocupació i recel per la pròpia seguretat o per la salut seguit de la sensació de pèrdua de control. Genera tendència a l'acció comportamental evitativa.

PRECARIETAT ECONÒMICA: Consisteix en la situació de carestia de rendes econòmiques o de riquesa en general, pròpia d'un grup de convivència per satisfer les necessitats personals i les requerides per a una integració socialment acceptable.

PREVENCIÓ: Conjunt d'accions encaminades a evitar o reduir la incidència del fenomen de la violència masclista mitjançant la reducció dels factors de risc i impedir-ne així la normalització, i les encaminades a sensibilitzar la ciutadania, especialment les dones, en el sentit que cap forma de violència no és justificable ni tolerable.

PROMOCIÓ A LA NO VIOLÈNCIA DE GÈNERE: Accions educatives per a la promoció de l'igualtat i la prevenció de la violència de gènere. Promou l'adquisició de coneixements i el desenvolupament d'actituds i conductes envers d'igualtat de tracte i d'oportunitats entre ambdós sexes, així com la conscienciació i el desenvolupament d'una actitud analítica front la violència de gènere.

R

RÀBIA: La ràbia és un estat emocional primari que varia en intensitat i qualitat des de lleu passant per l'irritació i l'enuig, arribant fins la còlera i la ira. Aquesta resposta energitza i modifica al nostre organisme mobilitzant els propis recursos segons la situació ambiental en la que haguem de respondre. Instintivament, la ràbia es dona davant d'estímuls que l'organisme interpreta com una amenaça per a la supervivència psíquica o física, o per salvar obstacles que dificulten la satisfacció d'una necessitat.

RECUPERACIÓ: Etapa del cicle personal i social d'una dona que ha viscut situacions de violència, en què es produeix el restabliment de tots els àmbits danyats per la situació viscuda. Reparació: mesures preses pels diversos organismes i agents responsables de la intervenció en l'àmbit de la violència masclista (jurídiques, econòmiques, socials, laborals, sanitàries, educatives, etc.) que contribueixen al restabliment de tots els àmbits danyats per la situació viscuda.

RESILIÈNCIA: Capacitat que té una persona o un grup per recuperar-se front a les adversitats per seguir projectant el futur.

RESPONSABILITAT: Capacitat de respondre d'alguna cosa, de garantir l'acompliment d'una tasca, el compliment d'un deure, de donar-ne raó, etc.

ROL DE GÈNERE: El model de comportament, normes, funcions, expectatives i espais socials que, en una societat determinada, s'assigna a les persones de manera diferenciada segons siguin homes o dones.

S

SENSIBILITZACIÓ: El conjunt d'accions pedagògiques i comunicatives que tenen per objectiu generar canvis i modificacions a l'imaginari social que permetin avançar cap a l'eradicació de la violència masclista.

SEXE: Conjunt de característiques biològiques, especialment de tipus genètic, orgànic i hormonal, sobre la base de les quals s'estableix la distinció entre homes i dones.

SEXISME: Un conducta sexista consisteix a valorar les persones segons el seu sexe. Es fonamenta en una cultura que diferencia els sexes i els jerarquitzava, discriminant negativament les nenes i les dones. Les conductes sexistes són difícils de detectar perquè encara ara estan molt arrelades en la societat i es donen "de manera natural" en la vida quotidiana. Evidenciar-les i treballar per eradicar-les no és fàcil. El primer pas en aquesta tasca és la identificació. Es pot donar sexisme a nivell individual o com a pràctica social, sexisme encobert, que es posa de manifest amb la sobreprotecció, o sexisme hostil i violent, el més fàcilment identificable.

T

TOLERAR: Actitud respectuosa cap a les opinions, sentiments o els actes d'altres persones encara que no coincideixin amb els propis.

TOLERÀNCIA ZERO: Rebuig absolut a qualsevol manifestació de violència vers les dones .

TRAUMA: És el resultat de l'exposició a un esdeveniment estressant inevitable, que sobrepassa les mecanismes d'afrontament de la persona. Quan això ocorre, les persones és senten massa sobrepassades per les seves emocions, de tal manera que els records no poden transformar-se en experiències narratives neutres i el procés d'assimilació resulta més llarg i costós, arribant a interferir en la vida de la persona qui ho pateix.

TRANSVERSALITZACIÓ DE GÈNERE: Estratègia a llarg termini que incorpora la perspectiva de gènere i la igualtat d'oportunitats de les dones en totes les polítiques i

actuacions d'un govern. La transversalització de gènere implica incorporar la perspectiva de gènere en totes les polítiques i les actuacions per tenir en compte les necessitats i els interessos tant de les dones com dels homes.

V

VÍCTIMA: Tota aquella persona que individual o col·lectivament hagi patit algun dany, incloent lesions físiques o mentals, patiment emocional, pèrdua financera o un detriment substancial de drets fonamental com conseqüències d'accions u omissions que no constitueixin una violació del dret penal nacional però que no violin normes internacionalment reconegudes referents als drets humans.

VICTIMITZACIÓ: Procés d'utilització de la violència física i/o psicològica en un individu per causar dolor o lesions.

VICTIMITZACIÓ PRIMÀRIA: Procés pel que una persona pateix de manera directa o indirecta, danys físics, econòmics, psicològics o socials derivats d'un fet delictiu o esdeveniment traumàtic.

VICTIMITZACIÓ SECUNDÀRIA: Inadequada atenció que rep la víctima per part del sistema penal, i institucions de la salut, degut a les repetides situacions per les quals ha de passar després d'haver estat afectada per maltractament i que la perjudiquen psicològicament i emocionalment de manera més profunda i traumàtica.

VIOLÈNCIA: Acte d'abús d'una persona cap a una altra. Tot acte que comporta un atemptat per a la vida, la integritat física i psíquica o la llibertat d'una persona, o que compromet greument el desenvolupament de la seva personalitat.

VIOLÈNCIA MASCLISTE: Violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, tingui com a resultat un dany o patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat.

VIOLÈNCIA FÍSICA: Comprèn qualsevol acte o omisió de força contra el cos d'una dona, amb el resultat o el risc de produir-li una lesió física o un dany.

VIOLÈNCIA SEXUAL: Comprèn qualsevol acte de naturalesa sexual no consentit per les dones, inclosa l'exhibició, l'observació i la imposició, per mitjà de violència, intimidació, prevalença o manipulació emocional, de relacions sexuals, amb independència que la persona agressora pugui tenir amb la dona una relació conjugal, de parella, afectiva o de parentiu.

VIOLENCIA ECONÒMICA: Consisteix en la privació intencionada i no justificada de recursos per al benestar físic o psicològic d'una dona i, si escau, de les seves filles o fills, i la limitació en la disposició dels recursos propis o compartits en l'àmbit familiar o de parella.

VIOLENCIA DOMÈSTICA: És aquella que fa referència als actes de maltractament físic, psíquic, sexual i/o d'altres tractes vexatoris que es realitzen per part d'una determinada persona sobre un o més membres del seu nucli familiar i/o de convivència. El concepte de violència domèstica està determinat pel lloc on succeeixen els fets delictius, en el si de la família o espai domèstic com és la llar.

VIOLENCIA SIMBÒLICA: Mecanismes d'imposició i de manteniment de poder que operen i emanen de les estructures i les disposicions socials asimètriques i que es manifesten a través dels actes de simbolització per a ser reconeguts com a tals mecanismes. Aquesta violència és inseparable de l'idea de poder simbòlic.

VIOLENCIA PSICOLÒGICA I VERBAL: Comprèn tota conducta o omissió intencional que produeixi en una dona una desvaloració o un patiment, per mitjà d'amenaçes, humiliacions, vexacions, exigència, obediència o submissió coerció verbal, insults, aïllament o qualsevol altra limitació del seu àmbit de llibertat.

GLOSSARI D'ABREVIATURES

ABS: Àrea Bàsica de Salut

ASSIR: Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva

CAP: Centre d'Atenció Primària

CSMA: Centre de Salut Mental d'Adults

CSMIJ: Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil

DGAIA: Direcció General d'Atenció a la Infància i Adolescència

EAIA: Equip d'Atenció a la Infància i Adolescència

EAP: Equip d'Assessorament i Orientació Psicopedagògica

EATP: Equip d'assessorament tècnic de família

EATP: Equip d'assessorament tècnic penal

ES: Educadora social

EVAMI: Equip d'Atenció a la Infància i Adolescència UDEPMI: Unitat de Detecció i Prevenció del Maltractament Infantil

ICA: Il·lustre Col·legi de l'Advocacia

MMEE: Mossos d'Esquadra

OAVD: Oficina d'Atenció a la Víctima del Delicte

SIAD: Servei d'Informació i Atenció a les dones

SIE: Servei d'intervenció especialitzada

SOJ: Servei d'Orientació Jurídica

TF: Treballador/a familiar

AJUNTAMENT DE
SANT SALVADOR DE GUARDIOLA
(BAGES)

